

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní školu speciální

Předkladatel: Základní škola, Hlučín, Gen. Svobody 8, příspěvková organizace
Gen. Svobody 228/8, Hlučín, 748 01
Ředitelka školy: Mgr. Marcela Vyhlídalová
IČO: 47 813 199
RED-IZO: 600 026 744
IZO: 110 005 996
Koordinační tvorby ŠVP: PaedDr. Zuzana Harazimová
Telefon: 595 041 070
E-mail: zshlucin@seznam.cz
Www: <http://www.zshlucin.unas.cz>

Zřizovatel: Moravskoslezský kraj
Ul. 28. října 117, Ostrava, 702 18
IČO: 70 890 692

**Dokument projednán ve
školní radě dne:** 31. 8. 2010

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2010

Č. j.: zsh 182/2010

ZÁKLADNÍ ŠKOLA,
HLUČÍN, GEN. SVOBODY 8,
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

pro základní
školu speciální

Základní škola, Hlučín, Gen. Svobody 8,
příspěvková organizace

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	5
2.1. Úplnost a velikost školy	5
2.2. Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky	5
2.3. Charakteristika žáků a pedagogického sboru	5
2.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	6
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
3.1. Zaměření školy	6
I. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE STŘEDNĚ TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM	9
I.3.2. Výchovně vzdělávací strategie a kompetence	9
I.3.3. Začlenění průřezových témat	17
I.4. Učební plán	21
I.4.1. Vzdělávací období základního vzdělávání	21
I.4.2. Vzdělávací obsah základního vzdělávání	21
I.4.3. Tabulace učebního plánu	23
I.4.4. Poznámky k učebnímu plánu	25
I.5. Učební osnovy	27
1.5.1. <u>Jazyková komunikace</u>	27
1.5.1.1. Čtení	28
1.5.1.2. Psaní	33
1.5.1.3. Řečová výchova	39
1.5.2. <u>Matematika a její aplikace</u>	45
1.5.2.1. Počty	46
1.5.3. <u>Informační a komunikační technologie</u>	55
1.5.3.1. Informatika	56
1.5.4. <u>Člověk a jeho svět</u>	59
1.5.4.1. Věcné učení	60
1.5.5. <u>Člověk a společnost</u>	67
1.5.5.1. Nauka o společnosti	68
1.5.6. <u>Člověk a příroda</u>	73
1.5.6.1. Nauka o přírodě	74
1.5.7. <u>Umění a kultura</u>	81
1.5.7.1. Hudební výchova	82
1.5.7.2. Výtvarná výchova	87
1.5.8. <u>Člověk a zdraví</u>	95
1.5.8.1. Výchova ke zdraví	96
1.5.8.2. Tělesná výchova	99
1.5.9. <u>Člověk a svět práce</u>	109
1.5.9.1. Pracovní výchova	110
1.5.10. <u>Speciálně pedagogická péče</u>	123
1.5.10.1. Logopedie	124
1.5.10.2. Zdravotní tělesná výchova	131
II. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI	139
II.3.2. Výchovně vzdělávací strategie a kompetence	139
II.4. Učební plán	143
II.4.1. Vzdělávací období základního vzdělávání	143

II.4.2. Vzdělávací obsah základního vzdělávání.....	143
II.4.3. Tabulace učebního plánu.....	145
II.4.4. Poznámky k učebnímu plánu.....	147
II.5. Učební osnovy.....	149
II.5.1. <u>Člověk a komunikace</u>	149
II.5.1.1. Rozumová výchova.....	150
II.5.1.2. Řečová výchova.....	155
II.5.2. <u>Člověk a jeho svět</u>	159
II.5.2.1. Smyslová výchova.....	160
II.5.3. <u>Umění a kultura</u>	165
II.5.3.1. Hudební výchova.....	166
II.5.3.2. Výtvarná výchova.....	169
II.5.4. <u>Člověk a zdraví</u>	173
II.5.4.1. Pohybová výchova.....	174
II.5.4.2. Zdravotní tělesná výchova.....	177
II.5.5. <u>Člověk a svět práce</u>	183
II.5.5.1. Pracovní výchova.....	184
II.5.6. <u>Speciálně pedagogická péče</u>	189
II.5.6.1. Logopedie.....	190
6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	193
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků	193
6.1.1. Kritéria hodnocení.....	193
6.1.2. Výstupní hodnocení.....	196
6.2. Sebehodnocení	196
6.3. Ověřování klíčových kompetencí	196
6.4. Autoevaluace školy	196
6.4.1. Harmonogram evaluačních činností.....	197

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Naše škola má v Hlučíně již dlouhou tradici, prošla se ctí částí místní historie. Zahájila svou činnost v roce 1955 jako zvláštní škola pro mentálně retardované děti. Od počátku je jejím sídlem budova na ulici Generála Svobody postavená v roce 1886 pro účely školství. V letech 1999-2000 byl celý objekt rekonstruován tak, aby lépe vyhovoval soudobým požadavkům moderního školství.

Dnes jsme úplnou základní školou poskytující vzdělávání dětem s výukovými problémy z Hlučina a okolí. Kapacita školy je 138 žáků. V současnosti jsou vzdělávání ve vzdělávacím programu pro žáky s *lehkým mentálním postižením a dle vzdělávacího programu určeného dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením*. Součástí školy je také *školní družina*, kde je 10 dětí zapsáno k pravidelné docházce.

Průměrná naplněnost ve třídách základní školy praktické je osm žáků a ve třídách základní školy speciální 5 žáků. Samozřejmostí je v případě potřeby zkrácená výuka či výuka dle individuálních plánů sestavených podle potřeb jednotlivce. Mimo vyučování mají žáci možnost zapojit se do činnosti zájmových kroužků.

Škola je zaměřena na rozvoj pracovních dovedností a estetického vnímání – jejími profilačními předměty jsou pracovní vyučování a výtvarná výchova. V základní škole praktické je rozšířena o disponibilní hodiny také výuka přírodopisu, českého a anglického jazyka. **Základní škola speciální upřednostňuje rozvoj tělesný a rozvoj komunikačních dovedností** včetně nápravy řečových vad, disponibilní hodiny jsou věnovány individuální logopedické péči a zdravotní tělesné výchově.

2.2. Materiální, prostorové a technické a jiné podmínky

Výuka probíhá v rekonstruované budově s 8 kmenovými učebnami. Žákům a pedagogům slouží rovněž 2 vybavené dílny rukodělných prací, učebna pro výuku informatiky, gymnastický sál a učebna školní družiny. Součástí školního objektu je také skleník s přilehlou pracovní, sborovna, kanceláře, sociální zařízení na každém patře a nezbytné technické zázemí (plynová kotelna, šatny, kabinety apod.). **Všechny prostory jsou světlé, čisté a velmi estetické, vybavené odpovídajícím nábytkem a zařízením. Na jejich vzhledu a výzdobě se ve velké míře podílejí žáci se svými učiteli.**

Pro výuku pracovního vyučování slouží školní zahrada. V tělesné výchově využívají žáci hřiště a dvůr, kde mohou pobývat i o velkých přestávkách.

Nezbytnou součástí materiálního vybavení jsou učební pomůcky rozmístěné v kabinetech, jejichž správci jsou jednotliví učitelé.

Samozřejmostí je práce s výpočetní technikou, kopírkou, meotarem, přehrávači a podobně. Využívá se rovněž keramická pec, tiskařský lis a rozmanité dílenské zařízení. Žáci základní školy speciální mají možnost využívat relaxačních koutků i speciálních pomůcek a programů.

Budova školy a její zařízení je pravidelně kontrolováno z hlediska bezpečnosti a požární ochrany, vše odpovídá zákonným požadavkům na výuku žáků s handicapem.

2.3. Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Školu navštěvují děti ze spádové oblasti Hlučínska, jimž byla doporučena školským poradenským zařízením výuka dle vzdělávacího plánu pro děti s lehkou, středně těžkou či těžkou mentální retardací. Vzdělávají se zde také žáci s více vadami, autismem, vývojovými poruchami učení nebo chování, se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Primární roli při diagnostice hraje mentální defekt dítěte.

Vzdělávání je tak realizováno ve třídách se sníženým počtem žáků umožňujícím individuální přihlídnutí k potřebám každého dítěte. Škola má bezbariérový přístup také pro děti tělesně postižené.

Devizou školy je stálý pedagogický sbor /učitelé, vychovatelky, osobní asistentky/. Jedná se o zkušené pedagogy, z nichž většina vystudovala speciální pedagogiku. Ve škole pracuje kromě ředitelky a zástupkyně ředitelky školy také výchovná poradkyně, metodik prevence, metodik

informačních a komunikačních technologií a školní koordinátor environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO). Všichni učitelé se pravidelně zúčastňují vzdělávacích akcí, jsou proškoleni v oblasti BOZP, PO i v problematice ochrany člověka při mimořádných událostech.

2.4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Školní vzdělávací program předpokládá spolupráci s rodiči a příznivci školy. Mají možnost prakticky kdykoli, po předchozí domluvě, navštívit své děti či pedagogy v běžné výuce i ve volnočasových aktivitách, které škola organizuje. **Od září 2005 pracuje na škole šestičlenná Školská rada**, která se při své činnosti řídí Školským zákonem.

Dny otevřených dveří a společná setkání na třídních schůzkách spojená s programem žáků pomáhají navazování sociálních vazeb mezi žáky, učiteli a rodiči. Svě místo v životě školy si našly malé výstavy prací žáků instalované na školních chodbách.

Důležité je pro nás rovněž **partnerství s SPC Srdce při ZŠ Opava, Slezský odboj i ostatními subjekty jako je PPP Hlučín, Odbor sociálně právní ochrany dětí v Hlučíně, Policie ČR Hlučín, Hasičský záchranný sbor v Hlučíně, Fond ohrožených dětí Klokánek v Dolním Benešově a jiné.**

O činnosti školy je možno získat informace z internetových stránek www.zshlucin.unas.cz. Zprávy ze školního dění se příležitostně objevují v Hlučinských novinách.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Děti nejsou stejné. Je proto přirozené, že mají různé potřeby a požadavky na obsah i způsob výuky. Za děti zodpovídají rodiče a ti mají nyní právo zvolit tu správnou školu, správný vzdělávací program.

Naše škola je schopna přijmout dítě na začátku školní docházky, ale i kdykoli v jejím průběhu, pokud se ukáže potřeba vzdělávání podle školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) pro děti se středně těžkým či těžkým mentálním postižením. Je přihlíženo ke složení a specifickým schopnostem pedagogického sboru, k materiálnímu vybavení školy, k požadavkům praxe, k tradicím školy, ale zejména **k potřebám dítěte.**

*Motto školy: „Každý žák má právo dojít tak daleko, jak dovolují jeho možnosti“ vyjadřuje základní myšlenku ŠVP: **tj. přiblížit se možnostem, schopnostem dítěte tak, aby dosáhlo přijatelného pokroku.***

Dle tohoto Školního vzdělávacího programu **jsou vzděláváni žáci se středně těžkým mentálním postižením, s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.** Zároveň škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků s autismem, vývojovými poruchami učení nebo chování i žákům bez zdravotního postižení, se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Tito žáci jsou vzděláváni na základě **individuálního vzdělávacího programu (IVP)** vycházejícího ze ŠVP, který je doplněn a upřesněn podle potřeb a individuálních možností konkrétního žáka a druhu zdravotního postižení.

Ve spolupráci se zákonnými zástupci a na doporučení poradenského zařízení, odborného lékaře mohou být realizovány změny v učebním plánu podle konkrétních potřeb žáka a druhu postižení (různá omezení, doporučení, např. přítomnost asistenta..).

Žáky, u kterých se projevují větší výukové problémy, kteří i s maximálním stupněm individuální péče nejsou schopni zvládnout školní výstupy, posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do SPC. Na základě vyšetření a doporučení SPC je pro tyto žáky vypracován IVP v konkrétních předmětech. Pokud se jedná o snížené schopnosti jen v určité vzdělávací oblasti,

je možné vzdělávat žáka na základě doporučení SPC v určitém předmětu v jiném (nižším) postupném ročníku s předpokladem postupného vyrovnání výukových nedostatků.

Zvláštní péče je poskytována rovněž **žákům se specifickým nadáním v určité oblasti** (hudební, výtvarné..). Jsou zapojováni do soutěží místního i regionálního významu, jejich nadání je cíleně rozvíjeno zadáváním speciálních úkolů.

Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální vychází:

- a) z obecných vzdělávacích cílů,
- b) z klíčových kompetencí RVP,
- c) z dlouhodobé koncepce školy.

ŠVP je orientován na žáka, přirozeně respektuje jeho osobnost a individuální potřeby. Snahou je dosažení optimálního rozvoje osobnosti žáků a kvality jejich života s přihlédnutím k možnostem daným povahou a stupněm postižení.

Hlavní zásady ŠVP :

- v centru je dítě, pak až učivo,
- učivo se stává prostředkem k dosažení klíčových kompetencí,
- nezáleží na množství poznatků, ale na jejich trvalosti a propojenosti s praktickým životem,
- stěžejními předměty jsou pracovní vyučování a výtvarná výchova (profilace školy), ovlivňují pracovní dovednosti žáků, přispívají k správné volbě povolání a ke společenskému uplatnění.

Záměr školy z hlediska výchovy a vzdělání – dlouhodobá koncepce:

- do výuky zařazovat děti postižené a chronicky nemocné /bezbariérový přístup/,
- rozšířit počet speciálních tříd,
- profilovat se rozšířením výuky pracovního vyučování, výtvarné výchovy,
- nabízet žákům výuku předmětů speciálně pedagogické péče (logopedie a zdravotní tělesné výchovy),
- nadále dbát na fyzickou atraktivnost školy, čistotu a upravenost pozemku,
- poskytovat žákům možnost práce s počítači, účast na školních výletech, kulturních akcích apod.,
- uplatňovat prvky zdravé školy (vhodnost svačinek – akce školní mléko, ovoce do škol, relaxační chvíle v hodinách, pobyt venku o přestávkách, návštěva zubního lékaře, beseda s gynekologem...),
- zařazovat do výuky environmentální výchovu,
- podporovat činnost zájmových kroužků,
- zapojovat žáky do projektů,
- prezentovat školu na veřejnosti.

Školní vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální se skládá ze dvou částí:

- I. *Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením*
- II. *Vzdělávání žáků s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami*

I. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE STŘEDNĚ TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

ŠVP se v plném rozsahu ztotožňuje s cíli vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením uváděnými v Rámcovém vzdělávacím programu pro obor vzdělání základní škola speciální:

- **Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.**
- **Pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobním a pracovním životě.**
- **Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k učení.**
- **Podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů.**
- **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.**
- **Připravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti.**
- **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city, vhodné projevy v chování, jednání, prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě.**
- **Učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných.**
- **Vést žáky k ohleduplnosti k jiným lidem a učit je žít společně s ostatními lidmi.**

I.3.2. Výchovně vzdělávací strategie a kompetence

Výchovně vzdělávací strategie jsou společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Blíže jsou vymezovány na úrovni vyučovacích předmětů. V rámci vzdělávacího procesu (ve výuce i mimo ni) budou uplatňovány všemi pedagogy.

Klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích. Jsou členěny do souborů zaměřených na učení, na řešení problémů, na komunikaci, na pracovní činnosti a spolupráci. Mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro celoživotní učení a orientaci v praktickém životě. Na utváření klíčových kompetencí se podílejí všechny vzdělávací oblasti, které poskytují svým obsahem dostatek příležitostí k jejich naplňování.

Používané výchovně vzdělávací strategie vzhledem k jednotlivým klíčovým kompetencím:

Kompetence k učení

Cíl: umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k učení.

Způsoby práce:

- Vedeme žáky k nabývání poznatků a klíčových kompetencí názorně, prostřednictvím individuálních činností, pozorování, hovorem o pozorovaném, prožíváním, nápodobou.
- Dle potřeby využíváme strukturované učení.
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení, posilujeme pozitivní vztah k učení.
- Zařazujeme do výuky rovněž alternativní metody /sociální čtení a počty, psaní na PC../.
- Učíme žáky vyhledávat a využívat informace v běžném životě.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za jejich budoucí pracovní uplatnění.
- Individuálním přístupem k žákům jim dáváme možnost zažít úspěch, motivujeme je tak k dalšímu učení.
- Do výuky zařazujeme projektové vyučování – žák se naučí používat základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí.
- Soustředíme se na výchovnou složku výuky, ne jen na výkon.
- Zadáváme dětem zajímavé úkoly, zapojujeme je do soutěží.

Kompetence k řešení problémů

Cíl: podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů.

Způsoby práce:

- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úkoly z praktického života.
- Předkládáme žákům algoritmy pro řešení různých problémů.
- Jdeme příkladem – vyučující s rozumem, nadhledem řeší různé problémové situace ve třídě i škole.
- Postupně učíme žáky vyhledávat a vhodným způsobem využívat informace ze všech možných zdrojů, tj. ústních, tištěných, mediálních včetně internetu.
- Směřujeme žáky k tomu, aby se nebáli svěřit se s problémem, aby uměli požádat o radu, přijmout ji a řídit se jí.
- Nabízíme dětem i rodičům řešení výchovných, vzdělávacích problémů s výchovným poradcem, školním preventistou, vedením školy /na škole existuje plán pedagogicko-psychologického poradenství/.
- V hodinách řečové výchovy, věcného učení, výchovy ke zdraví, nauky o společnosti využíváme metod dramatické výchovy k řešení konfliktních situací.

Kompetence komunikativní

Cíl: vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

Způsoby práce:

- Učíme žáky umění naslouchat.
- Ve všech vyučovacích hodinách rozvíjíme komunikativní dovednosti, za méně důležitou považujeme psanou formu jazyka.
- V případě potřeby zařazujeme i nácvik alternativních a augmentativních způsobů komunikace / piktogramy, VOKS, znak do řeči /.
- Rozvíjíme čtenářskou gramotnost, to znamená u žáků nižších ročníků dovednost správného hlasitého čtení, u žáků vyšších ročníků dovednost tichého čtení s porozuměním a orientace v textu.
- Učíme žáky používat jednoduchou formu písemné komunikace nezbytnou pro praktický život.
- Podílíme se na tvorbě školního časopisu vytvořeného dětmi a určeného rodičům.
- Realizujeme výstavy a vystoupení žáků na školní akademii, pro děti z MŠ, klientky ÚSP, pro rodiče, spolužáky.
- Zveme rodiče do výuky a na nejrůznější akce školy s cílem, aby jejich děti uměly a nebály se komunikovat i před dospělými lidmi. Zároveň rodiče poznají své dítě v kolektivu druhých a za jiných situací.

Kompetence sociální a personální

Cíl: rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.

Způsoby práce:

- Vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, učíme je přijímat rozličné role ve skupině.
- Seznamujeme žáky i rodiče se školním řádem, zdokonalujeme jej z hlediska práv a povinností žáků, rodičů, učitelů a dalších pracovníků školy.
- Vychováváme žáky ke zdravému vztahu k lidem, k úctě a lásce k rodičům.
- Vychováváme žáky k citlivým vztahům k mladším a slabším, kteří potřebují ochranu a pomoc.
- Učíme žáky respektovat pravidla práce v týmu.
- Vedeme žáky k poznání, že svými pracovními činnostmi ovlivňují kvalitu společné práce.

Kompetence občanské

Cíl: připravovat žáky k tomu, aby si uvědomili svá práva a naplňovali své povinnosti.

Způsoby práce:

- Vedeme žáky k základní orientaci v právech a povinnostech občanů tak, aby si uvědomili svá práva a byli připraveni plnit své povinnosti.
- Seznamujeme žáky s nebezpečím možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby. Předkládáme vzorce chování, které jim pomohou toto eliminovat.
- Využíváme Školního řádu jako vzoru ustanovení práv a povinností.
- Respektujeme individuální rozdíly, kulturní a náboženské odlišnosti žáků ve třídě.
- Učíme žáky jednat zodpovědně a uvědoměle ve škole i na školních akcích.
- Vytváříme pohodové školní prostředí, příznivé klima, kde jsou žáci, učitelé a rodiče partnery.

Kompetence pracovní

Cíl: pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobním i pracovním životě.

Způsoby práce:

- V celém výchovně vzdělávacím procesu rozvíjíme motorické a následně pracovní dovednosti a návyky.
- Umožňujeme žákům vyzkoušet si konkrétně různé manuální činnosti a s pomocí odpovědné osoby zvolit tu, kterou budou zvládat.
- Do výuky pracovního vyučování zařazujeme výchovu k volbě povolání s cílem usnadnit žákům profesní orientaci.
- Prakticky nacvičujeme základní vědomosti o materiálu, nástrojích, pracovních postupech ve všech složkách pracovního vyučování.
- Využíváme možnosti ergoterapie, muzikoterapie i arteterapie.
- Do výuky zařazujeme projektové vyučování na nejrůznější témata.
- Systematicky vedeme žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnější a vnitřní motivace).

Předpokládanou úroveň klíčových kompetencí jsme rozpracovali pro jednotlivá období školní docházky. Je vodítkem pro všechny vyučovací předměty. Uvedené výstupy jsou optimální. U každého žáka je třeba zohlednit jeho specifické možnosti a schopnosti, což vystihuje podmínovací způsob všech výstupů určených žákům s mentální retardací.

Kompetence	Výstupy klíčových kompetencí v 1. období 1. stupně (3. ročník):	Výstupy klíčových kompetencí v 2. období 1. stupně (6. ročník)	Výstupy klíčových kompetencí po ukončení školní docházky (10. ročník)
Kompetence k učení	<p><u>Žák by měl:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • získat kladný vztah ke škole, k učení • osvojit si základní pojmy užívané ve škole • manipulovat s názornými pomůckami • tvořit jednoduché věty podle obrázků, názoru • dbát na výslovnost • s pomocí se orientovat na stránce • dokázat se chvíli koncentrovat na poslech • plnit jednoduché praktické úkoly 	<p><u>Žák by měl:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímat a reprodukovat jednoduchá sdělení, krátký text • domluvit se v běžných situacích • pracovat ve vyučování i při praktických činnostech se zájmem • získat základní poznatky z dění okolo sebe • získat základní orientaci v učebnici, na stránce • umět pracovat individuálně i ve skupině • rozpoznat vlastní pokrok 	<p><u>Žák by měl:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ovládat základy čtení, psaní a počítání a využívat je ke svému vzdělávání • požívat učebnice, učební materiály a učební pomůcky • dodržovat návykové stereotypy učení, snažit se o koncentraci na učení • chápat pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, mít zájem o získávání nových poznatků • používat termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života • ovládat elementární způsoby práce s počítačem • uplatňovat získané zkušenosti v praktických situacích
Kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat zátěžovou situaci, kterou přináší začátek školní docházky, přivykat si režimu školy • zapojovat se do her • chápat obsah krátkých vět, sdělení používaných ve škole • získat kladný vztah ke spolužákům, učitelům • umět požádat o pomoc, zeptat se 	<ul style="list-style-type: none"> • reagovat na pokyny dospělých při běžných i mimořádných událostech • rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování u vrstevníků a dospělých • vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby • umět požádat o radu při řešení problému • pomáhat druhým 	<ul style="list-style-type: none"> • překonávat problémy přiměřeně svým možnostem • řešit známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností • vnímat problémové situace a řešit je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností • nenechat se při řešení problému odradit nezdarem • vědět, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů
Kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> • umět pozdravit, poprosit, poděkovat - základy společenského chování • zvládnout jednoduchou komunikaci s učitelem a spolužáky • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči • poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti • naslouchat jednoduchým sdělením • chápat obsah krátkých vět • psát velká písmena 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvinout si aktivní slovní zásobu, vyjádřit své potřeby • zvládat formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování • sdělit poznatky a zážitky v časovém sledu • komunikovat s učiteli, spolužáky • pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti • umět formulovat jednoduché otázky • seznámit se s formami nonverbální komunikace (mimika, pantomima aj.) 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikovat s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem • rozumět sdělení a reagovat na ně podle svých možností • vyjadřovat své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem • chápat jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály • zvládat jednoduchou formou písemné komunikace

		<ul style="list-style-type: none"> napsat hůlkovým písmem své jméno, psát písmena, která umí číst 	<ul style="list-style-type: none"> vyjadřovat své názory a postoje, vhodnou formou obhajovat svůj názor využívat pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky využívat získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci
Kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy znát rodinné příslušníky, jména spolužáků poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi přijímat rozdíly mezi žáky ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy 	<ul style="list-style-type: none"> znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště, znát adresu svého bydliště rozlišovat příbuzenské vztahy, dodržovat pravidla soužití v rodině, škole, mezi kamarády projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy osvojovat si základní poznatky o objektech a dění ve svém okolí tak, aby se mohl orientovat v opakujících se denních situacích a známých prostředích 	<ul style="list-style-type: none"> mít základní představu o vztazích mezi lidmi orientovat se v prostředí, ve kterém žije podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách uplatňovat základní návyky společenského chování navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, respektovat druhé lidi rozpoznávat nevhodné a rizikové chování, být seznámen s jeho možnými důsledky uvědomovat si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby prokazovat získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí
Kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> pochopit základní pravidla chování ve škole adaptovat se na školní režim dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu dokázat upozornit na zdravotní obtíže dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani druhých umět požádat o pomoc podílet se na akcích školy mít kladný postoj k pohybovým aktivitám 	<ul style="list-style-type: none"> dodržovat základní pravidla chování ve škole v souladu se školním řádem dodržovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže, vědět, u koho žádat pomoc reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při běžných i mimořádných událostech zvládnout ošetření drobných poranění znát a uplatňovat základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí, pravidla silničního provozu pro chodce zlepšovat svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla podílet se na kulturních, sportovních a jiných akcích školy 	<ul style="list-style-type: none"> využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení do společnosti mít povědomí o základních právech a povinnostech občanů dodržovat základní společenské normy a pravidla soužití chránit své zdraví, dodržovat naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí dokázat se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

<p>Kompetence pracovní</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti, jiné provádět dle slovního vedení či s dopomocí • udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí • zvládat elementární dovednosti při práci se stavebnicemi a drobným materiálem • zvládnout nejjzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu - rozpoznávat s pomocí učitele barvy, tvary, objekty • radovat se z vykonané práce 	<ul style="list-style-type: none"> • pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci • zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi • dodržovat zásady účelného oblékání • rozlišovat, porovnávat, třídít a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě • seznámit se s odborným i učebnami (dílny, kuchyň) • udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, pracovat bezpečně s běžně používanými chemickými látkami v domácnosti • radovat se z vykonané práce 	<ul style="list-style-type: none"> • mít osvojené hygienické návyky, zvládat sebeobsluhu podle svých možností • zvládat základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech • pracovat podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plnit zadané jednoduché úkoly • soustředit se na pracovní výkon a být schopen vytrvat při jeho plnění • respektovat pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňovat kvalitu společné práce • přijímat posouzení výsledků své práce • dodržovat zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů
---------------------------------------	---	---	--

I.3. 3. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve Školním vzdělávacím programu v souladu s RVP ZŠS okruhy aktuálních problémů současného světa. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci.

V našem Školním vzdělávacím programu jsou zařazena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

Průřezová témata a jejich tematické okruhy procházejí napříč vzdělávacími předměty a umožňují jejich propojení. Tím se zvyšuje ucelenost žákova vzdělávání a rozvíjí se jeho klíčové kompetence.

Začlenění průřezových témat probíhá ve dvou rovinách:

- **první rovinu** představuje začlenění průřezových témat do výuky jednotlivých předmětů a lze je vyhledat pomocí číselného kódu v následujících tabulkách. V této úrovni se seznámí s uvedenými tématy všichni žáci.
- **druhou rovinu** představuje zahrnutí průřezových témat v celoškolních projektech, jejichž téma reaguje na aktuální problémy, události, potřeby. Seznam projektů pro příslušný školní rok je přílohou Školního vzdělávacího programu.

Průřezová témata	Tematické okruhy průřezového tématu		1. stupeň						
			Ročníky 1. – 6.						
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Osobnostní a sociální výchova 1.	1.1. osobnostní rozvoj	1.1.1. - rozvoj schopností poznávání	x		x			x	
		1.1.2. - sebepoznání a sebepojetí	x		x				
		1.1.3. - seberegulace a sebeorganizace	x		x			x	
		1.1.4. - psychohygienu		x			x		
	1.2. sociální rozvoj	1.2.1. - poznávací schopnosti			x	x			
		1.2.2. - mezilidské vztahy		x	x		x		
		1.2.3. - komunikace		x		x		x	
		1.2.4. - spolupráce a soutěživost		x					
	1.3. morální rozvoj	1.3.1. - řešení problémů a rozhodovací dovednosti			x			x	
		1.3.2. - hodnoty, postoje, praktická etika				x			x
Environmentální výchova 5.	5.1. - ekosystémy							x	
	5.2. - základní podmínky života						x		
	5.3. - lidské aktivity a problémy životního prostředí			x				x	
	5.4. - vztah člověka k prostředí		x	x					
Mediální výchova 6.	6.1.1. - vnímání mediálních sdělení							x	
	6.1.2. - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							x	
	6.1.3. - fungování a vliv médií ve společnosti				x			x	

Průřezová témata	Tematické okruhy průřezového tématu		2. stupeň			
			Ročníky 7. – 10.			
			7.	8.	9.	10.
Osobnostní a sociální výchova 1.	1.1. osobnostní rozvoj	1.1.1. - rozvoj schopností poznávání		x		
		1.1.2. - sebepoznání a sebepojetí	x		x	
		1.1.3. - seberegulace a sebeorganizace	x	x		
		1.1.4. - psychohygiena	x			
	1.2. sociální rozvoj	1.2.1. - poznávací schopnosti	x			
		1.2.2. - mezilidské vztahy			x	
		1.2.3. - komunikace			x	x
		1.2.4. - spolupráce a soutěživost	x			x
	1.3. morální rozvoj	1.3.1. - řešení problémů a rozhodovací dovednosti		x	x	x
		1.3.2. - hodnoty, postoje, praktická etika			x	x
Environmentální výchova 5.	5.1. - ekosystémy		x	x	x	
	5.2. - základní podmínky života		x	x		
	5.3. - lidské aktivity a problémy životního prostředí			x		x
	5.4. - vztah člověka k prostředí		x	x		
Mediální výchova 6.	6.1.1. - vnímání mediálních sdělení				x	x
	6.1.2. - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				x	x
	6.1.3. - fungování a vliv médií ve společnosti			x	x	

1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma má velký význam pro celkový další vývoj jedince, pomáhá utvářet praktické životní dovednosti. Je stěžejní především na 1. stupni školní docházky.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti komunikace
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení různých situací

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k akceptaci různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování

5. Environmentální výchova

Má ve výuce na naší škole významné místo, odráží zaměření školy – pracovní, výtvarné a přírodovědné.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- podněcuje aktivitu, toleranci a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

6. Mediální výchova

Průřezové téma odráží propojenost s mediálním světem, zásah komunikačních technologií do života jednotlivce.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům

I.4. Učební plán

I.4.1. Vzdělávací období základního vzdělávání

Základní vzdělávání žáků se středně těžkou mentální retardací se realizuje v průběhu desetileté školní docházky na 1. (1. - 6. ročník) a 2. stupni školy (7. - 10. ročník).

Vzdělávací a výchovný proces je rozdělen na období:

- 1. období – 1. – 3. ročník**
- 2. období – 4. – 6. ročník**
- 3. období – 7. – 10. ročník**

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené očekávané výstupy, které mají činnostní povahu a zároveň vyjadřují záměr pedagogického působení.

Učivo je v pojetí našeho Školního vzdělávacího programu chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů a představuje výčet témat, námětů a činností, které škola nabídne žákům k osvojování. Vzdělávací požadavky se přizpůsobují schopnostem a možnostem jednotlivých žáků.

Obsah učiva je rozpracován do jednotlivých období. Výuka jednotlivých žáků předpokládá konkrétní rozčlenění učiva v **individuálním vzdělávacím programu** vzhledem k úrovni žákových kompetencí a navštěvovanému ročníku. Podkladem pro rozpracování učiva je zhodnocení dosavadních pedagogických zkušeností učitelů školy.

I.4.2. Vzdělávací obsah základního vzdělávání

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do devíti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory, které jsou rozčleněny do vyučovacích předmětů.

Vzdělávací oblasti	Vyučovací obory	Vyučovací předměty
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení, Psaní, Řečová výchova	Čtení (Čt), Psaní (Ps), Řečová výchova (Rv)
Matematika a její aplikace	Matematika	Počty (P)
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika (Inf)
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Věcné učení (Vu)
Člověk a společnost	Člověk a společnost	Nauka o společnosti (Nsp)
Člověk a příroda	Člověk a příroda	Nauka o přírodě (Npř)
Umění a kultura	Hudební výchova, Výtvarná výchova	Hudební výchova (Hv), Výtvarná výchova (Vv)
Člověk a zdraví	Tělesná výchova, Výchova ke zdraví	Tělesná výchova (Tv), Výchova ke zdraví (Vkz)
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova (Pv)

I.4.3. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vyuč. předmět	Ročník (počet hodin)						Celkem	Ročník (počet hodin)				Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	8.	9.	10.	
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	2	2	3	3	3	3	16	3	3	3	3	12
	Psaní	1	1	2	2	2	2	10	2	2	2	1	7
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12	1	1	1	1	4
Matematika a její aplikace	Počty	2	2	2	2	2	2	12	3	3	3	3	12
Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1	2	1	1	1	1	4
Člověk a jeho svět	Věcné učení	2	2	3	3	3	3	16					
Člověk a společnost	Nauka o společnosti								2	2	2	2	8
Člověk a příroda	Nauka o přírodě								3	3	3	3	12
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	18	1	1	1	1	8+4
	Výtvarná výchova	2	2	2	2	2	2		1+1	1+1	1+1	1+1	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví										1	1	2
	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3		3	3	3	3	12
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	3	3	3	4	4	4+1	21+1	5+1	5+1	6	6+1	22+3
Speciálně pedagogická péče	Logopedie	1	1	1	1/2	1/2	1/2	9	1/2	1/2	1/2	1/2	4
	Zdr. těl. výchova	1	1	1	1/2	1/2	1/2		1/2	1/2	1/2	1/2	
Celkem		20	20	23	23	24	25	135	28	28	29	29	114
Minimální čas.dot.		20	20	21	21	22	22		25	25	27	27	
Maximální čas. dot.		22	22	26	26	26	30		30	30	32	32	

I.4.4. Poznámky k učebnímu plánu

V tabulaci učebního plánu jsou přehledně zachyceny vyučovací předměty, jimž se na naší škole vyučuje na daném stupni v jednotlivých ročnících.

Kurzívou jsou vyznačeny hodiny disponibilní časové dotace, které byly využity

- **na 1. stupni**
 - k posílení vyučování pracovního vyučování
 - k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče – logopedie a zdravotní tělesné výchovy,
- **na 2. stupni**
 - k výraznější profilaci školy prostřednictvím výtvarné výchovy a pracovního vyučování
 - k zařazení povinně volitelných předmětů - logopedie a zdravotní tělesná výchovy

- **Výtvarná výchova** – jeden ze stěžejních předmětů – jeho hodinová dotace je od 7. ročníku posílena disponibilní časovou dotací. Rozšíření výuky umožňuje zařazení arteterapeutických metod a postupů.
- **Pracovní výchova** – profilační předmět naší školy – posílen od 6. ročníku o disponibilní časovou dotaci. Využívá možnosti ergoterapie.
- **Nauka o přírodě** – zahrnuje čtyři velké okruhy – v 7. a 8. ročníku jsou vyučovány hlavně poznatky ze zeměpisu a z přírodopisu, poznatky z fyziky a z chemie jsou vyučovány v 9. a 10. ročníku.
- **Logopedie, zdravotní tělesná výchova** – předměty speciálně pedagogické péče – zařazené povinně v 1. – 3. ročníku, ve 4. – 6. ročníku jsou předměty povinně volitelnými (dítě je vyučováno dle převažující zátěže), mohou být zařazené i jako předměty nepovinné.

I.5. Učební osnovy

I.5.1. JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech *Čtení, Psaní a Řečová výchova*. Jazykové komunikaci vyučujeme žáky ve stejně nazvaných učebních předmětech. Zahrnují učivo zaměřené na postupné osvojování mateřského jazyka v podobě psané i mluvené přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Obsahem vzdělávacího oboru *Čtení* je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti a vnímání obsahu čteného textu jako jednoho ze zdrojů informací.

Vzdělávací obor *Psaní* rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Umožňuje jednoduchou písemnou komunikaci.

Vzdělávací obor *Řečová výchova* se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě. Správné a srozumitelné komunikační dovednosti jsou pro žáky předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **rozvíjení řečových schopností a myšlení,**
- **srozumitelnému vyjadřování ústní a písemnou formou a kultivovanému projevu v běžných situacích,**
- **dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů,**
- **osvojení techniky čtení a psaní,**
- **získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu,**
- **zvládnutí orientace v jednoduchých textech různého zaměření,**
- **získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text,**
- **zvládnutí opisu jednoduchého textu, psaní krátkých slov i podle diktátu,**
- **praktickému využití získané dovednosti psaní.**

I.5.1.1. Čtení

Vzdělávací oblast	Jazyková komunikace
Název předmětu	Čtení
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	1. - 2. ročník - 2 hodiny týdně, 3. - 10. ročník - 3 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Vyučovací předmět čtení je zařazen do vzdělávací oblasti Jazyková komunikace.

Cílem tohoto předmětu je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení jako o jeden ze zdrojů informací.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. i 2. stupni. V 1. a 2. ročníku bude vyučován 2 hodiny týdně. V 3. - 10. ročníku se předmět posílí o 1 vyučovací hodinu. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení a kompetence komunikativní**.

Realizovaná průřezová témata

Do výuky předmětu čtení je zařazeno toto průřezové téma:

- **Osobnostní a sociální výchova** (zaměřuje se na rozvoj schopností poznávání, na komunikaci)
- **Mediální výchova** (zaměřuje se na vnímání mediálního sdělení).

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána může být rovněž učebna PC a knihovna města Hlučín.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- vyhledávání a získávání informací z různých zdrojů /katalogy, knihovna, encyklopedie apod./- získávání základních poznatků z dění okolo sebe- návštěva divadla, koncertů, filmových představení, výstav- zařazování alternativních metod do výuky /sociální čtení, psaní na PC../- zadávání individuálních úkolů ústních i písemných podle rozumových schopností – každý žák zažije úspěch- zařazování projektového vyučování do výuky /Den knihy, Školní časopis.../
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- zvládnutí forem společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování- využívání nápodoby- poslechové činnosti s cílem naučit se naslouchat- relaxační chvíle- zařazení terapeutických metod – arteterapie a muzikoterapie- soutěže v recitaci- mluvní a řečová cvičení – rozvíjení komunikačních dovedností a spisovné mluvy- zařazování alternativních a augmentativních způsobů komunikace dle potřeby dítěte
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- posilování skupinové práce různými formami- vystupování na veřejnosti /akademie/ - získávání sebedůvěry- zapojování žáků do rozhovorů a diskusí, využívání pravidel dialogu /scény, dramatická výchova, modelové situace/
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- překonávání problémů přiměřeně svým možnostem- vedení žáků k využívání získaných informací v praxi- využívání modelových situací /úřad, pošta, restaurace/ - algoritmus řešení problémů, řešení konfliktních situací- třídění informací z různých zdrojů, práce s tiskem, bulvární tisk- rozhovor, beseda, práce ve dvojicích, skupinách
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- dodržování základních společenských norem a pravidel soužití- vytváření pohodového klimatu v hodinách Čt – učitel a žák jsou partneři- využívání prezentace výsledků, hodnocení práce ve skupině nebo sebehodnocení- využívání vhodných verbálních i nonverbálních prostředků, vlastní příklad v improvizované řeči /mluvní cvičení/
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- zadávání srozumitelných pracovních úkolů- využívání získaných znalostí a vědomostí v praktickém životě- plnění zadaného úkolu – sebekontrola, sebehodnocení- dodržování domluvených pravidel- systematické vedení k řádnému plnění povinností /vnější a vnitřní motivace/

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Čtení		Ročník: 1. – 3.	
Učební texty: /doporučené/		Náš slabikář – 1. díl pro pomocné školy, Parta	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	Žák by měl - dodržovat správné dýchání a hlasovou hygienu - správně vyslovovat a kombinovat jednotlivé hlásky, slabiky a slova - pěstovat kulturu mluvené řeči	Základní techniky mluveného projevu (dýchání, výslovnost, rytmizace)	Hv
- číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik	- bezpečně poznat písmeno jako grafický obraz hlásky - využívat motivační říkanky pro jednotlivé hlásky - spojovat hlásky do slabik	Vyvození hlásek a písmen a, A, i, I, m, M, v, V, o, O, u, U, l, L, Diferenciační cvičení pro rozvoj zrakové a sluchového vnímání Čtení slabik , a jedn. slov , dělení a skládání slov	
- tvořit věty podle obrázků	- tvořit jednoduché věty k obrázkům, rozšiřovat je - rozvíjet aktivně slovní zásobu - porozumět čtenému slovu	Čtení obrázků , tvoření jednoduchých vět	Vu 1.1.1. rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání – 1.r.)
- orientovat se na stránce i řádku	- číst obrázky v řádku - rozpoznat začátek a konec slova, věty - orientovat se na stránce	Čtení – analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení	Ps
- chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem	- pochopit obsah jednoduchého sdělení, opakovat je - spojovat věty s obrázky - nahrazovat obrázkem slovem	Obrázkové čtení, leporela	Vv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Čtení		Ročník: 4. – 6.	
Učební texty: /doporučené/		Náš slabikář – 2. díl pro pomocné školy, Parta	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen	žák by měl - osvojovat a upevňovat velká a malá písmena a hlásky - upevňovat čtení slov zvládnutých z minulých ročníků - přečíst jednoduchý text se známými hláskami	Vyvození hlásek a písmen , t, T, y, Y, s, S, j, J, p, P, n, N, š, Š, d, D, z, Z, k, K, B, c, C, r, R, č, Č, h, H, ou, ž, Ž, Diferenciační cvičení pro rozvoj zrakové a sluchového vnímání	Ps
- rozlišovat stejně znějící slova různého významu	- rozlišit význam slova pomocí obrázků - spojovat slova s obrázky - tvořit jednoduché věty	Analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení Diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání	
- umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek	- poslouchat vyprávění, CD,MC, kazety, kulturní představení - sdělit, co se mu v příběhu či pohádce líbilo podle zadaných otázek či ilustrací - seznamovat se s literaturou pro děti a mládež, časopisy, knihovna	Poslech – koncentrační cvičení, poslech pohádek, veršů a říkadel, tvoření jednoduchých vět Dětská literatura, časopisy, knihovna	Vv
- orientovat se ve větě	- orientovat se v textu - rozlišit začátek a konec věty - spojovat věty s obrázky - vytvořit správné protiklady k určeným slovům	Čtení – analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení Čtení obrázků, slabik, slov, jednoduchých vět	Ps
- číst s porozuměním jednoduché věty	- přečíst jednoduchý text se známými hláskami - vnímat obsah čteného textu - porozumět textu a orientovat se v něm	Čtení –analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení	
- přednášet krátké říkanky a básničky	- zapamatovat si a přednášet jednoduché básničky a říkanky, dramatizace - pěstovat kulturu mluvené řeči, vyjadřovat se spisovně - poslouchat vyprávění, CD,MC, kazety, kulturní představení	Naslouchání – koncentrační cvičení, poslech pohádek, veršů a říkadel Dramatizace, přednes	Vu 1.2.3. komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální – 6.r.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Čtení		Ročník: 7. – 10.	
Učební texty: /doporučené/		Zajímavé čtení, 1. díl (7., 8. roč.), PARTA Zajímavé čtení, 2. díl (9., 10. roč.), PARTA	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - číst všechna tiskací a psací písmena	Žák by měl - rozpoznat tiskací a psací písmena v textu - dbát na správnou výslovnost dlouhých samohlásek - pokusit se pracovat s melodií hlasu při čtení - číst krátké texty	Artikulační cvičení	Řv, Log
- orientovat se ve čteném textu	- zvládat tiché a hlasité čtení - vyhledat a rozpoznat odstavce v textu - najít přímou řeč v textu a pokusit se ji rozlišit při čtení - vyjmenovat a popsat hlavní postavy s pomocí učitele	Čtení krátkých textů Tiché a hlasité čtení Orientace v textu Popis hlavních postav	
- zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text	- porozumět čtenému textu - poslouchat s porozuměním krátký text - reprodukovat text podle jednoduché osnovy - vyjádřit hlavní myšlenku podle návodných otázek - interpretovat zhlédnutý příběh s malou pomocí	Čtení a poslech Porozumění textu Reprodukce čteného textu Reprodukce filmu či divadelního představení Základní literární pojmy (film, divadlo, herec)	1.2.3. komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální – 10.r.)
- přednášet říkanky a básničky	- zapamatovat si krátké básničky a říkadla - snažit se o přednes - vyzkoušet si zahrát jednoduchý příběh - pěstovat kulturu mluvené řeči	Přednes Základní literární pojmy (rozpočítadlo, říkanka, hádanka, báseň) Dramatizace	
- získat pozitivní vztah k literatuře	- seznámit se s pojmy literární teorie - seznámit se s autory a ilustrátory jednotlivých děl - číst knihy s jednoduchým textem na pokračování - navštívit knihovnu v rámci vyučování	Základní literární pojmy (spisovatel, básník, kniha, ilustrátor, pohádka, pověst) Úryvky z knih dle vlastního výběru Čtenářský koutek ve třídě Knihovna	
- orientovat se v jednotlivých návodech podle obrázků	- pracovat s obrázkovou osnovou, tvořit jednoduché věty - dodržovat posloupnost při vyprávění - seznámit se s piktogramy	Dětský komiks, obrázkové čtení, dětské časopisy, noviny Návody s obrázky k použití výrobků k činnostem Sociální čtení (piktogramy)	Vv 6.1.1. vnímání mediálních sdělení (10.r.)

I.5.1.2. Psaní

Vzdělávací oblast	Jazyková komunikace
Název předmětu	Psaní
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	1., 2., 10. ročník -1 hodina týdně, 3. - 9. ročník - 2 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Vyučovací předmět psaní je zařazen do vzdělávací oblasti Jazyková komunikace.

Cílem tohoto předmětu je rozvíjení grafické dovednosti žáků, jejich jemné motoriky a grafomotoriky, a tím zároveň stimulace jejich myšlení. Dále umožňuje žákům získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává možnost jednoduché písemné komunikace.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. i 2. stupni. V 1., 2. a 10. ročníku bude vyučován 1 hodinu týdně. V 3. - 9. ročníku se předmět posílí o 1 vyučovací hodinu. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení a kompetence pracovní.**

Realizovaná průřezová témata

Do výuky předmětu psaní je zařazeno toto průřezové téma:

- **Osobnostní a sociální výchova** (zaměřuje se na rozvoj schopností poznávání, na seberegulaci a sebeorganizaci, na psychohygienu).

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána může být rovněž učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - srozumitelné vyjadřování písemnou formou spisovného jazyka - rozvíjení správné techniky psaní / psacím nebo hůlkovým písmem / - osvojení a následné využívání základů psaní ke vzdělávání - uplatňování získaných zkušeností v praktických situacích
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - využití znalosti psaní k napsání svého jména, adresy - zvládnutí jednoduché formy písemné komunikace potřebné pro praktický život - zařazování alternativních forem komunikace dle potřeby jednotlivce - podílení se na tvorbě školního časopisu
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - posilování skupinové práce různými formami - respektování dohodnutých pravidel chování - seznámení s tiskopisy různých úřadů, doplnění svého jména, příjmení a adresy
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - překonávání problémů přiměřeně svým možnostem - vedení žáků k využívání získaných informací v praxi - výuka příkladem a za pomoci nápodoby - nácvik požádání o pomoc, kladení otázek, pomoc druhým
Občanské	<ul style="list-style-type: none"> - zlepšování správného držení těla při psaní - využívání prezentace výsledků, hodnocení práce ve skupině nebo sebehodnocení
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - správné plnění zadaného úkolu (sebekontrola, sebehodnocení) - využívání získaných znalostí a vědomostí v praktickém životě - osvojení hygienických návyků v hodinách psaní - udržování pořádku na svém pracovním místě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Psaní		Ročník: 1. – 3.	
Učební texty: /doporučené/		Pracovní sešit I., II. (grafomotorická cvičení) Písanka pro 1. – 2. roč. (sešity 1 – 4)	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - održovat správné držení psacího náčiní	Žák by měl - nacvičovat správné držení psacího náčiní - rozvíjet jemnou motoriku a grafomotoriku - poznávat tvary psacích písmen	Rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace (čmárání, kroužení, oblouky, vodorovné a svislé čáry, smyčky, ovály, vlnovky)	Vv, Pv
- vyvodit písmena podle obrázků	- rozvíjet grafické dovednosti - při psaní provádět všechny pohyby uvolněně a plynule - při psaní využít rytmická říkadla nebo hudební doprovod	Uvolňovací cvičení, rozeznávání hlásek a písmen, směrová orientace (čáry a zátrhy)	Vv, Čt 1.1.4. psychohygienu (dovednosti zvládání stresových situací – 2.r.)
- odlišovat délku samohlásek	- procvičovat psaní od velkých tvarů a průpravných cviků - tvary psacích písmen postupně zpřesňovat dle svých schopností písmo zmenšovat	Rozeznávání hlásek a písmen, jejich délek (e-é, i-í, u-ú-ů, a-á, o-ó)	
- psát velká hůlková písmena	- zvládnout psaní hůlkového písma - zpřesňovat tvary hůlkového písma - snažit se o sebekontrolu napsaného textu	Využití dovednosti psaní hůlkového písma (A, E, I, O, U, M, L, P)	
- psát a spojovat písmena a tvořit slabiky	- psát písmena - procvičovat písmena se snadnými spojovacími tahy - písmena spojovat ve slabiky	Psaní psacího písma, slabik a slov i podle nápovědy (písmena m, v, slabiky s m, l)	1.1.1. rozvoj schopnosti poznávání (cvičení dovedností zapamatování – 3.r.)
- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním	- správně používat tužku či pero - dodržovat správné sezení a držení těla při psaní - snažit se dodržovat úpravu psaného textu	Rozvíjení psychomotorických schopností - rozvoj jemné motoriky - rozvoj pohybové koordinace Základní hygienické návyky při psaní	Vv, Pv
- napsat hůlkovým písmem své jméno	- zvládnout psaní hůlkového písma - dle svých schopností použít hůlkové písmo k napsání svého jména - snažit se o co nejpřesnější psaní tvarů hůlkových písmen	Grafomotorická cvičení Psaní hůlkového písma	Vv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Psaní		Ročník: 4. – 6.	
Učební texty: /doporučené/		Pracovní sešit I., II. (grafomotorická cvičení) Písanka pro 3. roč. (sešity 1 – 4)	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - psát písmena, která umí číst	Žák by měl - poznat písmeno jako grafický obraz hlásky - zvládnout psaní psacím písmem - zpřesňovat tvary písmen malé abecedy	Rozeznávání hlásek a písmen (t, y, s, j, p, n, d, z, k, š, ž, b, c, r, č, h, ou)	Čt
- opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova	- opsat slabiky a slova se snadným hláskovým složením - přepsat slabiky a slova se snadným hláskovým složením - dodržovat základní hygienické návyky při psaní	Opis a přepis , psaní krátkých slovních spojení (slabiky a slova se všemi písmeny již probranými)	Č 1.1.3. seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebeovládání – 6.r.)
- ovládat psaní hůlkového písma	- zvládnout psaní hůlkového písma - zpřesňovat tvary hůlkových písmen - dodržovat štíhlost hůlkových písmen	Psaní hůlkového písma (V, C, Č, I, N, Z, Ž) Grafomotorická cvičení	Vv
- psát písmena a slabiky podle diktátu	- zvládnout diktát písmen - pokusit se zvládnout diktát slabik - snažit se o zdokonalení psaní textu podle diktátu	Psaní písmen a slabik i podle nápovědy	
- opsat číslice	- zvládnout opis číslic - dodržovat základní hygienické návyky při psaní - seznámit se s tvary římských číslic	Psaní číslic (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0) Grafomotorická cvičení	Vv, M

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Psaní		Ročník: 7. – 10.	
Učební texty: /doporučené/		Písanka pro 4. roč.	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - dbát na čitelný písemný projev	Žák by měl - dodržovat úpravu psaného textu - zdokonalovat probrané tvary písmen - snažit se o úhledný písemný projev	Psaní psacím písmem (f, g, ch, ř) Opis a přepis Dodržování úpravy psaného projevu (docvičení hůlkových písmen U, E, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G, Ch)	Čt
- psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu	- psát slabiky podle diktátu - psát krátká slova podle diktátu - snažit se o bezchybné psaní krátkého textu podle nápovědy	Diktát slabik a jednoduchých slov	
- opsat slova a jednoduché věty	- zvládnout opis slov - umět opsat snadné věty - dodržovat úpravu a čitelnost psaného textu	Opis slov a jednoduchého textu Dodržování úpravy psaného projevu	Čt
- napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy	- docvičit psaní jednoduchých vět - zvládnout bezchybný opis jednoduchého textu - dodržovat základní hygienické návyky při psaní	Opis a psaní jednoduchých textů, úprava psaného textu	Čt
- přepsat krátký jednoduchý text	- individuálně zvládnout přepis snadných vět - zdokonalovat přepis jednoduchého textu - dodržovat tvar a sklon písma	Přepis – převedení tištěného textu do psané podoby, úprava Psaní na PC	Inf 1.1.4. psychohygienu (hledání pomoci při potížích – 7.r.)
- podepsat se psacím písmem	- napsat čitelně své jméno a příjmení - zvyšovat rychlost psaní - snažit se o hezkou úpravu podpisu	Psaní svého jména a příjmení, dodržování úpravy psaného projevu	Čt
- napsat nebo opsat běžné písemnosti (adresa, přání, dopis podle vzoru)	- dle svých schopností napsat pozdrav, krátký dopis nebo přání podle vzoru - umět bezchybně opsat dopis, pozdrav nebo přání - dodržovat úpravu a čitelnost písemného projevu	Psaní adresy a krátké korespondence Psaní pomocí PC	Inf 1.1.1. rozvoj schopností poznávání (řešení problémů – 8.r.)
- psaní číslic i podle nápovědy	- zvládnout psaní číslic - dodržovat základní hygienické návyky při psaní - pokusit se opsat jednoduché tvary římských číslic	Psaní číslic Dodržování úpravy psaného projevu	M

I.5.1.3. Řečová výchova

Vzdělávací oblast	Jazyková komunikace
Název předmětu	Řečová výchova
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	1. - 6. ročník - 2 hodiny týdně, 7. - 10. ročník - 1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Vyučovací předmět řečová výchova je zařazen do vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Cílem tohoto předmětu je zaměření na osvojení a užívání mateřského jazyka především v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování. Tento předmět také rozvíjí komunikační dovednosti žáků. V případě potřeby využívá také alternativních a augmentativních způsobů komunikace.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. i 2. stupni. V 1. – 6. ročníku bude vyučován 2 hodiny týdně, v 7. - 10. ročníku je vyučován 1 vyučovací hodinu týdně. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení, komunikativní a pracovní.**

Realizovaná průřezová témata

Do výuky předmětu řečová výchova je zařazeno toto průřezové téma:

- **Osobnostní a sociální výchova** (zaměřuje se na sociální a morální rozvoj, na mezilidské vztahy, komunikaci, řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
- **Mediální výchova** (zaměřuje se na interpretaci vztahu mediálního sdělení a reality – různé typy sdělení)

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána může být rovněž učebna PC. Může být zařazena návštěva divadelního či filmového představení, vhodná je i návštěva a exkurze knihovny.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností - zařazování alternativních a augmentativních způsobů komunikace dle potřeb žáků - vedení žáků ke srozumitelnému vyjadřování a dorozumívání v běžných komunikačních situacích - získávání základních literárních poznatků (básnička, říkanka, rozpočítadlo aj.)
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - dechová, rytmická, intonační a mimická cvičení - poslechové činnosti s cílem naučit se naslouchat - relaxační chvílky - využívání prvků dramatické výchovy - zařazování prvků muzikoterapie
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - posilování skupinové práce různými formami - zapojování žáků do diskuzí a dialogů (scénky, dramatická výchova) - využívání získané sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - chápání obsahu krátkých vět a sdělení, umět zeptat se - získávání kladného vztahu ke spolužákům a učitelům - zapojení do her
Občanské	<ul style="list-style-type: none"> - vytváření pohodového klimatu v hodinách řečové výchovy - využívání vhodných verbálních i nonverbálních prostředků - práce s textem a dramatická výchova
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - využívání získaných vědomostí a znalostí v praktickém životě - vedení žáků k reálnému posouzení výsledků práce i práce ostatních - různými typy hodnocení a sebehodnocení - plnění zadaného úkolu - sebekontrola

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Řečová výchova		Ročník: 1. – 3.	
Učební texty: /doporučené/		Řečová výchova 1. (pracovní sešit) CD, MC, DVD, VC, časopisy (Sluníčko aj.) a knihy pro děti (pohádky aj.)	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - reprodukovat jednoduché říkanky a básničky	Žák by měl - procvičovat gymnastiku mluvidel - provádět dechová cvičení - snažit se o nápodobu řeči - zapamatovat si krátkou říkanku, básničku - pokusit se o přednes krátké básničky, říkanky	Artikulační a dechová cvičení Krátké básničky, říkanky Výslovnost, intonace, rytmizace	Čt
- odpovídat na otázky slovem, větou	- provádět hlasová a artikulační cvičení - přiměřeně reagovat na pokyny učitele - snažit se o srozumitelné vyjadřování - rozšiřovat si slovní zásobu - odpovídat na otázky větou či slovem	Hlasová a artikulační cvičení Otázky a odpovědi Rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích	Čt 1.2.2. mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy – 2. r.)
- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých textů	- rozvíjet sluchové vnímání - koncentrovat se na poslech krátkých textů - pokusit se o reprodukci pohádky či krátkého příběhu	Poslech předčítaného textu Rozvíjení fonemického sluchu Reprodukce textu	Inf, Ps, PVv
- popsat jednoduché obrázky	- rozvíjet zrakové vnímání - rozšiřovat si slovní zásobu - snažit se o nápravu výslovnosti - pokusit se o popis jednoduchých obrázků	Popis obrázků Alternativní a augmentativní způsoby komunikace	Čt, PVv
- reprodukovat krátký text podle otázek	- vhodně využívat řeč a zvukové prostředky řeči - snažit se tvořit věty - reprodukovat krátký text za pomoci učitele	Hry se slovy, textem Reprodukce jednoduchého příběhu	Čt

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Řečová výchova		Ročník: 4. – 6.	
Učební texty: /doporučené/		Řečová výchova 2. (pracovní sešit) CD, MC, DVD, VC, časopisy (Sluníčko, ABC aj.) a knihy pro děti (pohádky a příběhy)	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy	Žák by měl - snažit se o nápodobu řeči - vhodně využívat řeč a zvukové prostředky řeči - pokusit se reprodukovat krátký text dle osnovy	Dechová a hlasová cvičení Říkaneky, krátké básničky Výslovnost, rytmizace a intonace Reprodukce jednoduchého příběhu	Čt
- vyprávět shlednutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek	- rozvíjet sluchové i zrakové vnímání - soustředit se na krátký filmový nebo divadelní příběh - pokusit se vyprávět příběh podle návodných otázek	Rozvíjení sluchového a zrakového vnímání Otázky a odpovědi Příběhy – film, divadlo Vyprávění	Čt, Inf, PVv
- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku	- procvičovat gymnastiku mluvidel - rozvíjet zrakové vnímání - rozšiřovat si slovní zásobu - pokusit se vyprávět příběh podle obrázků	Výslovnost, intonace, rytmizace Práce s obrázky Vyprávění Edukace a reedukace řeči	Čt, PVv 1.2.3. komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální – 4. r.)
- popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek	- co nejlépe popsat osobu či předmět pomocí doprovodných otázek - upevňovat si kulturu mluveného projevu - rozšiřovat si slovní zásobu	Popis osoby nebo předmětu Otázky a odpovědi	Čt, Ps, PVv
- domluvit se v běžných situacích	- odpovídat na otázku správnou odpovědí - upevňovat si kulturu mluveného projevu - prohlubovat konverzační schopnosti - zvládnout přiměřenou komunikaci v běžných situacích	Artikulační a hlasová cvičení Alternativní a augmentativní způsoby komunikace Rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích	Čt
- ovládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování	- snažit se tvořit věty - vhodně využívat řeč a zvukové prostředky řeči - upevňovat si kulturu mluveného projevu - ovládat základní pozdravy, prosby a poděkování	Rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích Alternativní a augmentativní způsoby komunikace	Čt 6.1.2. interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení – 6. r.)
- drammatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	- pokusit se o rozlišení rolí v příběhu - vhodně využívat zvukové prostředky řeči - pokusit se o drammatizaci jednoduchého příběhu - snažit se co nejlépe vnímat hudbu, pohyb a rytmus	Dramatizace jednoduchého příběhu Výslovnost, intonace a rytmizace	Čt

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Řečová výchova		Ročník: 7. – 10.	
Učební texty: /doporučené/		Řečová výchova 3. (pracovní sešit) CD, MC, DVD, VC, časopisy (ABC aj.) a knihy pro děti a mládež	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost	Žák by měl - provádět dechová a hlasová cvičení - rozšiřovat si slovní zásobu - snažit se o zřetelnou výslovnost - snažit se o nápravu výslovnosti	Dechová a hlasová cvičení Základy techniky mluveného projevu – správné dýchání a výslovnost Rozšiřování slovní zásoby Edukace a reedukace	Čt
- používat věty se správnými gramatickými strukturami	- pokusit se správně tvořit věty - prohlubovat konverzační schopnosti - upevňovat si kulturu mluveného projevu	Věta – stavba věty Základy techniky mluveného projevu Výslovnost, intonace a rytmizace Rozšiřování slovní zásoby	Čt 1.2.3. komunikace (komunikace v různých situacích – 9. r.)
- dbát na kulturu mluveného projevu	- vhodně využívat zvukové prostředky řeči - rozšiřovat slovní zásobu - upevňovat si kulturu mluveného projevu	Správná výslovnost a intonace Základní komunikační pravidla Mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta aj.	Čt
- komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace	- odpovídat na otázku správnou odpovědí - zvládat komunikaci v běžných situacích - osvojit si základní pravidla komunikace	Tvorba otázek a odpovědí Konverzační cvičení Základní komunikační pravidla	Čt
- popsat děje, jevy a osoby na obrázcích	- rozvíjet zrakové vnímání - soustředit se na sledování obrázků - co nejlépe popsat děj, jev či osobu na obrázcích	Hry a cvičení na rozvoj zrakového vnímání Popis obrázků	Čt, PVv
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity	- snažit se o nápravu výslovnosti - pokusit se vypravovat vlastní zážitky - co nejlépe popsat své pocity	Edukace a reedukace Vyprávění Alternativní způsoby komunikace	Čt
- převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení	- rozvíjet sluchové a zrakové vnímání - soustředit se na poslech a sledování příběhu - upevňovat si kulturu mluveného projevu - s dopomocí volně převyprávět jednoduchý příběh	Cvičení na rozvoj zraku a sluchu Rozvíjení fonemického sluchu Mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta aj. Vyprávění	Čt, PVv, Inf

<ul style="list-style-type: none"> - dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit role v příběhu nebo pohádce - pokusit se o dramatizaci jednoduchého příběhu či pohádky - vhodně využívat zvukové prostředky řeči 	<p>Příběh, pohádka – role osob Mimojazykové prostředky řeči – gesta, mimika aj. Dramatizace</p>	<p>Čt, Inf 1.3.1. řešení problémů a rozhodovací dovednosti (problémy v mezilidských vztazích – 10. r.)</p>
--	---	--	---

I.5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** je založena na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačtoru. Důležitou součástí je také osvojení dovedností z geometrie.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace a následně vyučovacího předmětu **Počty** se skládá z tematických okruhů:

- *Řazení a třídění předmětů*
- *Čísla a početní operace*
- *Závislosti, vztahy a práce s daty*
- *Základy geometrie*

Tematický okruh *Řazení a třídění předmětů* je zařazen na prvním stupni základního vzdělávání. Žáci se učí tvořit skupiny podle velikosti, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy.

Tematický okruh *Čísla a početní operace* je zařazen na obou stupních. Žáci se postupně seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní číselné představy a postupy základních matematických operací. Dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s mincemi a bankovkami.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* se žáci učí třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí. Osvojují si základy měření, určují čas, učí se základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.

V tematickém okruhu *Základy geometrie* se učí zacházet s geometrickými pomůckami, učí se rozeznat a pojmenovat základní geometrické útvary a tělesa ve svém okolí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností,**
- **rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací,**
- **používání matematických symbolů,**
- **rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti,**
- **vytváření prostorové představivosti,**
- **uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi),**
- **rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů,**
- **zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností.**

I.5.2.1. Počty

Vzdělávací oblast	Matematika a její aplikace
Název předmětu	Počty
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	2 hodiny týdně - 1. stupeň, 3 hodiny týdně – 2. stupeň

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Počty jsou založeny na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posilují schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačků. Počty prolínají celým základním vzděláváním, učí žáky dovednostem a praktickým činnostem využitelným v praktickém životě.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci se učí pečlivosti a přesnosti při měření, poznávat základní geometrické tvary a tělesa.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. i 2. stupni. V 1. až 6. ročníku je vyučován pouze 2 hodiny týdně. Od 7. až do 10. ročníku je mu věnována časová dotace 3 hodiny týdně. Při výuce je kladen důraz především na utváření a rozvoj **kompetencí k učení, řešení problému, komunikativní a kompetence sociální a personální.**

Realizovaná průřezová témata

V učivu počtů je zařazeno především průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova**, které předpokládá rozvoj jedince v úrovni sebepoznávání, řešení problémů a rozhodovacích dovedností.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Od 4. ročníku je rovněž využívána audiovizuální učebna a učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- názorná výuka - používání učebnic, učebních materiálů a učebních pomůcek, manipulace s názornými pomůckami- motivování žáků k samostatné práci pomocí jednoduchých praktických úkolů- využívání alternativních metod – sociální počty, barevné počítání apod.- osvojování si základních pojmů užívaných ve škole procvičováním a opakováním učiva- upevňování používaných termínů, znaků a symbolů ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života- rozvíjení elementárních způsobů práce s počítačem
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- vedení k naslouchání jednoduchým sdělením a přiměřenému reagování na ně- rozvíjení jednoduché komunikace s učitelem a spolužáky / verbálně i nonverbálně /- posilování srozumitelného vyjadřování při komunikaci v hodině
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- vedení ke spolupráci zadáváním úkolů pro skupinu či dvojici- posilování tolerance k odlišnostem spolužáků a přijímání rozdílů mezi žáky- využívání naučených matematických operací a postupů pomocí úkolů vyplývajících z běžného života
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- začlenění modelových situací jako vzoru řešení problémů- vnímání problémových situací a řešení s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností- podněcování k samostatnosti a tvořivosti- posilování sebevědomí, nenechávat se odradit nezdarem při řešení problému- učení požádat o pomoc, zeptat se a pomáhat druhým
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- vytváření příznivého pracovního klimatu- vytváření modelových situací jako vzor řešení problému- společné stanovení pravidel a postupů řešení
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- neustálá motivace žáků k práci- učení sebekontroly a správnému sebehodnocení opravou řešení práce podle naučeného pracovního postupu- plnění zadaných jednoduchých úkolů podle instrukcí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Počty		Ročník: 1. – 3.	
učební texty: /doporučené/		Počty pro nižší stupeň pomocné školy, Septima Pracovní sešit k Počtům pro nižší stupeň pomocné školy 1., 2., 3., Septima	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ Žák by měl - orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký - úzký	Žák by měl - seznámit se s pojmy na základě manipulace s předměty (všechno – nic, všichni – nikdo, velký – malý, krátký – dlouhý, široký – úzký) - třídit předměty podle dané vlastnosti - porovnávat předměty (stejně – více – méně)	Pojmy: všechno – nic, všichni – nikdo, velký – malý, krátký – dlouhý, široký – úzký, stejně – více – méně	Vu
- orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole	- rozlišit pojmy nahoře – dole - rozpoznat pojmy na začátku – na konci - orientovat se v pojmech nad – pod – před – za – vedle s dopomocí učitele	Orientace v prostoru	Vu
- řadit předměty zleva doprava	- ukazovat předměty zleva doprava - popisovat obrázky a předměty zleva doprava - číst a psát číslice zleva doprava	Řazení předmětů	
- třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu	- ukazovat a pojmenovat předměty - vyznačovat předměty podle daných kritérií - tvořit skupiny předmětů podle dané vlastnosti	Třídění předmětů, tvoření skupin - porovnávání	Pv
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10	- číst a psát číslice 1 a 2 - číst a psát číslice 3 a 4 - číst a psát číslice v oboru do 5 - ústně počítat do 10	Obor přirozených čísel do 5 - pojem čísla - číslice Numerace do 10 na konkrétních předmětech, počítadle, na prstech	
- orientovat se v číselné řadě 1 až 10	- ukazovat a číst číselnou řadu - doplňovat slovně číselnou řadu - doplňovat číslice do číselné řady	Číselná řada vzestupná a sestupná	
- sčítat a odčítat s užitím náзору v oboru do 5	- sčítat a odčítat manipulačními činnostmi - v oboru do 2 - v oboru do 3 a 4 - v oboru do 5	Sčítání a odčítání v oboru do 5 (užíváním prstů, počítadla, konkrétních předmětů)	
- znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat	- dokázat číst a psát symboly pro sčítání a odčítání - tvořit a zapsat příklady na sčítání - tvořit a zapsat příklady na odčítání	Sčítání a odčítání v oboru do 5	

- umět rozklad čísel v oboru do 5	- číst schéma pro rozklad čísel s dopomocí učitele - dopočítávat v oboru do 5 - provádět zápis rozkladu do předem daných schémat	Rozklad čísel v oboru do 5 na konkrétních předmětech, počítadle	
- psát číslice 1 – 5 i podle diktátu	- zapisovat diktované číslice učitelem v oboru do 5	Diktát číslic	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	- užívat výrazy pod – nad – před – za – nahoře – dole – vpředu – vzadu při manipulaci s předměty	Úlohy na orientaci v prostoru	Vu 1.3.1. řešení problémů a rozhodovací dovednosti (3. r.)
- modelovat jednoduché situace podle pokynů s využitím pomůcek	- ukázat dané množství na prstech, počítadle, na konkrétních předmětech - manipulovat s předměty podle zadání učitele - utvořit příklad podle názoru	Slovní úlohy - porovnávání - rozklad - sčítání a odčítání	
- doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10	- přiřazovat číslice k danému počtu a naopak - doplňovat číslice do číselné řady - spojovat, co k sobě patří podle daných kritérií	Jednoduché tabulky	
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	- číst peníze - ukazovat množství na cvičných penězích - porovnávat a počítat mince	Mince 1, 2, 5 Kč - manipulace s mincemi	Vu
ZÁKLADY GEOMETRIE - poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)	- seznámit se se základními útvary v rovině: - kruh - čtverec a obdélník - trojúhelník	Základní geometrické tvary - kruh - čtverec - obdélník - trojúhelník	Pv, Vv
- rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech	- vyhledávat geometrické tvary na předmětech v jeho okolí - třídit jednotlivé geometrické tvary - sestavovat z geometrických tvarů jednoduché obrazce	Geometrie v rovině	Pv 1.2.4. spolupráce a soutěživost (rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci – 2.r.)
- porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší - delší	- rozpoznat kratší – delší - porovnávat délky manipulačními činnostmi - používat pojmy kratší – delší při manipulaci s předměty	Porovnávání délky předmětů	Pv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Počty		Ročník: 4. – 6.	
učební texty: /doporučené/		Počty pro střední stupeň pomocné školy, Septima Pracovní sešit k Počtům pro střední stupeň pomocné školy 1., 2., 3., Septima	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ŘAZENÍ A TRÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ Žák by měl - orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší	Žák by měl - seznámit se s pojmy na základě manipulace s předměty (kratší – delší, širší – užší) - třídit předměty podle dané vlastnosti - porovnávat předměty (větší – menší)	Pojmy: větší – menší, kratší – delší, širší – užší	Vu
- rozdílišovat vlevo – vpravo, uprostřed	- seznámit se s pojmy vlevo – vpravo - uprostřed - řadit předměty zleva doprava při manipulaci s nimi - orientovat se v pojmech vlevo – vpravo- uprostřed	Řazení předmětů	Vu, Pv
- orientovat se na ploše	- rozlišovat pojmy na začátku – na konci - orientovat se v pojmech nad –pod – před – za - vedle	Orientace v prostoru	Vu
- porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků	- tvořit skupiny předmětů podle daného počtu - porovnávat obrázky, číslice podle dané vlastnosti - užívat pojmy větší – menší, dražší - levnější	Porovnávání	
- třídit předměty, podle pořadí ve skupinách	- spojovat daný počet s číslicí - přiřazovat k obrázkům čísla podle počtu a naopak	Třídění, přiřazování	
- přiřazovat předměty podle číselné řady	- číst číslice a ukazovat na prstech, počítadle, na předmětech - spojovat číslici s daným počtem předmětů - doplňovat číslice do číselné řady vzestupně a sestupně s pomocí tabulky	Číselná řada	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE - číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100	- číst a psát číslice v oboru do 10 - číst a psát číslice v oboru do 20 - ústně počítat po desítkách do 100	Obor přirozených čísel do 20 - pojem čísla - číslice Numerace do 100	Inf

- umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku	- číst schéma pro rozklad čísel - dopočítávat v oboru do 20 bez přechodu desítky na konkrétních předmětech, počítadle - provádět zápis rozkladu do předem daných schémat	Rozklad čísel v oboru do 20	
- sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku	- sčítat do 20 s přechodem přes desítku pomocí rozkladu s dopomocí učitele - odčítat do 20 s přechodem přes desítku pomocí rozkladu s dopomocí učitele - sčítat a odčítat do 20 s přechodem přes desítku s pomocí počítadla, kalkulátoru	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku	Inf
- psát čísla do 100	- číst číselnou řadu do 100 po jedné - ukazovat a vyhledávat číslice v oboru do 100 v tabulce - opisovat číslice v oboru do 100	Obor přirozených čísel do 100 - pojem čísla - číslice Psaní číslic do 100	
- zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku	- sčítat a odčítat manipulačními činnostmi: - v oboru do 10 - v oboru do 20 - v oboru do 100 po desítkách	Sčítání a odčítání v oboru do 10 (užíváním prstů, počítadla, konkrétních předmětů) Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku i bez (užíváním prstů, počítadla, konkrétních předmětů) Sčítání a odčítání desítek do 100 (užíváním prstů, počítadla, konkrétních předmětů)	1.1.1. rozvoj schopností poznávání (cv. pozornosti a soustředění – 6. r.)
- zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu	- zapisovat diktované číslice učitelem v oboru do 10 - zapisovat diktované číslice učitelem v oboru do 20 - provést zápis diktovaného příkladu na sčítání a odčítání v oboru do 20	Diktát číslic Diktát příkladů	
- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20	- ukazovat dané množství na cvičných mincích - vyhledávat správné příklady k obrázkům - provádět zápis do jednoduchých schémat	Manipulace s penězi Řešení praktických úloh	1.3.1. řešení problémů a rozhodovací dovednosti (5. r.)
- umět použít kalkulátor	- seznámit se s kalkulátorem - sčítat číslice na kalkulátoru - odčítat číslice na kalkulátoru	Práce s kalkulátorem	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - používat výrazy vpravo - vlevo	- orientovat se vlevo – vpravo a naopak při manipulaci s předměty - počítat zleva doprava - zapisovat zleva doprava	Úlohy na orientaci v prostoru	Vu

- rozlišovat pojmy rok, měsíc, den	- seznámit se s pojmy rok – měsíc – den - orientovat se v těchto pojmech - používat názvy dnů a měsíců	Časová období	Vu
- určit čas s přesností na celé hodiny	- seznámit se s funkcí krátké a dlouhé ručičky na hodinách - ukazovat stejný čas na cvičných hodinách - říct a napsat kolik je hodin	Určování času na hodiny	Vu
- znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram	- seznámit se jednotkami délky - seznámit se s jednotkami hmotnosti - rozpoznat co se váží – měří	Jednotka délky – metr Jednotka hmotnosti - kilogram	Tv, Vu
- doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20	- ústně doplňovat čísla do číselné řady - písemně doplňovat čísla do číselné řady - doplňovat čísla hned před – hned za danou číslici s pomocí tabulky	Posloupnost čísel v oboru do 20	Inf
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi	- říct, kolik co stojí - počítat peníze - porovnat co je levnější – dražší	Mince 10, 20, 50 Kč Bankovky 50, 100 Kč Pojmy dražší - levnější	Vu
ZÁKLADY GEOMETRIE - kreslit křivé a přímé čáry	- seznámit se s křivou a přímkou čarou - kreslit křivé a přímé čáry - rozpoznat křivou a přímkou čarou	Křivé a přímé čáry	
- poznat rozdíl mezi čarou a přímkou	- rýsovat čáry podle pravítka - seznámit se s označením přímkou - rozpoznat čáru a přímkou	Přímky	
- používat pravítko při rýsování přímk	- seznámit se pomůckami pro geometrii - rozpoznat podélné pravítko a pravítko s ryskou - upevňovat si dovednosti při používání pravítka	Používání pravítka	
- změřit délku předmětu	- seznámit se s různými délkovými měřidly - měřit délky předmětů na metry - porovnávat délky předmětů	Různá délková měřidla	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Počty		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Počty pro pomocné školy vyšší stupeň, III. díl, Parta Pracovní sešit k Počtům pro pomocné školy vyšší stupeň, III. díl, 1 a 2 sešit, Parta Počty pro pomocné školy pracovní stupeň, IV. díl, Parta Pracovní sešit k Počtům pro pomocné školy pracovní stupeň, IV. díl, 1 a 2 sešit, Parta	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Žák by měl - psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100	Žák by měl - číst a psát číslice v oboru do 100 - číst číslice po stovkách do 1000 - psát číslice po stovkách do 1000 - ústně počítat po stovkách do 1000	Celá čísla Obor přirozených čísel do 1000	
- orientovat se na číselné ose	- vyhledávat čísla do 100 na číselné ose s pomocí učitele - číst číselnou řadu po stovkách do 1000 - vyhledávat čísla po stovkách do 1000 na číselné ose s pomocí učitele - doplňovat číselnou řadu s pomocí tabulky čísel	Číselná osa Číselná řada	Inf
- sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru	- seznámit se s písemným sčítáním do 100 bez přechodu přes desítku - seznámit se s písemným odčítáním do 100 bez přechodu přes desítku - písemně počítat do 100 bez přechodu desítky podle vzoru - písemně počítat do 100 bez přechodu desítky do předem daných schémat	Písemné sčítání a odčítání v oboru do 100	Inf
- používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky	- seznámit se s tabulkou násobení - orientovat se v tabulce při násobení čísla 10 - orientovat se v tabulce při násobení čísla 2 - orientovat se v tabulce při násobení čísla 5	Násobení čísel 2, 5, 10	
- umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy	- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání s použitím názoru - řešit jednoduché slovní úlohy na odčítání s použitím názoru - řešit jednoduché slovní úlohy na	Jednoduché slovní úlohy	1.2.4. spolupráce a soutěživost (rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci – 7. r.)

	<ul style="list-style-type: none"> násobení čísla 10, 2 a 5 s použitím názoru řešit jednoduché slovní úlohy s jedním výpočtem 		
- pracovat s kalkulaátorem	<ul style="list-style-type: none"> sčítat a odčítat s pomocí kalkulaátoru provádět kontrolu na kalkulaátoru seznámit se s násobením na kalkulaátoru 	Práce s kalkulaátorem	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu	<ul style="list-style-type: none"> měřit na metry a centimetry s pomocí učitele orientovat se v jednotkách hmotnosti: gram – kilogram rozpoznat jednotky času: hodina - minuta odměřovat tekutinu na litry – půl litry – čtvrt litry s pomocí učitele 	Jednotky délky, hmotnosti, času, objemu	Npř 1.3.1. řešení problémů a rozhodovací dovednosti (8. r.)
- zvládat početní úkony s penězi	<ul style="list-style-type: none"> řešit praktické početní příklady řešit slovní úlohy počítat bankovky a mince spočítat nákup 	Manipulace s penězi	
- orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny	<ul style="list-style-type: none"> orientovat se v čase na celé hodiny - půlhodiny seznámit se s pojmy čtvrt hodina – třičtvrtě hodina procvičovat poznávání času na cvičných hodinách seznámit se s digitálním zápisem času 	Orientace v čase Digitální hodinky	Npř
- doplňovat údaje v jednoduché tabulce	<ul style="list-style-type: none"> doplňovat číslice do jednoduchých schémat podle vzoru provádět zápis slovních úloh do jednoduchých schémat orientovat se v jednoduchých tabulkách třídit údaje v tabulce s pomocí učitele 	Tabulky	Inf
ZÁKLADY GEOMETRIE - umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami	<ul style="list-style-type: none"> zvládat základní dovednosti při používání pravítka měřit délku pomocí pravítka upevňovat si dovednosti při používání kružítko rýsovat kružnici pomocí kružítko s dopomocí učitele 	Práce s pravítkem a kružítkem	VV
- používat základní geometrické pojmy	<ul style="list-style-type: none"> pojmenovat přímkou a křivkou čáru pojmenovat úsečku pojmenovat přímkou pojmenovat kružnici 	Úsečka Přímka Kružnice	
- znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznat čtverec, trojúhelník, obdélník a kruh vyhledávat rovinné útvary ve svém 	Základní rovinné útvary	Pv, Vv

	okolí - pojmenovat čtverec, trojúhelník, obdélník a kruh - nakreslit čtverec, trojúhelník, obdélník a kruh		
- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit	- rýsovat a označit body - spojovat body - rýsovat a označit úsečku - rýsovat a označit přímku	Bod Úsečka Přímka	
- měřit a porovnávat délku úsečky	- používat při měření délky pravítko - měřit délky předmětů a úseček na centimetry - porovnávat naměřené délky - řešit praktické úkoly z geometrie	Měření délky	
- poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	- seznámit se se základními prostorovými útvary: - válec - krychle - koule - vyhledávat prostorové tvary ve svém okolí - vymodelovat válec - krychli - kouli - pojmenovat jednotlivé geometrická tělesa s pomocí učitele	Prostorové útvary	Pv, Vv

I.5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem a výukovými programy.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými počítačovými programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni. Dovednosti získané v předmětu informatika se pro ně stávají výhodou v praktickém životě tím, že jim usnadní způsob komunikace. Vzdělávací obsah je rozpracován ve vyučovacím předmětu **Informatika**.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem,**
- **získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti,**
- **rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti,**
- **rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky,**
- **zapojování více smyslů, k rozvíjení estetického citění,**
- **využívání potřebných informací,**
- **komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky,**
- **získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu.**

I.5.3.1. Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast	Informační a komunikační technologie
Název předmětu	Informatika
Období - stupeň	1. a 2. stupeň
Časová dotace	5. až 10. ročník 1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Informatika poskytuje možnost poznání výpočetní techniky, základy práce s osobním počítačem a základním programovým vybavením. Předmět zahrnuje také seznámení s textovým editorem a dostupnými výukovými programy. Žáci si osvojují obsluhu počítače na elementární úrovni s ohledem na jejich aktuální možnosti a schopnosti. Při práci na počítači si rozvíjejí a zdokonalují jemnou motoriku, myšlení a koncentraci pozornosti.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. stupni v 5. a 6. třídě a na druhém stupni (7. - 10. roč.) vždy v rozsahu 1 hodina týdně.

Realizovaná průřezová témata

V učivu informatika jsou okrajově zařazena tato průřezová témata:

osobnostní a sociální výchova, mediální výchova.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně ve specializované učebně PC. K výuce se používá celá řada výukových programů.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- motivování pro práci s počítačem a jeho základní ovládní- nabízení individualizovaného využití vhodných výukových programů- předkládání informačních zdrojů s tematikou PC a vedení k pravidelnému využívání, nikoliv zneužívání (gamblerství)
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- poznávání základních symbolů a znaků související s počítačovou technikou- pomáhání zvládnutí jednoduché komunikace písemnou formou (psaní ve Wordu, elektronická pošta)
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- vytváření dostateku situací k poznání vzájemného respektu i pomoci v práci s počítačovou technikou- vedení ke spolupráci zadáváním práce ve dvojicích- respektování dohodnutých pravidel
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- předkládání dostatečného množství námětů k uvažování a řešení problémů související s počítačovou technikou- motivování k řešení úloh na PC
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- nabízení modelových situací žákům k prokázání praktických dovedností- vedení k pomoci při práci slabším jedincům- vytváření pozitivního klimatu a podnětného prostředí ve vyučovacích hodinách
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- vytváření základních pracovních návyků příkladem- nabízení dostateku situací k propojení problematiky počítačové techniky- s otázkami ochrany zdraví při práci- zvládnutí praktických úkolů na PC- využívání PC v zájmových oblastech i v běžném životě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Informační a komunikační technologie		Ročník: 4. – 6.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práci s myší	Žák by měl <ul style="list-style-type: none"> - znát a popsat základní části PC (monitor, skříň PC, klávesnice, myš) - zapnout a vypnout dle pokynu učitele počítač a monitor - zvládat přihlášení do systému pod vedením učitele - zvládnout ovládání PC myší (klik, dvojklik) - zvládnout práci s oknem (zavírání okna křížkem) 	Stavba počítače - monitor, klávesnice, myš Základy obsluhy počítače	1.2.1 poznávací schopnosti /4. r./
- pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu	- spustit a vypnout podle návodu učitele program - pracovat pod dohledem s vybranými výukovými a zábavnými programy - zapnout program pomocí ikony na ploše	Software počítače (herní a zábavné výukové programy)	Čt, Ps 6.1.1. kritické čtení a vnímání mediálních sdělení /6. r./
- zvládat psaní známých písmen na klávesnici	- orientovat se s pomocí učitele na klávesnici - vyhledávat na klávesnici písmena a číslice - seznámit se s funkcemi kláves (ENTER, ESC, DELETE, SHIFT)	Software počítače (textový editor) Obsluha klávesnice	Čt, Ps
- dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	- nezasahovat dovnitř ani se nedotýkat zadní strany skříně počítače. - umět s pomocí učitele zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do a odhlásit ze sítě a vědět, kdy má zapnout a vypnout monitor.	Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Informační a komunikační technologie		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace	Žák by měl <ul style="list-style-type: none"> - orientovat se na klávesnici, znát funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift ...) - ovládat myši základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem – místní menu. - pracovat s textovým editorem Word s pomocí učitele napsat ve Wordu krátký text (jednoduché věty, adresu), otevřít existující soubor - s pomocí učitele nakreslit s použitím nástrojů obrázek a uložit jej, příp. otevřít pro změny a změněný znovu uložit 	Základní funkce textového a grafického editoru Přídavná zařízení počítače , jejich účel, použití a obsluha tiskárny Symboly alternativní komunikace na počítači	Čt 6.1.1. kritické čtení a vnímání mediálních sdělení /9. r./
- zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy	- spustit a vypnout podle návodu učitele program - pracovat sám s výukovými a herními programy	Výukové a herní programy	Čt, P
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů	- zapnout samostatně program pomocí ikony na ploše . - s pomocí učitele zvládnout zapsat adresu www stránek do správného pole, - používat pole Zpět, Vpřed, Přejít, Zastavit, Domů - zvládat prohlížení stránek vhodných pro svou věkovou kategorii - s pomocí učitele využívat služby základních portálů k vyhledávání informací - seznámit se s dalšími způsoby el. komunikace	Možnosti vyhledávání informací pomocí internetu Symboly alternativní komunikace na počítači	6.1.2. interpretace mediálních sdělení a reality /10. r./
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	- nezasahovat dovnitř ani se nedotýkat zadní strany skříně počítače. - zapnout a vypnout stanici, přihlásit se do a odhlásit ze sítě - vědět, kdy má zapnout a vypnout monitor - dodržovat řád počítačové učebny.	Bezpečnost při práci	
- zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy SMS	- být seznámen s funkcemi mobilního telefonu (pokusit se zvládnout přijetí a odeslání hovoru a SMS)	Základní způsoby elektronické komunikace; mobilní telefon, e-mail	Čt

I.5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Obsah vyučovacího předmětu **Věcné učení** pomáhá žáků získat dovednosti, jak se co nejsamostatněji orientovat v okolním prostředí a jak si počínat při řešení různých životních situací.

Vzdělávací obsah oboru Člověk a jeho svět je členěn do tematických okruhů:

- *Místo, kde žijeme*
- *Lidé kolem nás*
- *Lidé a čas*
- *Rozmanitost přírody*
- *Člověk a jeho zdraví*

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se bezpečně. Dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci učí základním způsobům společenského chování a jednání. Učí se spolupracovat se svými spolužáky, jak reagovat při setkání s neznámými lidmi a v krizových situacích.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat se v čase, určovat ho, rozlišovat děj v minulosti a budoucnosti. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí včetně jeho historických památek.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* se žáci seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Vytvářejí si vztah k přírodě a učí se poznávat důležitost ochrany životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti podle svých možností. Poznávají, co jejich zdraví prospívá, co ho poškozuje, a učí se o ně pečovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků,**
- **osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů,**
- **poznávání svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu, kde žije,**
- **rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenování věcí, jevů a dějů,**
- **chápání významu věcí a jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí,**
- **pojmenovávání předmětů, činností, nových poznatků a zkušeností z každodenního života,**
- **utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě,**
- **upevňování zásad zdravého životního stylu a ke správnému jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost.**

I.5.4.1. Věcné učení

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Název předmětu	Věcné učení
Období - stupeň	1. stupeň
Časová dotace	1. - 2. ročník -2 hodiny týdně, 3. - 6. ročník - 3 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Vyučovací předmět věcné učení je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Cílem tohoto předmětu je postupné osvojování základních poznatků o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Získané poznatky si postupně osvojují a rozšiřují.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. stupni. V 1. a 2. ročníku bude vyučován 2 hodiny týdně. V 3. - 6. ročníku se předmět posílí o 1 vyučovací hodinu. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení, komunikaci, sociální a personální, k řešení problémů, občanské a pracovní**, které se vzájemně prolínají.

Realizovaná průřezová témata

Do výuky předmětu věcné učení je zařazeno toto průřezové téma:

- **Osobnostní a sociální výchova** (zaměřuje se na osobnostní rozvoj seberegulaci a sebeorganizaci, sociální rozvoj)
- **Environmentální výchovu** (zaměřuje se na ekosystémy)

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, na školním pozemku. Využívána může být rovněž audiovizuální učebna a učebna PC. Neoddělitelnou součástí výuky jsou vycházky do města, parku, okolí štěrkovny.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- získávání kladného vztahu ke škole, k učení- osvojování si základních pojmů užívaných ve škole- využívání nápodoby, příkladu- využívání názorných pomůcek, pozorování- uplatňování získaných zkušeností v praktických situacích
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- osvojování si základů společenského chování- posilování srozumitelného vyjadřování při komunikaci v hodině (verbálního či neverbálního)- rozvíjení myšlení a vyjadřování pomocí rozhovorů, prezentací- využívání alternativních forem komunikace vyplývajících z potřeb žáků- chápání obsahu jednoduchého sdělení
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- vedení ke spolupráci prostřednictvím zadávání úkolů pro dvojici či skupinu- poznávání propojení mezi člověkem a přírodou- vytváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě propojené vycházkami, návštěvou výstavek, filmů, besed
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- hledání potřebných informací a jejich užití v běžném životě- vytváření modelových situací jako vzoru jednání- řešení hypotetických problémů- předkládání vhodných námětů k samostatnému uvažování (doplňovačky, skládačky, křížovky, kartičky)
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- vedení k dodržování pravidel slušného chování a jednání- vytváření pozitivních mezilidských vztahů (využití pravidel školního řádu)- vysvětlování ochrany zdraví, významu zdravého životního stylu- podílení se na ochraně životního prostředí
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků k chápání významu věcí, jevů a dějů, jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí- vytváření základních pracovních návyků názorným příkladem- využívání hodnocení a sebehodnocení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Věcné učení		Ročník: 1. – 3.	
Učební texty: /doporučené/		Věcné učení 1, Scientia Prvouka 1.-3. r., Septima Příroda kolem nás – PS, Grafie, Učíme se pro život – PS 1 a, b	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME Žák by měl - znát název své obce a adresu bydliště	Žák by měl - znát název své obce (města) - mít povědomí o údajích obsažených v adrese - znát adresu svého bydliště	Domov , obec (město) - adresa - bydliště	
- zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí	- orientovat se v místě bydliště - znát místo, kde je škola - orientovat se v okolí školy - orientovat se ve školní budově	Domov a jeho okolí Orientace v okolí bydliště, cesta do školy Škola , prostředí školy	
- poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí, (domov, třída, škola)	- vyjmenovat školní pomůcky, rozlišit školní pomůcky a hračky - poznávat a pojmenovávat předměty a činnosti, s nimiž se žáci ve třídě a ve škole setkávají - vyjmenovat školní pomůcky, vybavení třídy	Škola - život ve škole a jejím okolí - prostředí školy - učebny – jejich vybavení, školní pomůcky	Vv
- ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy	- rozlišit pojmy: chodec, vozovka - zvládat chůzi po chodníku - dodržovat bezpečnostní pravidla pro chodce - umět přejít vozovku a reagovat na světelné znamení pro chodce	Základy dopravní výchovy - základní pojmy - předpisy pro chodce - bezpečnost provozu na komunikacích	Tv
LIDÉ KOLEM NÁS Žák by měl - znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy	- znát své jméno a příjmení - znát jména a příjmení rodičů a sourozenců - znát a pojmenovat nejbližší příbuzné - rozlišit stáří členů rodiny	Rodina a společnost - jméno a příjmení - příbuzenské vztahy - pojmy starý, mladý, starší, mladší	
- znát jména spolužáků a svých učitelů	- znát jména a příjmení spolužáků, jméno a příjmení třídní učitelky - znát jména a příjmení kamarádů z vedlejších tříd - znát jména vyučujících, ředitelky školy	Mezilidské vztahy , základní pravidla společenského chování	1.2.1. poznávací schopnosti (3.r.)
- mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat	- rozlišit zdvořilé chování v základním společenském styku - ovládat základní návyky společenského chování ve škole - osvojit základní návyky společenského chování i mimo školu – umět pozdravit, poprosit, poděkovat	Pravidla společenského chování - pozdrav, prosba, poděkování - nakupování - cestování	Čt

- poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti	- rozlišit základní lidské činnosti - pojmenovat podle obrázků lidské činnosti - uvést příklady dalších pracovních činností - znát zaměstnání svých rodičů - vyjádřit vlastními slovy představu o tom, čím chce být	Pracovní činnosti Zaměstnání členů rodiny	
- vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi	- uvědomovat si nebezpečí při setkání s cizími lidmi - vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi - znát důležitá telefonní čísla - znát linku bezpečí	Osobní bezpečí , chování v krizových situacích Důležitá telefonní čísla	
LIDÉ A ČAS Žák by měl - zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)	- osvojit základní pojmy označující sledované předměty a jevy - rozlišit části dne (den, noc) - orientovat se v čase – ráno, poledne, večer - pozorovat změny v jednotlivých částech dne.	Orientace v čase - ráno, poledne, večer - den a noc	
- znát rozvržení svých denních činností	- přiřadit k obrázkům činnosti jednotlivých částí dne (ráno, dopoledne, poledne) - rozlišit pracovní týden a víkend (rozdíl mezi rozvržením denních aktivit)	Rozvržení denních činností	1.1.3. seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času – 3.r.)
- znát dny v týdnu	- rozlišit dny v týdnu (pracovní týden, víkend) - vyjmenovat dny v týdnu	Kalendář – den, týden	
- rozlišit roční období podle charakteristických znaků	- rozlišit roční období na základě konkrétního vnímání, potom s využitím obrázků - vědět, jak se oblékat podle ročního období a teploty - seznámit se s měsíci v roce	Roční období – základní charakteristika Rok , měsíce	
ROZMANITOST PŘÍRODY Žák by měl - popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- pozorovat změny v přírodě a počasí - osvojit si základní pojmy označujících sledované předměty a jevy (nejprve na základě konkrétního vnímání, potom s použitím obrázků) - rozlišit charakteristické znaky přírody v jednotlivých ročních obdobích	Příroda v ročních obdobích - znaky ročních období - chování živočichů - péče o zvířata a ptáky	Vv, Pv
- poznat nejběžnější druhy domácích zvířat	- rozlišit domácí a volně žijící zvířata - znát domácí zvířata a jejich mláďata - seznámit se s ptáky	Domácí a volně žijící mláďata Chování živočichů, péče o zvířata a ptáky	Čt
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny	- rozlišit a pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny - seznámit se se sklizní ovoce, zeleniny, zemědělských plodin - seznámit se s pěstováním zeleniny a brambor	Ovoce a zelenina , sezónní práce na zahradě a na poli	
- popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřka, vítr)	- seznámit se s pojmy týkajícími se počasí – - rozlišit jednotlivé roční období podle charakteristického počasí	Počasí – základní pojmy (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka) Příroda v ročních obdobích	Vv

- znát základní zásady pobytu v přírodě	- umět se chovat v přírodě - vědět, co přírodě škodí, co ji ohrožuje - chápat význam vzduchu pro život - pochopit nutnost ochrany ovzduší	Ochrana přírody , chování v přírodě	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ Žák by měl - dodržovat zásady hygieny a zvládat základní sebeobsluhu	- znát zásady osobní hygieny - oblékat se podle ročního období a teploty - vědět, jak se chránit před sluncem a mrazem - pečovat o zuby, nehty, vlasy	Péče o zdraví , osobní hygiena Oblékání	Pv
- pojmenovat hlavní části lidského těla	- rozlišit a pojmenovat hlavní části lidského těla - rozlišit naše smysly	Lidské tělo , části lidského těla (hlava, ruce, nohy, krk) Lidské smysly	
- dokázat upozornit na své zdravotní potíže	- rozlišit zdraví a nemoc - seznámit se s pojmy týkajícími se zdraví a nemoci - vědět, jak se má chovat v době nemoci	Sdělení potíží (bolesti hlavy, v krku) Pojmosloví (léčba, léky, teplota, teploměr) Správná léčba, chování v době nemoci	
- vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a koupání	- vědět o zásadách bezpečnosti při hrách, výletech a koupání - dodržovat bezpečnost při hrách v přírodě	Osobní bezpečí	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Věcné učení		Ročník: 4. – 6.	
Učební texty: /doporučené/		Příroda kolem nás – PS, Grafie Učíme se pro život – PS 1 a, b, 2 a, b	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME Žák by měl - popsat cestu do školy podle otázek	Žák by měl - popsat jednoduše dle otázek cestu do školy - znát názvy ulic ve svém okolí	Škola - cesta do školy (pěšky, autobusem atd.)	
- znát nejbližší místa v okolí školy a bydliště	- orientovat se v místě, kde bydlí, kde je škola - znát adresu školy - znát důležité budovy v obci	Obec – místa a instituce v obci a jejím okolí	Vv
- sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest	- sdělit za pomoci návodných otázek zážitky z návštěvy z prázdnin, dovolené - pamatovat si některé kulturní památky a přírodní zajímavosti	OKOLNÍ KRAJINA (místní oblast, region), kulturní a historické zajímavosti v nejbližším okolí, charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích, regionální zvláštnosti	
- dodržovat zásady bezpečnosti při hrách	- rozlišit základní dopravní prostředky - chování v dopravních prostředcích - rozpoznat dopravní značky pro chodce, pro cyklisty a dětská hřiště - rozlišovat zvuková a světelná znamení, která nás informují o pohybu vozidel	Bezpečnost , základy dopravní výchovy (cestování vlakem, autobusem, tramvají, metrem)	Tv
LIDÉ KOLEM NÁS Žák by měl - dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády	- mít úctu k rodičům, k prarodičům, ke všem lidem - vědět, jak pomoci starým a postiženým lidem - upevňovat vztahy ve škole	Rodina a společnost , základní pravidla společenského chování	Vv
- projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků	- mít kladný vztah ke svým spolužákům - být tolerantní k odlišnostem spolužáků - vědět, jak pomoci postiženým kamarádům (spolužákům)	Mezilidské vztahy	1.2.2. mezilidské vztahy (vztahy a naše skupina – 5.r.)
- pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti	- rozlišovat různé pracovní profese - zvládnout za pomoci učitele nákup v nákupním středisku, v samoobsluze - pojmenovat opravy v domácnosti	Pracovní činnosti holičství, kadeřnictví, oprava oděvů, obuvi, čistírna...) (elektrikář, instalatér...)	Pv
- rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	- rozlišovat nevhodné chování vrstevníků i dospělých - vědět o zneužívání léků a návykových látek - vědět, co je šikana	Osobní bezpečí , chování v krizových situacích, nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence, protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání).	1.3.2. hodnoty, postoje, praktická etika (dovednosti rozhodování – 6. r.)
- vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní	- rozpoznat hrozící nebezpečí - dokázat požádat o pomoc	Ohrožení Důležitá telefonní čísla	

osoby	<ul style="list-style-type: none"> - ovládat základy telefonování - znát důležitá telefonní čísla 		
- reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> - vědět, jak se má chovat při požáru - znát, jak se má chovat při vyhlášení poplachu - vědět, jak reagovat při dopravní nehodě 	Situace hromadného ohrožení , chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě.	
LIDÉ A ČAS Žák by měl		Určování času	
- poznat, kolik je hodin (celé hodiny)	<ul style="list-style-type: none"> - určovat čas na hodinách, hodinkách v celých hodinách - znát své datum narození, kolik je mi let - vědět, kdy začíná vyučování a kdy končí) 		
- rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti - rozlišit pojmy včera, dnes, zítra, ráno, večer - pokusit se určovat čas 	Orientace v čase	
- znát roční období a měsíce	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovat roční období - vyjmenovat měsíce v roce - rozlišit podzimní, zimní, jarní a letní měsíce 	Kalendář , roční období, měsíce	
- porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázky	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se podle obrázků se životem v pravěku - porovnávat obrázky z historie - seznámit se Starými pověstmi českými 	Současnost a minulost v našem životě (rozdíly ve způsobu života), naše země v dávných dobách, způsob života v pravěku	
- seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s významnými kulturními památkami v regionu - být obeznámen s významnými událostmi a pověstmi 	Významné historické objekty v regionu a ČR, regionální pověsti, tradiční lidové svátky	Pv, Čt
ROZMANITOST PŘÍRODY Žák by měl			
- poznat rozdíly mezi stromy a keři	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit stavbu stromu a keře - rozpoznat ovocné stromy a keře - rozlišit a pojmenovat plody ovocných stromů a keřů 	Stromy a keře , ovocné (třešeň, hrušeň, jabloň, švestka, meruňka a jejich plody) Stromy a keře okrasné, listnaté, jehličnaté	Vv
- poznat nejběžnější volně žijící zvířata	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s nejběžnějšími druhy volně žijících zvířat - pojmenovat nejběžnější volně žijící zvířata 	Příroda v ročních obdobích, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky	Pv
- rozlišit listnaté a jehličnaté stromy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit listnaté stromy - rozlišit jehličnaté stromy - rozpoznat a pojmenovat lesní plody 	Les <ul style="list-style-type: none"> - listnaté stromy - jehličnaté stromy - lesní plody 	
- znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí - vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - chápat význam vody pro život a nutnost ochrany vodních zdrojů, - rozlišit pitnou a užitkovou vodu - být informován o škodlivých vlivech na přírodní prostředí 	Ochrana přírody , chování v přírodě, péče o životní prostředí Ochrana rostlin a živočichů Ochrana půdy	5.1. ekosystémy (6.r.)
ČLOVĚK A ZDRAVÍ Žák by měl			
- uplatňovat hygienické	<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat správnou životosprávu - vědět o škodlivosti kouření a požívání alkoholických nápojů 	Péče o zdraví , zdravá výživa, denní režim, zdravá strava a pitný režim, osobní hygiena	Vv

návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy	- znát a dodržovat osobní hygienu v době dospívání		
- dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže	- sdělit projevy a příznaky nemoci na návštěvě u lékaře - sdělit potíže při bolesti chrupu, prevence zubního kazu - dodržovat léčebný režim	Nemoc , sdělení potíží, chování v době nemoci	Čt
- vědět, na koho se obrátit o pomoc	- být seznámen s nebezpečím pohlavního zneužití - znát osoby, na které se může obrátit v případě nebezpečí o pomoc	Ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním	
- zvládnout ošetření drobného poranění	- dokázat ošetřit odřeninu - vědět, co dělat při bodnutí hmyzem - ošetřit s pomocí učitele drobné poranění	Ošetření drobných poranění	Tv
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce	- chovat se v dopravních prostředcích - dodržovat pravidla silničního provozu - dodržovat zvuková a světelná znamení, která nás informují o pohybu vozidel	Osobní bezpečí , bezpečné chování v silničním provozu	
- reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- zvládnout dvojstup - chůzi ve dvojicích - reagovat přiměřeně na pokyny vyučujícího (dospělého)	Chování při mimořádných událostech	Tv

I.5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Ve vzdělávací oblasti *Člověk a společnost* se u žáků formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je výchova k toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot. V naší škole je vzdělávací obsah rozpracován v předmětu **Nauka o společnosti**.

Tento vyučovací předmět poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva i vlastního národa, seznamuje je s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi. Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na jejich co nejúspěšnější začleňování do společenských vztahů.

Vzdělávací obsah oboru Člověk a společnost je členěn do tematických okruhů:

- *Historie našeho národa*
- *Člověk ve společnosti*
- *Poznatky o společnosti*
- *Péče o občana*

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **získávání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země,**
- **poznávání postupné změny způsobu života lidí,**
- **poznávání historických a kulturních památek v nejbližším okolí,**
- **zvládání přiměřeně náročných situací běžného života,**
- **osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů,**
- **vyjadřování vlastních myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti,**
- **úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům,**
- **rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství,**
- **pochopení práv a povinností občanů, k rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků.**

I.5.5.1. Nauka o společnosti

Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Název předmětu	Nauka o společnosti
Období - stupeň	2. stupeň
Časová dotace	2 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Cílem vyučovacího předmětu Nauka o společnosti je získat základní poznatky o minulosti a současnosti naší země, seznámit se s postupnými změnami způsobů života lidí, historickými a kulturními památkami v nejbližším okolí, osvojit si základy společenského chování, soužití s ostatními lidmi, naučit se vyjadřovat vlastní myšlenky, postoje a potřeby, naučit se úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, respektovat odlišnosti lidí a různých společenství, pochopit práva a povinnosti občanů.

Nauka o společnosti navazuje na učivo Věcného učení.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 2. stupni v rozsahu 2 hodiny týdně. Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 4 tématických celků – Historie našeho národa, Člověk ve společnosti, Poznatky o společnosti a Péče o občana.

Realizovaná průřezová témata

V učivu jsme se zaměřili na průřezové téma: **Osobnostní a sociální výchovy, Environmentální výchova.**

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá v kmenové třídě, audiovizuální učebně a učebně PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- předkládání dostatečného množství zdrojů informací – učebnice, pracovní sešity, atlasy, obrazy, encyklopedie, filmy- vysvětlování základních pojmů z různých oblastí života- zařazování aktivačních metod, které žákům přiblíží problematiku- napomáhání k uvědomění si souvislosti vzdělávání a pracovního uplatnění
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků k porozumění sdělení ústnímu i písemnému a obrazovým materiálům- využívání všech dostupných forem komunikace / verbální i nonverbální /- podporování přátelských vztahů a budování potřebných vztahů s ostatními lidmi
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- posilování sociálního chování a sebeovládání- napomáhání uvědomění si možného psychického i fyzického zneužívání- respektování dohodnutých pravidel- posilování skupinové práce různými formami podporujícími vzájemnou spolupráci
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- vytváření modelových situací a hledání řešení v praktickém životě- práce s informačními zdroji- začlenění projektového vyučování / spolupráce v týmu /- vedení žáků k porovnávání historických zkušeností se současností- vytváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě propojené vycházkami, návštěvou výstavek, filmů, besed
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- respektování pravidel chování, ochrany zdraví, ochrany životního prostředí- vedení k pochopení základních práv a povinností občanů – využívání ustanovení školního řádu, dohodnutých pravidel chování- informování o nebezpečí rasismu a xenofobie
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků k reálnému posouzení výsledků vlastní práce i práce ostatních různými typy hodnocení- výchova k solidaritě a umění pomoci navzájem při řešení úkolů- zvládnutí praktických úloh

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Nauka o společnosti		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Vlastivěda pro 5. ročník zvláštní školy, Septima, Dějepis pro 8. a 9. ročník zvláštní školy, Parta, OV – PS pro 7. roč. ZvŠ, S. Borejová, PARTA, OV – 6. a 7. roč. ZŠ, FORTUNA, OV pro 8. roč. ZvŠ, O. Müller, SEPTIMA, OV – PS pro 9. roč. ZvŠ, I. Grofková, PARTA	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
HISTORIE NAŠEHO NÁRODA Žák by měl poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí	Žák by měl <ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se způsoby života pravěkého člověka - popsat způsob života současných lidí - pokusit se poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí (bydlení, způsob obživy, oblékání...) 	Pravěk, život v pravěku	
- mít základní poznatky z období počátku českého státu	- rozlišit pojmy minulost, přítomnost a budoucnost - být informován o důležitých obdobích českého státu	Pojmy minulost, přítomnost, budoucnost Slované, Velkomoravská říše, Přemyslovci, Doba Karla IV., habsburská monarchie	
- vědět o význačných osobnostech našich dějin	- seznámit se s významnými osobnostmi našich dějin	Významné osobnosti našich dějin: Karel IV., J.Á.Komenský, Jan Hus, T.G.Masaryk, Václav Havel	
- mít představu o významných historických událostech v naší zemi	- získat představu o událostech 1. a 2. sv. války - seznámit se s událostmi vzniku Československé republiky - vědět o vzniku České republiky - získat povědomí o EU a členství ČR v tomto společenství	1. světová válka Vznik samostatné Československé republiky 2. světová válka vznik České republiky Vstup České republiky do EU	
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI Žák by měl mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků	- vyjmenovat členy rodiny - snažit se chápat postavení a role rodinných příslušníků - znát práva a povinnosti členů rodiny	Rodina, funkce a struktura rodiny, odpovědnost rodičů za výchovu	Čt, Vu
- respektovat pravidla společenského soužití	- se seznámit s pravidly společenského soužití - chápat pravidla společenského soužití ve škole i mimo ni - dodržovat pravidla společenského soužití	Základní pravidla společenského chování (rodina, škola), Práva a povinnosti žáků , vztahy ve škole	1.2.1. poznávací schopnosti (7. r.)

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišovat projevy nepřiměřeného chování 	<ul style="list-style-type: none"> - v rámci svých možností se snažit uplatňovat vhodné způsoby chování - adekvátně komunikovat v různých situacích - být seznámen s možnými projevy nepřiměřeného chování 	Mezilidské vztahy ve společnosti, mezilidská komunikace (modelové situace)	
<ul style="list-style-type: none"> - znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům 	<ul style="list-style-type: none"> - vnímat hodnotu přátelství - snažit se budovat přátelské vztahy se spolužáky ve škole, svými vrstevníky a okolím - vědět o skupinách nemocných a postižených občanů - snažit se v rámci svých možností pomoci těmto lidem 	Úcta ke člověku, rovnoprávné postavení lidí ve společnosti (zdravý a nemocný, muži a ženy)	
<ul style="list-style-type: none"> - vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s pojmy rasismus a vandalismus - vědět o projevech rasismu a vandalismu - nesouhlasit s těmito projevy a nezapojovat se 	Společenské chování, mezilidské vztahy	Vkz
<ul style="list-style-type: none"> - tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s minoritními skupinami v naší společnosti - vnímat odlišné názory a zájmy minoritních skupin - snažit se uplatňovat toleranci k osobám s jakoukoliv odlišností 	Rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin	Vkz
<p>POZNATKY O SPOLEČNOSTI Žák by měl znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat označit základní symboly státu - znát využití symbolů státu - chápat fci prezidenta republiky - porozumět smyslu státních svátků 	Prezident republiky; státní orgány a instituce; státní občanství; státní symboly	
<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů 	<ul style="list-style-type: none"> - odlišit pojmy práva a povinnosti občanů - dodržovat, ale i vyžadovat dodržování základních lidských práv - znát obsah pojmů týrané dítě, zneužívané dítě, šikana, diskriminace osob - uvést příklad poškozování lidských práv - dodržovat právní normy ve společnosti, např. pravidla silničního provozu - vědět o nutnosti dodržovat všechna pravidla a normy pracovně právních vztahů 	Lidská práva , základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo; týrané dítě, zneužívané dítě; šikana; diskriminace	

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat protiprávní jednání - uvádět příklady trestné činnosti mládeže - vědět o možných důsledcích protiprávního jednání 	<p>Člověk a právo, práva a povinnosti občana; policie, soudy; právní dokumenty občana; druhy a postihy protiprávního jednání; trestná činnost mládeže</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU 	<ul style="list-style-type: none"> - vědět o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování - přiměřeně uplatňovat svá práva a oprávněné zájmy ostatních lidí z médií a tisku vyhledávat případy protiprávního jednání - být si vědom vazby protiprávní jednání-trestní postižitelnost 	<p>Evropská integrace; postavení ČR v rámci EU</p>	<p>6.1.2. interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení – 9.r.)</p>
<p>PÉČE O OBČANA Žák by měl dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spolupodílet se na vyřizování občanského průkazu - zvládat běžnou komunikaci s úřady a institucemi - prosazovat své zájmy a potřeby - při potížích se nebát požádat o pomoc - orientovat se v základních ekonomických otázkách rodiny - chápat vztah vzdělání-budoucí zaměstnání - navštívit jiný typ školského zařízení - znát a dodržovat školní řád 	<p>Vzdělávání v ČR, právo na vzdělání, význam vzdělání, příprava pro profesní uplatnění</p> <p>Peníze a jejich funkce; hospodaření s penězi</p> <p>Pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace; odměna za práci; nezaměstnanost, pracovní úřady; finanční podpora v nezaměstnanosti</p>	<p>P</p> <p>Pv</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy 	<ul style="list-style-type: none"> - odlišit vhodné a nevhodné chování jedinců - umět na nevhodné chování upozornit - vědět o důležitosti volnočasových aktivit pro zdravý rozvoj člověka - být seznámen se sportovní a kulturní nabídkou aktivit v obci a využívat ji - být zapojen do zájmové či sportovní organizace - být důrazně informován o nebezpečí zneužívání drog 	<p>Člověk a volný čas, kultura, sport, volnočasové aktivity, nevhodné využívání volného času; ohrožení sociálně patologickými jevy; nebezpečí drog</p>	<p>Vv</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany 	<ul style="list-style-type: none"> - mít základní informace o možnostech zdravotní a sociální péče - znát způsoby řešení problematiky nezaměstnanosti - odlišit systémy zdravotního a sociálního pojištění 	<p>Zdravotní a sociální péče, systém zdravotní péče; zdravotní a sociální pojištění; sociální zabezpečení; orgány a instituce zdravotní a sociální péče</p>	<p>Vkz</p> <p>1.3.1. řešení problémů a rozhodovací dovednosti (problémy v mezilidských vztazích – 9.r.)</p>

<p>- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací</p>	<ul style="list-style-type: none"> - mít informace o organizacích, které pomáhají člověku v krizových situacích a v případě - potřeby využít jejich služeb - mít kontakt na vybraná krizová centra, být informován o formách jejich pomoci 	<p>Pomáhající organizace</p>	
<p>- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvést příklady varovných signálů, popsat činnost po jejich vyhlášení - reprodukovat čísla linek tísňového volání a vysvětlit jejich použití v praxi - poskytovat pomoc při drobných poraněních - seznámit se s prvky ochrany před povodní - vhodně vybrat předměty do evakuačního zavazadla - poskytovat pomoc při zástavě dechu, při zlomeninách, při krvácení - respektovat pokyny vyučujícího při mimořádných událostech 	<p>Tématika Ochrana člověka za mimořádných situací</p>	<p>Tv</p>

I.5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** navazuje na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*. Dává žákům příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě.

Vzdělávací obor *Člověk a příroda* zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Školním předmětem, ve kterém vycházíme především z osobního poznání žáků a jejich zkušeností je **Nauka o přírodě**.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti a získané poznatky využít v praxi,
- seznámení s příčinami přírodních jevů,
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou,
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí,
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály,
- získání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru,
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí.

I.5.6.1. Nauka o přírodě

Vzdělávací oblast	Člověk a příroda
Název předmětu	Nauka o přírodě
Období - stupeň	2. stupeň
Časová dotace	3 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Předmět nauka o přírodě zahrnuje učivo fyziky, přírodopisu, zeměpisu, chemie a umožňuje tak žákům poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a vzájemně se ovlivňují. Žáci získávají základy pro pochopení přírodních zákonitostí a poznatků, které mohou uplatnit v praktickém životě, seznamují se s vlivy lidské činnosti na životní prostředí, učí se chovat v situacích osobního a veřejného ohrožení, poznávají domov, Českou republiku, přírodní obraz Země.

Předmět navazuje na poznatky živé a neživé přírody získané žáky na 1. stupni základního vzdělávání v předmětu věcné učení.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován jako povinný v rozsahu 3 hodiny týdně na 2. stupni v 7. - 10. ročníku. Osvojování fyzikálních a chemických poznatků se předpokládá převážně v 9. a 10. ročníku.

V předmětu jsou realizovány především **kompetence k učení, k řešení problémů, sociální a personální, pracovní.**

Realizovaná průřezová témata

V učivu nauky o přírodě je zařazeno především průřezové téma **Environmentální výchova.**

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, audiovizuální učebně, učebně PC, skleníku, zahradě. Do výuky jsou zařazovány vycházky do okolí Hlučína, exkurze.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- předkládání dostatečného množství zdrojů informací – učebnice, pracovní sešity, atlasy, obrazy, modely, encyklopedie,- názorná demonstrace (pokusy, experimenty, exkurze, vycházky)- zdůrazňování souvislosti učiva s praxí- cílené pozorování, sledování naučných filmů
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- srozumitelné vyjadřování v ústním i písemném projevu- vysvětlování obsahu učebních textů, odborných pojmů- využívání encyklopedií, internetu jako zdroje informací- zařazování alternativních i augmentativních forem komunikace pro přiblížení jevů (v případě potřeby)- skupinová práce při pokusech a cvičeních
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- využívání povzbuzení a kladné motivace k posílení sebevědomí žáka, pěstování sebedůvěry- využívání skupinové práce žáků, řešení problémů v týmu- vytváření pocitu zodpovědnosti za sebe sama i za společnost (ve vztahu k životnímu prostředí)
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- motivace k řešení problémů- vedení žáků k samostatnému pozorování praktických jevů a jednání lidí- předkládání námětů k samostatnému uvažování (křížovky, pokusy, doplňovačky)- práce s informačními zdroji- zařazení projektového vyučování (spolupráce v týmu)
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků ke zdravému životnímu stylu, k získání pozitivního a odpovědného vztahu k přírodě, ostatním lidem- zvládnutí zásad ochrany zdraví- uvědomění si nebezpečí vyplývajících z některých fyzikálních a chemických látek a jevů- dodržování dohodnutých pravidel chování
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků k vytváření základních pracovních návyků a posouzení výsledků práce (reálné hodnocení a sebehodnocení)- výuka příkladem s využitím nápodoby- dbání na dodržování základních pracovních postupů- vedení k solidaritě a umění pomoci navzájem při řešení jednotlivých úkolů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Nauka o přírodě		Ročník: 7. -10.	
učební texty: /doporučené/		Zeměpis pro 9. roč. zvláštní školy, Parta Vlastivěda pro 4., 5. roč. zvláštní školy, Septima + pracovní listy k učebnicím Učíme se pro život 1, 2, Scientia + pracovní listy 1a,1b,2a,2b Přírodověda pro 4.,5.,6.roč.zvláštní školy, Parta + pracovní listy k učebnicím Zeměpis pro 7.roč.zvláštní školy,Parta + pracovní listy k učebnici Fyzika pro 7.,8.,9.roč.zvláštní školy,Septima + pracovní listy k učebnicím Chemie pro 9.roč.zvláštní školy,Parta + pracovní listy k učebnici Přírodopis pro 7.,8.,9.roč. zvláštní školy,Septima + pracovní listy k učebnicím Přírodopis pro 7.roč. zvláštní školy,Grafie Učíme se pro život 1,2 + pracovní listy 1a,1b,2a,2b,Scientia Přírodověda pro 5.roč.zvláštní školy + pracovní listy,Parta	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
POZNATKY ZE ZEMĚPISU Žák by měl orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny	Žák by měl <ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s barevným rozlišením na mapě - najít na mapě ČR velká města - pokusit se ukázat na zeměpisné mapě světa podle barevného rozlišení pohoří, řeky, moře, oceány 	Mapa ČR <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná mapa ČR - orientace na mapě ČR podle barev - povrch, města - orientace na zeměpisné mapě světa 	
<ul style="list-style-type: none"> - najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice 	<ul style="list-style-type: none"> - ukázat na mapě hranice ČR (barevně zvýrazněné) - snažit se na mapě Evropy ukázat Českou republiku - pokusit se na politické mapě určit sousední státy ČR a přechíst jejich hlavní města 	Zeměpisná a politická mapa Evropy <ul style="list-style-type: none"> - sousední státy ČR - orientace na mapě 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledat na mapě České republiky kraj(region) podle bydliště nebo místa školy 	<ul style="list-style-type: none"> - ukázat na mapě, kde bydlí (chodí do školy) - pokusit se jednoduše popsat krajinu, ve které žije - znát svou adresu bydliště a školy 	Přírodní zajímavosti regionu Zásady ochrany přírody a životního prostředí	5.3. lidské aktivity a problémy životního prostředí (změny v krajině – 8.r.)
<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se na mapě města podle významných bodů 	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se s pomocí učitele orientovat v plánu obce, města a ukázat významné budovy - ukázat v plánu města polohu školy 	Orientace na mapě, v plánu města	
<ul style="list-style-type: none"> - vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se vyjmenovat druhy dopravy v rámci regionu a být seznámen i s druhy a způsoby dopravy na území ČR - s pomocí učitele se pokusit vyhledat spojení do určeného města v ČR 	Kraje, města ČR Doprava – druhy dopravy	

- vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu	- být seznámen s památnými místy místních dějin - být seznámen s významnými památkami regionu - snažit se navštívit některou kulturní památku	Zajímavosti Hlučínska a Moravskoslezského kraje (Hlučín, Opava, Arboretum Nový Dvůr, Hradec nad Moravicí apod.)	
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	- jednat a chovat se podle zásad bezpečného pobytu ve volné přírodě podle pokynů vyučujícího - být seznámen se způsoby orientace v terénu - snažit se poznat a pokusit se pojmenovat kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	Zásady ochrany přírody a životního prostředí	5.4. vztah člověka k prostředí (naše obec – 7.r.)
- adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života	- být seznámen s únikovými cestami - být seznámen se zásadami chování a bezpečnosti při mimořádných událostech - prakticky si vyzkoušet modelové situace v rámci cvičení v přírodě	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života , živelné pohromy, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom	
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z FYZIKY Žák by měl poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu	Žák by měl - mít představu o mechanickém pohybu - pokusit se uvést příklad ze života - pokusit se vyjmenovat základní jednoduché stroje	Pohyby těles - pohyb a klid těles Jednoduché stroje - jejich užití v praxi	
- rozeznat zdroje tepla	- pokusit se uvést příklady zdrojů tepla - ověřit s pomocí učitele při pokusu vliv kyslíku při hoření	Základní fyzikální vlastnosti látek - zdroje tepla - hoření	
- rozpoznat jednotlivá skupenství	- mít představu o charakteristice jednotlivých skupenství - na praktickém příkladu se pokusit popsat rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou - být seznámen s přeměnou skupenství	Základní fyzikální vlastnosti látek Přeměny skupenství látek - tání a tuhnutí	
- rozeznat zdroje zvuku	- pokusit se určit zdroje zvuku ve svém okolí - být seznámen s dobrými vodiči zvuku a zvukovými izolanty	Vlastnosti zvuku - vznik a zdroje zvuku - prostředí vhodné pro šíření zvuku Hudební nástroje	
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	- pokusit se objasnit pojem hlasitost a porovnat hlasitost zvuků ve svém okolí - pokusit se vysvětlit nebezpečí pobytu v nadměrně hlučném prostředí pro člověka a vliv hluku na životní prostředí	Vlastnosti zvuku - škodlivost nadměrného hluku - lidské aktivity jako zdroje zvuků	
- být informován o zdrojích elektrického proudu	- být seznámen, kde v praxi dochází k přeměně energií - být seznámen, kde se měří spotřeba elektrické energie	Druhy energie - elektrická energie - jaderná energie	

- rozpoznat zdroje světla	- pokusit se vyjmenovat zdroje světla - být seznámen s druhy optických přístrojů - pokusit se poznat, zda těleso je či není zdrojem světla	Zdroje světla - využití zrcadel - praktické využití optických přístrojů	
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji	- vědět, co jsou elektrické spotřebiče - být seznámen se základními pravidly pro používání elektrických spotřebičů a pro práci s elektrickým proudem - poznat výstražnou značku pro nebezpečí el. proudu a vědět, jak se má v její blízkosti chovat - být seznámen se zásadami poskytování první pomoci při zasažení el. proudem	Elektrické spotřebiče Dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji - zkrat, pojistky a jističe, uzemnění, blesk	
- být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, ročních období	- být seznámen s pohyby planety Země (kolem své osy a obíháním kolem Slunce) - být seznámen s pohybem Měsíce kolem Země - být seznámen s důsledky otáčení Země kolem své osy (střídání dne a noci) - být seznámen s důsledky obíhání planety Země kolem Slunce (střídání ročních období)	Planeta Země - součást sluneční soustavy - pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce	
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z CHEMIE Žák by měl rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné	Žák by měl - s pomocí učitele pokusem a pozorováním rozlišovat vlastnosti látek - pozorovat přeměny skupenství látek a poznat vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky	Vlastnosti látek - rozpustnost, hustota - vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění	
- rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní	- pokusit se rozlišit různé druhy vod - být seznámen s příklady výskytu a využití vod - pojmenovat některé znečišťovatele vod - pojmenovat skupenství vody - pokusit se vysvětlit koloběh vody v přírodě	Voda - voda v přírodě - čistota vody, čističky vod - koloběh vody v přírodě Mimořádné události úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy	5. 1. ekosystémy (vodní zdroje – 9. r.)
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin	- být seznámen se složením vzduchu - pokusit se pojmenovat nezbytnost kyslíku jako složky vzduchu pro život člověka, zvířat i rostlin - pokusit se charakterizovat kyslík jako nezbytnou látku pro hoření	Vzduch - složení vzduchu - čistota ovzduší, smog	
- vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta	- podle indiv. možností uvést příklady znečišťování vody a vzduchu ve svém okolí	Mimořádné události - havárie chemických provozů, ekologické katastrofy	5. 3. lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí – 10. r.)

<p>- poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se vyjmenovat použití plastů a vliv na životní prostředí - s pomocí učitele popsat zásady třídění odpadu v domácnosti - pokusit se na obrázku rozlišit kontejnery na tříděný odpad - být seznámen s běžnými chem. látkami používanými v domácnosti a některé z nich vyjmenovat - pokusit se popsat poskytnutí první pomoci při popálení, poleptání - znát čísla tísňového volání a pokusit se telefonicky přivolat pomoc 	<p>Plasty</p> <ul style="list-style-type: none"> - použití, likvidace <p>Hořlaviny</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady zacházení - první pomoc při popálení a poleptání <p>Nebezpečné látky a přípravky</p> <ul style="list-style-type: none"> - značení a užívání běžných chemikálií <p>Zásady bezpečné práce s chem. přípravky v běžném životě</p> <p>Znalost tel. čísel (150, 155, 158, 112)</p>	
<p>- získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách</p>	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen se skupinami látek: bílkoviny, tuky, sacharidy, vitamíny - pokusit se uvést příklad živočišného a rostlinného tuku - pokusit se vyjmenovat zdroje vitamínů v potravě - uvést příklad návykové látky a jejího nebezpečí pro člověka 	<p>Léčiva a návykové látky</p>	
<p>ZÁKLADNÍ POZNATKY Z PŘÍRODOPISU Žák by měl získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období</p>	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - snažit se chápat význam a rozdíl ročních období - vyjmenovat roční období - snažit se popsat způsob života zvířat v jednotlivých ročních obdobích 	<p>Charakteristické znaky počasí a přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaro, léto, podzim, zima na zahradě, v sadě, na poli - způsob života zvířat v závislosti na ročním období 	<p>5. 2. základní podmínky života (voda, ovzduší, půda – 7. r.)</p>
<p>- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládnout základní péči o pokojové rostliny ve třídě - pokusit se vysvětlit užitečnost chovu domácích zvířat a ptáků 	<p>Péče o pokojové rostliny Chov domácích zvířat a ptáků</p>	
<p>- poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se poznat a pojmenovat na obrázku naše nejběžnější houby - pokusit se uvést, zda jsou jedlé či jedovaté 	<p>Houby</p> <ul style="list-style-type: none"> - jedlé a jedovaté - výskyt, zásady sběru a konzumace hub - 1. pomoc při otravě houbami 	
<p>- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen s vybranými druhy hospodářsky významných rostlin - pokusit se pojmenovat na obrázku tyto rostliny 	<p>Hospodářsky důležité rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - jejich význam - způsob pěstování 	
<p>- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se vyjmenovat a rozlišit živočichy a rostliny jednotlivých společenství: u vody, v lese, na poli, na zahradě, na louce - pokusit se rozlišit ovoce a zeleninu, uvádět příklady - pokusit se rozlišit listnaté a jehličnaté stromy 	<p>Byliny a dřeviny Domácí a volně žijící zvířata</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlavní části zvířecího těla a ptáků - volně žijící a chovná zvířata a ptáci - ohrožené druhy živočichů a rostlin <p>Významní zástupci vybraných</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - snažit se rozlišit domácí a volně žijící zvířata - pojmenovat podle obrázku jednotlivé představitele domácích zvířat a ptáků 	skupin živočichů podle životního prostředí (voda, vzduch, země)	
- znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se uvést příklady lesních plodů, bylin a hub - pojmenovat na obrázku jehličnaté stromy - pokusit se vyjmenovat a rozeznat některé zástupce zvířat a ptáků žijících v lese - snažit se uvědomit význam lesa pro čistotu ovzduší a odpočinek člověka - být seznámen s ochranou lesů a těžbou dřeva 	Byliny Dřeviny Houby Volně žijící zvířata a ptáci Škůdci a nepřátelé lesa Ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území v ČR Chování v přírodě	5. 1. ekosystémy (les – 8. r.)
- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se podle obrázků a modelů rozdělit a popsat základní části kostry (lebka, páteř, hrudník, kostra horní a dolní končetiny), svaly - být seznámen se základními životními funkcemi 	Lidské tělo – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla	
- vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat uvést příklad látky pevné, kapalné, plynné - pokusit se uvést příklad významných hornin (uhlí, sůl, mramor) - být seznámen s využitím hornin a nerostů pro člověka - pokusit se uvést příklad péče o půdu 	Významné horniny a nerosty (vzorkovnice hornin a nerostů) Vznik půd – péče o půdu Uhlí – naleziště Naleziště jiných nerostů Vzduch, vítr Ochrana vod a ovzduší Třídění a likvidace odpadků Ekologické katastrofy a živelné pohromy	
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> - používat při poznávání přírody pravidla a metody podle pokynů učitele - snažit se tato pravidla vlastními slovy reprodukovat 	Ochrana přírody a životního prostředí Chráněná území v ČR	
- vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se vysvětlit důsledky nevhodných zásahů do přírody - pokusit se popsat způsoby chování člověka v CHKO a ve volné přírodě 	Praktické poznávání přírody	

I.5.7. UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, dává jim prostor pro uplatnění jejich tvořivých schopností a zprostředkovává jim zážitky prostřednictvím vlastní tvorby a percepce. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Zároveň má významný rehabilitační a relaxační charakter, napomáhá k rozvíjení smyslového vnímání, vlastní tvořivosti a vnímavosti.

Vzdělávací obsah je rozpracován ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Na naší škole vyučujeme stejnojmenné vyučovací předměty.

Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít.

Výtvarná výchova rozvíjí především smyslové vnímání, estetické cítění, tvořivost, schopnost vyjadřovat emoce, představy, pocity a zkušenosti. Pomáhá také uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku. Vyučovací předmět výtvarná výchova je jedním z profilačních předmětů školy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **využívání a rozvíjení tvořivých schopností a dovedností,**
- **rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání,**
- **rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí,**
- **ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry,**
- **poznání, že kultura a umění obohacují život člověka,**
- **poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a k vědomí, že je třeba ji chránit,**
- **seznámení se s kulturou jiných národů a etnik.**

I.5.7.1. Hudební výchova

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Název předmětu	Hudební výchova
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Cílem vyučovacího předmětu Hudební výchova je vytvářet u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjet jejich hudebnost, podporovat schopnost hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních a pohybových dovedností. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují i rozvoj řeči žáků.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. i 2. stupni. Bude vyučován 1 hodinu týdně. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální, pracovní.**

Realizovaná průřezová témata

Do učiva hudební výchovy je zařazeno toto průřezové téma:

Mediální výchova – vliv médií na každodenní život, vliv médií na uspořádání dne.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána je také audiovizuální učebna a učebna PC. Žáci navštěvují kulturní představení pořádaná v KD Hlučín.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- vytváření kladného vztahu k hudbě pomocí výběru písní a hudebních ukázek k poslechu- využití možností muzikoterapie- realizování jednoduchých rytmických doprovodů- návštěvy koncertů, divadelních a filmových představení- využívání hudby k relaxaci, sebevyjádření prožitků
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- učení umění naslouchat a spolupracovat – poslech, společné zpívání- využívání hudby jako komunikačního prostředku- objasnění obsahu textů, rozvíjení aktivní slovní zásoby- dechová, rytmická a intonační cvičení- vedení k řečovému i hudebnímu kultivovanému projevu
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- posilování sebedůvěry při vystupování před spolužáky- respektování společně dohodnutých pravidel- navazování a udržování přátelských vztahů s vrstevníky, respektování a čestný vztah k druhým lidem (diskuze, hudební vystoupení, školní soutěže)-
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- takové zaměření výuky, aby všichni měli možnost být úspěšní- odstraňování zábran z vlastního hlasového projevu u žáků
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- vytváření pozitivního klimatu a podnětné prostředí formou práce- individuální přístup k žákům s přihlédnutím k jejich vlohám a schopnostem- vedení a respektování jednotlivce, hodnocení a sebehodnocení- zařazování hudby a písní jiných etnických skupin
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- motivace žáků: poslechem, hudebně pohybovými činnostmi, ukázkami- poznávání a rozvíjení individuálních schopností formou soutěží- plnění zadaných úkolů – sebekontrola, sebehodnocení- používání rytmických nástrojů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova		Ročník: 1. – 3.	
učební texty: /doporučené/		Písnička I. (zelená) učebnice pro ZŠ; Ottovo nakladatelství Hv pro 1.-3.roč. spec. škol, Septima + MC + CD + VC + PC	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl zpívat jednoduché melodie či písničky přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	Žák by měl - rozeznat jednoduché písničky - zpívat jednoduché lidové a umělé písničky dle individuálních schopností	Vokální činnosti - intonační cvičení - zpěv lidových a umělých písniček přiměřeného rozsahu (Ovčáci, Čtveráci; Pec nám spadla; Jedna, dvě, Honza jde; Kočka leze dírou; Stojí vrba košatá aj.)	Čt
- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat	- snažit se pravidelně dýchat - pokusit se o zvládnutí správného držení těla při dýchání - dle svých možností vyslovovat slova, slovní spojení a říkadla - rytmizovat říkadla	- dechová cvičení - pochopení a interpretace rytmu - rytmizace říkadel	Řv, Log
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřené svým schopnostem a dovednostem	- využívat Orffův instrumentář - používat hru na tělo	Instrumentální činnosti - hra na rytmické nástroje Orffova instrumentáře (hůlky, bubínek, tamburína, triangl) - hra na tělo (tleskání, dupání)	
- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písničky či skladby	- soustředit se na poslech krátkých písniček a skladeb různého charakteru - pokusit se rozlišit zvuk nástrojů	Poslechové činnosti - poslech melodií a skladeb určených dětem	
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé ne-hudební i hudební zvuky	- rozlišit zvuky hudební a ne-hudební - rozlišit zvuky	- poslech zvuku předmětů, hudebních nástrojů (zvonek, bubínek; hudební nástroj – klavír, housle, kytara)	
- reagovat pohybem na hudbu	- zvládnout jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami - předvést pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů	Hudebně pohybové činnosti - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami - pohybový projev podle hudby (chůze, pohyb, klus, poskoky)	Tv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova		Ročník: 4. – 6.	
učební texty: /doporučené/		Písníčka I. (zelená) učebnice pro ZŠ; Ottovo nakladatelství Hv pro 1.-3.roč. spec. škol, Septima + MC + CD + VC + PC	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	Žák by měl - rozeznat jednoduché písně - zpívat lidové a umělé písně dle individuálních schopností	Vokální činnosti - intonační cvičení - zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu (Skákal pes; Prší, prší; Šel zahradník; Dědečku, dědečku, koleda aj.)	Čt
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu	- snažit se pravidelně dýchat - pokusit se o zvládnutí správného držení těla při dýchání - dle svých možností vyslovovat texty písní a říkadel - rytmizovat jednoduché texty	- dechová cvičení - pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové - rytmizace jednoduchých textů	Řv, Log
- poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách	- hrát na jednoduché dětské nástroje - poznat vybrané rytmické hudební nástroje - používat nástroje Orffova instrumentáře při rytmických cvičeních - vytleskávat rytmus	Instrumentální činnosti - rytmická cvičení - hra na jednoduché nástroje - hra na nástroje Orffova instrumentáře - hra na tělo	
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb	- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb různého charakteru - pokusit se rozlišit zvuk nástrojů	Poslechové činnosti - poslech melodií a skladeb určených dětem - rozpoznání tempa a rytmu	Inf 6.1.3. fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na každodenní život – 4.r.)
- rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší	- rozlišit zvuky hudební a nehudební - rozlišit zvuky hudebních nástrojů - rozpoznat hlas mluvený a zpívaný - rozeznat tóny krátké - dlouhé, vyšší - nižší	- poslech zvuku hudebních nástrojů (klavír, flétna, housle, kytara) - zpěvní hlasy - výška, síla, délka tónu	
- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry	- zvládnout pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - předvést pohybový projev podle hudby, pochod - používat rytmické taneční prvky	Hudebně pohybové činnosti - pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami - pochod podle hudebního doprovodu - pohybový projev podle hudby – improvizace - hudebně relaxační techniky	Tv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Písnička I. (zelená) učebnice pro ZŠ; Ottovo nakladatelství Hv pro 1.-3.roč. spec. škol, Septima Hv pro 4.-6.roč. spec. škol, Septima + MC + CD + VC + PC	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně	Žák by měl - rozeznat jednoduché písně - zpívat lidové a umělé písně dle individuálních schopností	Vokální činnosti - intonační cvičení - zpěv lidových i umělých písní přiměřeného rozsahu (Beskyde, Beskyde; Pásla ovečky; Já jsem muzikant; Černé oči; Pásli ovce Valaši aj.)	Čt
- využívat pěvecké návyky podle individuálních schopností a dovedností, zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu	- snažit se správně dýchat - zřetelně vyslovovat podle svých možností - pokusit se zvládnout rytmizaci říkadel	- upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání - rytmická cvičení a rytmizace říkadel	Řv, Log
- doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje	- umět využívat nástroje Orffova instrumentáře - používat hru na tělo, tleskání, dupání - pokusit se objasnit pojmy: nota, notová osnova, hudební klíč	Instrumentální činnosti - hudební doprovody: - hra na nástroje Orffova instrumentáře - hra na tělo - seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, hudební klíč	
- soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů	- snažit se rozpoznat hudební nástroje sluchem - soustředit se na poslech: - krátkých skladeb známých skladatelů - známých skladeb vážné hudby - taneční hudby různých žánrů	Poslechové činnosti - rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů - poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů - seznámení s významnými hudebními skladateli	Inf 6.1.3. fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na uspořádání dne – 8.r.)
- zvládnout základní kroky jednoduchého tance	- zvládnout pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - pohybově vyjádřit hudbu - pochodovat podle hudby - seznámit se s základními kroky jednoduchých tanců	Hudebně pohybové činnosti - improvizovaný pohyb podle hudby - hudebně pohybové hry - základní taneční kroky jednoduchých tanců - relaxační techniky, muzikoterapie	Tv

I.5.7.2. Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Název předmětu	Výtvarná výchova
Období - stupeň	1., 2. stupeň
Časová dotace	1. stupeň – 2 hodiny týdně 2. stupeň – 2 hodiny týdně (využita disponibilní dotace)

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Výtvarná výchova je formou estetického osvojování světa kolem nás prostřednictvím všech výtvarných činností. Napomáhá vzniku citlivého vztahu ke kráse, kultivovaného estetického vkusu ve vztahu k sobě a okolí, napomáhá rozvoji senzibility, fantazie, vůle, intelektu a tvořivosti.

Úkolem výtvarné výchovy je vytvářet používáním vhodných výtvarných technik základy výtvarných dovedností s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možnostem mentálně retardovaných žáků.

Výtvarná výchova je integrujícím prvkem celkové rehabilitační práce, harmonizuje dětskou osobnost a umožňuje maximálně možnou socializaci žáka.

Materiální i technické vybavení školy umožňuje seznámit žáky se všemi dostupnými výtvarnými technikami a postupy (kresba, malba, grafika, plastická a prostorová tvorba a netradiční výtvarné postupy). Zvýšená časová dotace výtvarné výchovy v 7. – 10. ročníku umožňuje také využití různých forem práce: individuální i kolektivní práci, vytváření krátkodobých i dlouhodobých projektů, práci v terénu. Takto realizovaná výtvarná výchova podporuje ve velké míře u dětí s mentálním defektem možnost spontánního projevu, naprostého uvolnění a prožití pocitu osobního úspěchu.

Časové vymezení předmětu a preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1. i 2. stupni, v rozsahu 2 hodiny týdně, v 7. - 10. roč. využita disponibilní dotace. Rozvíjí především tyto kompetence: **kompetence komunikativní** – vyjadřování pocitů, prožitků a nálady vhodným způsobem, **kompetence sociální a personální** – navazování a udržování vztahů s vrstevníky, **kompetence pracovní** – zvládnutí základních pracovních dovedností a postupů.

Realizovaná průřezová témata

V učivu výtvarné výchovy jsou okrajově zařazena tato průřezová témata: **Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.**

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá v kmenových třídách, v keramické dílně, je rovněž využívána audiovizuální učebna a učebna PC. Součástí výuky jsou návštěvy výtvarných výstav pořádaných KC Hlučín a Galerie Červený kostel v Hlučíně.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí na naší škole:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - probouzení chutě a odvahy k vytváření výtvarných dílek vycházejících z vlastních pocitů a prožitků - seznamování s pestrostí výtvarného prostředí předkládáním vhodných katalogů a publikací, návštěv výstav a galerií - seznamování s termíny a symboly výtvarných technik
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - vedení k výtvarné spolupráci na všech projektech školy - vytváření prostoru na obhájení své práce - podporování volného vkládání vlastních představ a myšlenek do výtvarných prací - zapojení verbálních i neverbálních komunikačních prostředků
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - vedení k toleranci práce všech ostatních osob - respektování dohodnutých pravidel - využívání různých forem skupinové práce
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - účast ve výtvarných soutěžích (okresní, krajské..) - prezentování vlastních nápadů a projektů, jejich podpora - hodnocení a sebehodnocení výtvarných prací
Občanské	<ul style="list-style-type: none"> - zamýšlení nad hodnotami, které umění přináší - trénování nutnosti domluvit se ve skupině (verbálně i nonverbálně), podřídit se a být součástí týmu - uvědomění si významu Vv jako součásti moderního životního stylu
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - vedení žáků k reálnému posouzení výsledků práce i práce ostatních různými typy hodnocení a sebehodnocení - vedení k získání samostatné orientace v různých pracovních postupech a návodech - trpělivé zdůvodňování nutnosti koncentrace při práci a jejím dokončení - využití možností arteterapie

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova		Ročník: 1. – 3.	
učební texty: /doporučené/		V. Poupá, J. Voseček: Výtvarná výchova v 1. a 2. ročníku, SPN Z. Dušek, L. Kubová: Výtvarná výchova ve zvláštní škole, Parta F. Watová: Výtvarné nápady, Svojtka M. Kohlová: 200 výtvarných činností, Portál E. Placátová, M. Pošustová, A. Vondrušková: Keramika I., Grada	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - zvládnout nezákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu	Žák by měl - osvojit si základy bezpečnosti při práci - zvládat základní návyky a postupy při výtvarné činnosti - získat základní dovednosti při práci se štětcem a barvou (úchop štětce, míchání barvy, vymývání, uchovávání) - využívat jednotlivé výtvarné potřeby (vodové a temperové barvy, inkoust, tuš, křídlové pastely, mastné pastely, voskové pastely)	Rozvíjení grafomotoriky Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace) Netradiční výtvarné techniky	1.1.2. sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací os sobě – 3. r.)
- rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních	- znát základní barvy a správně je pojmenovat - osvojovat si vlastnosti barvy a hrát si s ní (hustá a řídká barva, tmavá a světlá barva, rozpíjení, zapouštění a splývání barev) - poznávat základní vlastnosti plastických materiálů (plastelína, keramická hlína) - rytmicky řadit barevné plochy, tvary a otisky - rozvíjet svůj cit pro prostor	Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics) Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy)	Pv
- uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	- pomoci barev vyjadřovat vlastní prožitky - barevně vyjadřovat fantazijní prožitky - využívat pozorování při své vlastní tvorbě - pozorovat přírodu i své nejbližší okolí - vyhledávat a dotvářet přírodniny na základě fantazie - rozpoznat základní tvary a rozlišit funkce věcí ve svém okolí		5.4. vztah člověka k prostředí (náš životní styl – 2. r.)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova		Ročník: 4. – 6.	
učební texty: /doporučené/		V. Poupa, J. Voseček: Výtvarná výchova v 1. a 2. ročníku, SPN Z. Dušek, L. Kubová: Výtvarná výchova ve zvláštní škole, Parta F. Watová: Výtvarné nápady, Svojtka M. Kohlová: 200 výtvarných činností, Portál E. Placátová, M. Pošustová, A. Vondrušková: Keramika I., Grada	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	Žák by měl - nadále si osvojovat základy bezpečnosti při práci - dbát na hygienické požadavky při práci - rozvíjet doposud nabyté znalosti o barvách a vlastnostech materiálů	Rozvíjení grafomotoriky Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace) Netradiční výtvarné techniky Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics) Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy)	
- rolišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě	- nadále rozvíjet svůj cit pro barvu, proporce a prostor - rozlišovat tvary a barvy - rozpoznat pojmy: hustá, řídká, světlá a tmavá barva - pomocí grafomotorických cviků zobrazovat tvary a funkce věcí, předmětů - rozvíjet svůj smysl pro výtvarný rytmus s využitím barevných a geometrických prvků (rytmické řazení dekorativních prvků) - osvojovat si hrou dovednosti práce s linií (využívání přítlaku, odlehčení, šrafování, zhušťování a zředování čar) - při modelování pracovat s jednoduchými pracovními nástroji (dřívko, špejle, štětec)		Pv
- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	- pokusit se o výtvarné zobrazení děje pohádek nebo příběhů - snažit se o vystihnutí jednoduchých proporcí lidské postavy, zvířat a předmětů ve svém okolí - seznámit se s druhy výtvarného umění (malířství, sochařství, grafika)		

<ul style="list-style-type: none"> - vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky) 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjet své vlastní pozorovací, vyjadřovací schopnosti a výtvarné vyprávění - citlivě vnímat výtvarná díla a následně tuto schopnost rozvíjet - porovnávat ilustrace a popisovat obrázky - rozvíjet svůj smysl pro krásu 		<p>6.1.3. fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu – 6. r.)</p>
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Z. Dušek, L. Kubová: Výtvarná výchova ve zvláštní škole, Parta F. Watová: Výtvarné nápady, Svojtka M. Kohlová: 200 výtvarných činností, Portál E. Placátová, M. Pošustová, A. Vondrušková: Keramika I., Grada A. Kýrová, Keramika pro malé a větší umělce I., II., Computer Press	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce - udržovat pořádek na svém pracovišti - vytvářet si kulturní návyky pro práci s uměleckým dílem 	<p>Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností (umístění těla a objektů v prostoru, kresba, malba, grafika, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru)</p> <p>Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce (malba, kresba, objekty, fotografie, animovaný film)</p> <p>Výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy), vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních</p>	<p>Pv</p> <p>1.1.3. seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času – 8. r.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy 	<ul style="list-style-type: none"> - poznávat principy jednoduchého ornamentu a jeho rytmu - rozlišovat funkci písma (sdělnou a výtvarnou) - dokázat kompozičně řešit plochu s použitím libovolných geometrických prvků - vytvářet jednoduché prostorové objekty s možností týmové práce - zobrazit tvarově složitější útvary (kontrast tvaru a pozadí) - výtvarně vyjádřit tvar věci, poznat její materiál a funkci - využívat hru s barvou k pokusu o vystižení vlastní představy - výtvarně vyjádřit skupinu přírodních forem (zátiší) - rozvíjet smysl pro prostor a organizaci prostoru - poznávat nejen linii kreslenou, ale i vytvářenou jinými výtvarnými prostředky (škrábanou, lepenou, rytou) - modelováním vytvářet prostorové objekty 		<p>Npř</p> <p>5.1. ekosystémy (kulturní krajina – 7. r.)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ 	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarně vyjádřit své emoce, pocity, nálady - dotvářet přírodní formy na základě své fantazie (kompozice z přírodních materiálů) - rozvíjet prostorové vidění - výtvarně vyjádřit proporce lidské postavy a hlavy - snažit se konfrontovat představu se skutečností 		
<ul style="list-style-type: none"> - hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele 	<ul style="list-style-type: none"> - poznávat a hodnotit různé druhy výtvarného umění - seznamovat se s výtvarnými díly malířů, sochařů a fotografů - poznávat základní vlastnosti různých materiálů a jejich využití v umění - porovnat výrazové prostředky různých ilustrátorů - podílet se na instalaci výstav (prostory školy, KD Hlučín) 		<p>Čt, Ps, Inf</p> <p>6.1.3. fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu – 9. r.)</p>

I.5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky základním poznatkům a dovednostem souvisejícím se zdravím, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí psychomotorické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti a zlepšuje sociální adaptabilitu. Umožňuje jim rozvoj jejich fyzických a pohybových možností.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Realizuje se ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví, Tělesná výchova a Zdravotní tělesná výchova.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** a následně i stejnojmenný vyučovací předmět navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví.

Tělesná výchova umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Směřuje k eliminování nedostatků v diferenciaci a koordinaci pohybů.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybového nadání, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách tělesné výchovy všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina) škola nabízí *Zdravotní tělesnou výchovu*, jako alternativní formu tělesné výchovy, jejímž cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví,
- chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním,
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví,
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet,
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím,
- poznávání vlastních pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností,
- vnímání prožitků z pohybové činnosti.

I.5.8.1. Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Název předmětu	Výchova ke zdraví
Období - stupeň	2. stupeň
Časová dotace	1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Výchova ke zdraví je předmět, který poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou zdraví. Vede je k základním poznatkům, které by měli využívat v každodenním životě. Napomáhá zdravému způsobu života, k péči o své zdraví, jeho zlepšení a posílení. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní a jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí sociální dovednosti a komunikaci, dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 2. stupni (v 9., 10. ročníku) v rozsahu 1 hodina týdně. Stěžejními klíčovými kompetencemi, které jsou u žáků rozvíjeny, jsou Kompetence k učení, komunikativní, pracovní a pracovní.

Kompetence k učení – získávání informací o lidském těle a jejich využívání.

Kompetence k řešení problémů – jsou formovány problémovými úkoly z praktického života.

Kompetence sociální a personální – jsou rozvíjeny především formou skupinových her, při nichž je kladen důraz na spolupráci, sebeovládání, zvýšení vnímavosti k druhým a vzájemné pomoci.

Realizovaná průřezová témata

V učivu výchovy ke zdraví je zařazeno především průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova**, které předpokládá rozvoj jedince v úrovni sebepoznávání a seberegulace vzhledem k vlastnímu omezení.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá v kmenové třídě. Využívána je rovněž audiovizuální učebna, učebna PC. Součástí výuky jsou vycházky a exkurze.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - předávání základních informací o lidském těle - nabízení řady aktivačních metod, které žákům přiblíží problematiku zdraví a jeho ochrany a povedou k ochotě se nadále o ně zajímat - návštěva zdravotnického zařízení
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení komunikačních schopností formou sdělování prožitků, zařazováním besed, využíváním komunitních kruhů - zařazování různých způsobů autoevaluace (využití verbálních i neverbálních sdělení) - posilování srozumitelného vyjadřování při komunikaci
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - začlenění projektového vyučování s cílem rozvíjet schopnost spolupráce a respektování práce jiných - pěstování sebedůvěry - posilování skupinové práce různými formami podporujícími vzájemnou spolupráci - rozpoznávání nevhodného a rizikového chování, seznámení se s jeho možnými důsledky
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - motivování problémovými úkoly z praktického života - vytváření modelových situací pro názorné řešení - zařazování projektového vyučování
Občanské	<ul style="list-style-type: none"> - dodržování naučených stereotypů chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí - posilování chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících zdraví a život podle pokynů kompetentních osob - vytváření pozitivního klimatu a podnětného prostředí v hodinách
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlování významu zdraví a fyzické zdatnosti s výhledem na budoucí povolání - vedení žáků k reálnému posouzení výsledků práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výchova ke zdraví		Ročník: 9. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Učebnice a pracovní sešit – Věcné učení 9.10.ročník Rodinná výchova-Zdravý živ. styl 1, 2	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl - vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	Žák by měl: - rozlišovat druhy soužití mezi lidmi - chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - vztahy ve dvojici- kamarádství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	Vu, Nsp 1.2.2. mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy – 9.r.)
- chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	- uvědomovat si základní životní potřeby - být seznámen s naplňováním zákl. životních potřeb ve shodě se zdravím	Zdravý způsob života a péče o zdraví - tělesná hygiena, zásady osobní a intimní hygieny - režim dne	
- respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy	- v rámci svých možností znát svůj zdravotní stav a umět popsat své zdravotní problémy - respektovat zdravotní stav svých vrstevníků - usilovat o aktivní podporu zdraví	Preventivní a lékařská péče - civilizační choroby, otužování, - význam pohybu pro zdraví -	
- znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy	- být seznámen a rozpoznat správné stravovací návyky - v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy	Výživa a zdraví, zásady zdravého stravování - vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; - poruchy příjmu potravy	
- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby hledat pomoc	- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky a při komunikaci s neznámými lidmi - rozpoznat a odmítat nevhodné a nebezpečné chování - vědět, kde v případě potřeby hledat odbornou pomoc	Formy individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita Vztahy a soužití v prostředí školy Komunikace - s vrstevníky a neznámými lidmi - komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti	1.1.2. sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem – 9.r.)
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání Šikana a jiné projevy násilí	

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy 	<ul style="list-style-type: none"> - v rámci svých možností dodržovat zásady zdravého života - být seznámen s bezpečnými způsoby ochrany před přenosnými a nepřenosiými pohlavními chorobami - umět v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc 	<p>Bezpečné způsoby chování, Sexuální dospívání</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevence rizikového sexuálního chování a antikoncepce - nemoci přenosné pohlavním stykem - preventivní a lékařská péče 	<p>1.3.2. hodnoty, postoje, praktická etika (10.r.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen s nejnámějšími návykovými látkami a jejich účinky - pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví 	<p>Návykové psychoaktivní látky a jejich účinky Zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> - mít základní znalosti první pomoci - vědět o centrech odborné pomoci - vyhledat a použít v případě potřeby jejich telefonní čísla 	<p>Komunikace se službami odborné pomoci – praktické dovednosti Chování v případě úrazů a život ohrožujících stavů. (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - řídít se pokyny odpovědných osob při mimořádných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> - řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných situacích 	<p>Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole" Ochrana zdraví při různých činnostech Ochrana člověka za mimořádných událostí</p>	

I.5.8.2. Tělesná výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Název předmětu	Tělesná výchova
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	3 hodiny týdně - 1. a 2. stupeň

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Tělesná výchova plní na našem typu školy řadu funkcí: diagnostickou (poznávání pohybových možností a potřeb žáků), vzdělávací (formování nových pohybových dovedností, utváření režimových a organizačních návyků, hledání vazeb mezi pohybovými aktivitami), kompenzační a zdravotně preventivní (ovlivňování tělesné i psychické zátěže), socializační (utváření a naplňování nových vztahů a rolí), informační (poskytování vhodných námětů a podnětů pro pohybové činnosti), propagační (zdůrazňování aktuálního i celoživotního zdraví a individuálního stavu pohody ve spojení s pohybem), ochrannou (navyknání na bezpečnou a zdravou pohybovou činnost ve vhodném prostředí a podmínkách).

Tělesná výchova by měla žákům umožnit poznání vlastních pohybových možností a omezení, uvědomovat si je, respektovat je a využívat je k cílenému ovlivňování tělesného a duševního stavu.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován jako povinný ve všech ročnících s časovou dotací 3 hodiny týdně. Na obou stupních probíhá výuka koedukovaně.

Zvýšená pozornost je věnována bezpečnosti žáků, respektování zásad záchran a dopomoci, bezpečným podmínkám při provádění tělovýchovných aktivit. Žáci i učitel používají vhodný cvičební úbor a obuv.

Rozšíření pohybových aktivit se předpokládá např. v tělovýchovných chvílích, na vycházkách, ve sportovních soutěžích a turistických akcích.

V předmětu jsou realizovány především kompetence k učení, k řešení problémů, sociální a personální, pracovní.

Kompetence k učení – získávání informací o lidském těle a jejich využívání při praktické činnosti - cvičení.

Kompetence k řešení problémů – jsou formovány hrami a klidovými činnostmi.

Kompetence sociální a personální – jsou rozvíjeny především formou skupinových her, při nichž je kladen důraz na spolupráci, sebeovládání, zvýšení vnímavosti k druhým a vzájemnou pomoc.

Realizovaná průřezová témata

V učivu tělesné výchovy je zařazeno především průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova**, které předpokládá rozvoj jedince v úrovni sebepoznávání a seberegulace vzhledem k vlastnímu omezení.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v gymnastickém sále školy s využitím rozličného cvičebního nářadí (karimatky, overbaly, činky, lavičky...). Za příhodného počasí je využíván rovněž venkovní prostor školního hřiště s průlezkami.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - předávání informací o lidském těle formou pojmenovávání jednotlivých částí - názorný příklad učitele, předvádění cviků, jejich kontrola - seznamování s náčiním a nářadím, se správným použitím a pravidly hry - rozvíjení všeobecného přehledu o jednotlivých druzích sportu a aktuálním dění ve sportu
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti v týmu - pochopení a realizace kolektivních sportů, realizace soutěží - užívání základních tělovýchovných povelů a snaha o správné používání sportovní terminologie - podporování vyjádření prožitků a pocitů zvladatelnými formami komunikace
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení především formou skupinových her, při nichž je kladen důraz na spolupráci, sebeovládání, zvýšení vnímavost k druhým a vzájemnou pomoc - využívání povzbuzení a kladné motivace k posílení sebevědomí žáka - cvičení v přírodě – přizpůsobení fyzické zdatnosti kolektivu

K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - využívání získaných dovedností při praktických činnostech – správná poloha při dýchání, držení těla při sezení a psaní - překonávání přiměřených překážek
Občanské	<ul style="list-style-type: none"> - nenásilné směřování k zařazení pravidelných tělesných aktivit do běžného života osobním příkladem, rozhovorem, motivačními hrami - podporování národního cítění a pozitivních sportovních vzorů
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - zvládání správného dýchání, držení těla - postupný nácvik autokontroly - připomínání zásad bezpečnosti, zdravého způsobu života se začleněním tělovýchovných aktivit - vysvětlování významu fyzické zdatnosti s výhledem na budoucí povolání - dbaní na dodržování léčebného režimu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova		Ročník: 1. – 3.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl mít kladný postoj k pohybovým aktivitám	Žák by měl - mít radost z přiměřeného pohybu - projevit v souladu s vlastními předpoklady snahu o přiměřenou samostatnost - aktivně se zapojovat do tělesných cvičení	Drobné pohybové hry a tělovýchovná cvičení	Rv
- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	- dle povelů učitele nastoupit na hodinu Tv - poznat vhodné oblečení a obuv na sport - samostatně se převléci na hodinu Tv - zaujmout dle instrukcí učitele výchozí polohu pro cvičení - dokázat nastoupit s ostatními do: řadu, zástupu - používat vhodné oblečení a obuv na sport - snažit se o správné provádění cviků pod vedením učitele - zvládnout zklidnění organismu po zátěži - dokázat nastoupit s ostatními do dvojřadu - reagovat na povely: pozor, pohov, rozchod	Činnosti ovlivňující zdraví - převlékání, hygiena - prostředí, oděv a obuv pro Tv - nástup, základní povely, pořadová cvičení - cvičební polohy (vleže, vsedě, vestoje) - správný dechový stereotyp - průpravná a koordinační cvičení zaměřená na správné držení těla - průpravná, dechová a psychomotorická cvičení, prvky jógy - relaxace a kompenzační cvičení - protahovací cvičení, cviky na zvětšení rozsahu pohyblivosti kloubů	1.2.3. komunikace (řeč těla – 2. r.)
- reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	- reagovat na základní povely a smluvené signály - reagovat správně na jednoduché signály a povely - reagovat samostatně na základní povely a smluvené signály - ovládat a dodržovat jednoduchá základní pravidla her a soutěží	Činnosti podporující pohybové učení - základní pojmy související s osvojovanými činnostmi - seznámení s pravidly jednoduchých her a soutěží (hry s míčem, honičky, kolektivní hry s využitím chůze, běhu)	
- mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	- zapojit se do jednoduchých her a soutěží - zapojit se do jednoduchých her a soutěží - osvojit si jejich pravidla - být samostatný a zapojit se do	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - chůze, pochod, jednoduché krokové variace, rytmizovaná chůze	

	<p>jednoduchých her a soutěží</p> <ul style="list-style-type: none"> - získat základní dovednosti při cvičení na lavičkách a žebřinách - zvládnout vzpřímenou chůzi na lavičce s dopomocí - zvládnout vzpřímenou chůzi na kladině s dopomocí - zvládnout vzpřímenou chůzi na lavičce bez dopomoci - zvládnout základy manipulace s míčem, švihadlem - zvládnout základy polkového kroku a jednoduché krokové variace - zvládnout chůzi v terénu - zvládnout základní přípravné činnosti pro atletiku - usilovat o zlepšení základních pohybových výkonů dle individuálních předpokladů 	<ul style="list-style-type: none"> - pochod v terénu, překonávání překážek - chůze na lavičce a na kladině - přelézání a přeskoky přes lavičku (dle zdrav. stavu) - kotoul vpřed - míčové hry: chytání míče, přihrávka obouruč - cvičení s netradičním nářadím (balanční desky, overbaly) - skoky z malé trampolíny - běh do 50m - vytrvalostní běh do 3minut - skok do dálky z místa i z rozběhu - hod míčkem horním obloukem - žebřiny: vystupování, sestupování - cvičení s využitím bedny (prolézání a přelézání jednotlivých dílů) - slalomové dráhy - hry na sněhu, klouzání, sáňkování - hry a soutěže - podle možnosti hry ve vodě (příležitostná návštěva plaveckého areálu) 	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách 	<ul style="list-style-type: none"> - dbát pokynů vyučujícího a dodržovat pravidla bezpečného chování - využívat v hodinách správnou obuv a oděv - chovat se ohleduplně ke spolužákům - uplatňovat hlavní zásady pohybové hygieny a držení těla 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičební oděv a obuv - zásady bezpečnosti v Tv - seznámení s prostředím pro tělovýchovné aktivity - 1. pomoc při úrazech 	<p>1.2.2. mezilidské vztahy (3. r.)</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova		Ročník: 4. – 6.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla	Žák by měl <ul style="list-style-type: none"> - být samostatný - rozvíjet pohybové dovednosti - chápat význam správného držení těla ve stoje i v sedě - projevit snahu zařazovat získané dovednosti do svého denního režimu 	Základní pohybové testy <ul style="list-style-type: none"> - posuzování pohybových dovedností Činnosti ovlivňující zdraví Speciální cvičení na posílení pohybového aparátu (správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šjíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen, zlepšení fyziolog.rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech, spinální cvičení, posílení oslabených svalů šjíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu)	
- podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením	<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat pravidla bezpečného chování a chovat se ohleduplně ke spolužákům - vnímat své možnosti při cvičení a zapojit se do jednoduchých her a soutěží - zaujmout základní cvičební polohy dle instrukcí učitele a snažit se je udržet během cvičení - pokusit se rozlišit své zdravotní omezení - samostatně se rozcvičit - předvést 1 posilovací cvik na různé části těla - zvládat po předvedení přípravu před zahájením konkrétní činnosti - být schopen uklidnit organismus po ukončení pohybové činnosti 	Činnosti ovlivňující zdraví Speciální cviky podle druhu oslabení <ul style="list-style-type: none"> - cvičební polohy vleže, vestoje, vsedě - správný dechový stereotyp - cílené soustředění na cvičení - všeobecné rozvíjení pohybové činnosti s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení - nevhodné cviky 	
- rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	<ul style="list-style-type: none"> - upevňovat si volní jednání pro zlepšení pohybové dovednosti - dodržovat pravidla her a soutěží - samostatně reagovat nezákladní 	Činnosti podporující úroveň pohybových dovedností <ul style="list-style-type: none"> - chůze na lavičce s doprovodnými pohyby paží, rovnovážné polohy - kotoul vpřed 	

	<ul style="list-style-type: none"> - povely a smluvené signály - snažit se pomáhat spolužákům - přejít bez dopomoci lavičku, kladinu - provést kotoul vpřed - provést kotoul vzad - při krátkém běhu nekřížit dráhu a nezastavovat před cílem - provést skok prostý z malé trampolíny - po předvedení opakovat polkový krok, krok přeměnný, cval - použít správné držení míče (oběma rukama) - přihrát míč obouřč trčením - zvolit vhodný míč pro konkrétní hru - na povel odstartovat z polovysokého startu - odhodit míček z místa ze správného odhodového postoje 	<ul style="list-style-type: none"> - skoky a přeskoky přes lavičku, lano - chůze po lavičce ve dřepu - chůze s lehkým předmětem v ruce - žebřiny (vystupování, sestupování, přelézání) - skoky a poskoky na místě i z místa, snožmo i střídavě, seskok z výše do dřepu - skok do dálky s odrazem (bez rozběhu) - běh v zástupu za učitelem, běh udaným směrem, jednoduchý slalom, výběh na daný signál ze stoje, dřepu - běh do 50m (prohlubování nácviku pohybů nohou a paží při běhu) - vytrvalost. běh 3-6min. (pravidelné dýchání) - hod míčkem (nácvik hodů do dálky horním obloukem) - chytání hozeného míče, nadhazování a chytání, přehazování nízkých překážek - chůze v terénu - cvičení se švihadly, lanem - slalomová dráha - polkový krok - cvičení s netradičním nářadím (overbally, házecí kroužky, balanční desky) - hry na sněhu - hry a soutěže - cvičení na malé trampolíně - cvičení s využitím švédské bedny (prolézání dílů švédské bedny, sed na švédské bedně, výskok na 2-3 díly šv. Bedny od vzporu klečmo, dřep, stoj, seskok) 	
- rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> - rychle a přesně reagovat na povely: pozor, pohov, rozchod - reagovat na smluvené pokyny a gesta - jednoduše zhodnotit kvalitu vlastní činnosti - dokázat s ostatními nastoupit do řadu, dvojřadu, zástupu, dvojstupu - reagovat na pokyny k vlastním chybám - užívat osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence 	Činnosti podporující pohybové učení <ul style="list-style-type: none"> - tělovýchovné názvosloví - smluvené povely a signály - organizace při Tv - pořadová cvičení 	
- zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně se rozcvičit - dokázat odpovědět na otázku "Proč se rozcvičujeme?" - předvést 1 relaxační cvik - zvládat po předvedení přípravu před zahájením konkrétní činnosti - být schopen uklidnit organismus po 	Činnosti ovlivňující zdraví <ul style="list-style-type: none"> - relaxační činnosti celkové i lokální - zásady správného dýchání - základní technika cvičení - hrové činnosti 	

<ul style="list-style-type: none"> - využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích 	<p>ukončení pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržovat pravidla her a soutěží - snažit se zapojit všechny hráče - chovat se ohleduplně vůči spolužákům, povzbuzovat - poznat přestupek proti pravidlům - jednat v duchu fair play 	<p>Činnosti podporující pohybové učení</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojení herních pravidel - pochopení významu kolektivní spolupráce 	<p>1.3.2. hodnoty, postoje, praktická etika (4.r.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat pravidla bezpečného chování při přechodu do tělocvičny, na hřiště, v šatně i v tělocvičně - dodržovat zásady hygieny (převlékat se, vyměňovat cvičební úbor) - udržovat pořádek v tělocvičně, nářadovně - chápat základy úrazové zábrany - dbát pokynů vyučujícího a dodržovat bezpečnost - osvojit si zásady bezpečného pohybu a organizace v terénu - uplatňovat pravidla bezpečného chování při pohybových činnostech ve známém prostředí - znát základní pravidla 1. pomoci při drobných poraněních 	<p>Činnosti ovlivňující zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiena při Tv - zásady bezpečnosti a chování v TV - hygienické návyky - základy 1. pomoci 	<p>1.1.4. psychohygienu (relaxace – 5. r.)</p>

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Žák by měl usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností</p>	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - předvést kotoul vpřed a vzad - předvést výskok na kozu (švédskou bednu - 3 až 4 díly) do kleku - předvést stoj na lopatkách - vyzkoušet techniku nízkého startu při běhu - zvládnout rozběh, odraz z odrazového můstku - upravit doskočiště - vyzkoušet rozvržení sil při vytrvalostním běhu - připravovat a uklízet náradí a náčiní - pokusit se zaujímat správné cvičební polohy - předvést různé druhy chůze a rovnovážných poloh na kladině (lavičce) - předvést zákl. techniku hodů míčkem - pokusit se přeskocit švihadlo - na daný signál vyběhnout ze stoje, dřepu, sedu i kleku - hodit a chytit různé druhy míčů - pokusit se o dribling na místě - vystoupit po šikmé lavičce chůzí, lezením, plížením 	<p>Lehkoatletická abeceda</p> <ul style="list-style-type: none"> - nácvik krátkodobé vytrvalosti - skok daleký - běh 60m - hod kriketovým míčkem, granátem - kotoul vpřed, vzad - lavička, kladina: skoky, chůze, obraty, přeměnný krok - koza: přeskoky s odrazem z můstku, švédská bedna - žebřiny - cvičení se švihadly a lanem 	<p>1.2.4. spolupráce a soutěživost (10.r.)</p>
<p>- cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat a chápat základní přípravu organismu před pohybovou činností a uklidnění organismu po ukončení činnosti - chápat a reagovat na jednotlivé povely učitele a snažit se je plnit co nejzodpovědněji - zvládat rozcvičení před atletickými disciplinami podle pokynů učitele - pokusit uvědomit si význam dobré fyzické kondice a koordinace pohybů, rovnováhy 	<p>Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - nácvik krátkodobé vytrvalosti - správné používání dechového stereotypu - chůze- v daném rytmu, v zástupu, v řadě, ve dvojicích, na místě, nácvik chůze vzad, postupné zrytmizování chůze s udáním tempa (vytleskávání, bubnování, hudební doprovod apod.) - běh - přirozený, s výběhem na daný signál ze stoje, sedu, kleku, lehu, plynulé zrychlování a zpomalování běhu podle daného tempa, 	

	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat pravidla hygieny v běžném sportovním prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> změny směru běhu, běh s přeskokem přes nízkou překážku, běh po kružnici, po „osmičce“ - skoky - poskoky na místě i z místa daným směrem, přeskok nízkých překážek, poskoky v dřepu, poskoky s obraty, skok do dálky s krátkým rozběhem - lezení - zdokonalování dříve osvojených druhů lezení, podlézání, přelézání, prolézání, sjíždění, zlézání přírodních překážek - uvědomělý pohyb končetin i se zavřenými očima - uvědomění si jednotlivých částí těla - cvičení pohybové koordinace podle pohyb. zvláštností žáků - protahovací, posilovací, dechová a relaxační cvičení - kompenzační cvičení k vyrovnávání jednostranného pracovního zatížení žáků - závodivé hry s náčiním 	
<ul style="list-style-type: none"> - využívat základní kompenzační a relaxační techniky 	<ul style="list-style-type: none"> - snažit se chápat, že různá cvičení mají různé účinky - snažit se poznat své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele je ovlivňovat - snažit se soustředit na správné a přesné provedení pohybu - vědět, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky - předvést jednoduchý cvik na zpevňování a uvolňování těla a jeho části 	<p>Průpravná, koordinační, kompenzační a tvořivá cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - relaxační cvičení s hudbou - vybrané prvky jógy - nácvik techniky dýchání 	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu 	<ul style="list-style-type: none"> - předcházet možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví - uvědomit si zásady bezpečného pohybu v krajině v různých ročních obdobích - překonávat nerovnosti - dokázat pojmenovat a vysvětlit použití základních turistických značek - seznámit se s vybranými dopravními značkami a jejich dodržováním - poskytnout první pomoc při možných úrazech - seznámit se se zásadami bezpečného chování v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu 	<p>Bezpečnost v hodinách Tv a při sportu</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy 1. pomoci - zásady správného chování při pohybu na komunikacích - dopravní výchova - práce s mapou - turistika - chůze terénem - nácvik přenosu raněného - znalost čísel nouzového volání - Ochrana přírody, využití přírodního prostředí k pohybovým aktivitám 	

<ul style="list-style-type: none"> - znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> - poskytnout první pomoc při drobných poraněních - znát praktické použití čísel tísňového volání - s pomocí spolužáka provést odsun raněného - simulovat telefonické přivolání pomoci (1.pomoc, hasiči, policie) 	<p>Základy 1.pomoci Znalost čísel nouzového volání Ochrana člověka za mimořádných situací</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> - pochopit význam kolektivních her - vědět, že hra přináší radost a příjemné zážitky - uvědomit si význam her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů - zvládat základní úchopy, postoje 	<p>Pohybové hry s různým zaměřením Netradiční činnosti Úpolová cvičení Sportovní hry, atletika Turistika a pobyt v přírodě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - vědět o svých pohybových přednostech a nedostatcích a s pomocí učitele je ovlivňovat - rozpoznat základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a nejnámější sportovní hry - používat aktivně základní osvojované pojmy - s pomocí učitele sledovat určené prvky pohybové činnosti a společně je evidovat 	<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - výklad zjednodušených pravidel - seznámení s vybranými termíny sportovní terminologie - smluvené signály, povely značky - sportovní výstroj a výzbroj 	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat základní herní činnosti - za pomoci učitele a spoluhráčů zvolit taktiku hry - vysvětlit základní role ve hře - pokusit se zorganizovat jednoduchou hru pro spolužáky - respektovat oslabení spolužáků - snažit se o fair-play jednání při pohybových hrách - tolerovat rozdíly ve výkonnosti u svých spolužáků - respektovat sestavení smíšeného družstva 	<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady chování v různém prostředí a při různých činnostech - vzájemná komunikace při hře - doplňkové sporty - celoroční sledování významných sportovních soutěží (práce s tiskem, sledování v médiích) 	
<ul style="list-style-type: none"> - sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony 	<ul style="list-style-type: none"> - změřit a zapsat s pomocí učitele výkony v osvojovaných disciplínách - během roku s pomocí učitele své výkony vyhodnocovat - směřovat svůj vrchol na účast ve sportovních soutěžích - dovést zaznamenat výsledek utkání 	<p>Celoroční příprava na lehkootletickou soutěž</p>	<p>1.3.2. hodnoty a postoje, praktická etika (9. r.)</p>

I.5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení komunikačních, motorických schopností, manuálních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku v rámci vyučovacího předmětu **Pracovní výchova**.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na tematické okruhy:

- *Sebeobsluha*
- *Práce s drobným materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstivelské práce*
- *Práce v domácnosti*
- *Práce s technickými materiály* (zařazeny pouze na druhém stupni).

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V rámci výuky se žáci seznamují s konkrétními jednoduchými pracovními činnostmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou,**
- **rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků,**
- **překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů,**
- **práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce,**
- **osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby, s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím,**
- **porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům,**
- **poznání pracovních činností, které napomáhají k využití volného času,**
- **dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.**

I.5.9.1. Pracovní výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Název předmětu	Pracovní výchova
Období - stupeň	1. a 2. stupeň
Časová dotace	1., 2., 3. ročník – 3 hod. týdně, 4., 5. ročník – 4 hod. týdně, 6. ročník – 5 hod. týdně, 7., 8., 9. ročník – 6 hod. týdně, 10. ročník – 7 hod. týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Cílem pracovní výchovy je především zvládnutí sebeobslužných úkonů. Výuka přispívá k rozvoji motoriky, získávání manuální zručnosti a vytváření pracovních dovedností a návyků. Žáci se učí pracovat podle jednoduchých postupů, překonávat obtíže a dokončit pracovní úkoly, spolupracovat v kolektivu, udržovat pořádek na pracovišti a dbát hygienických a bezpečnostních pravidel.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován na 1 a 2. stupni. Na 1. stupni v 1. - 3. ročníku v rozsahu 3 hodiny týdně, ve 4. a 5. ročníku v rozsahu 4 hodiny týdně, v 6. ročníku v rozsahu 5 hodin týdně. Na 2. stupni v 7. 8. a 9. ročníku v rozsahu 6 hodin týdně a v 10. ročníku v rozsahu 7 hodin týdně. Počet hodin je zvýšen celkem o 4 disponibilní hodiny v 6., 7., 8. a 10. ročníku.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na prvním stupni do 5 tématických okruhů – Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a Práce v domácnosti. Na druhém stupni je rozdělen do 4 tématických okruhů – Práce s technickými materiály, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a Práce v domácnosti.

V tomto předmětu je vytvářena a rozvíjena především **kompetence pracovní**.

Realizovaná průřezová témata

V učivu jsme se zaměřili na průřezové téma **Environmentální výchova**.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá v kmenové třídě i v odborných učebnách - učebna pěstitelských prací, skleník, dílna pro práci se dřevem a kovem, keramická dílna, cvičná kuchyně), školní pozemek a rovněž audiovizuální učebna a učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- zvyšování možnosti prožít úspěch individuálním přístupem k žákům- podněcování tvořivosti, umožnění realizování vlastních nápadů žáků- vytváření zálib a tím smysluplného využití volného času- využívání osobního příkladu a nápodoby- vedení žáků k porozumění sdělení ústnímu i písemnému a obrazovým materiálům – vysvětlováním, přiměřenou komunikací (verbální i neverbální)
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- podporování přátelských vztahů- podporování sebevyjádření (pocitů, myšlenek, pracovního postupu) dostupnými komunikačními prostředky
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků ke zvyšování důvěry a uvědomování si vlastních možností – prezentace dovedností (výstavy výrobků)- vedení žáků v práci v týmu a k respektování této práce
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- řešení jednotlivých úkolů s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí- vytváření modelových situací, předkládání algoritmů řešení a pracovního postupu- pozorování
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků k respektování pravidel chování, ochrany zdraví, ochrany životního prostředí- vytváření pozitivních vztahů k žákům a učitelům
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- motivování k aktivnímu zapojení do různých praktických činností- směřování k vyvozování optimálních praktických postupů v rámci možností žáků- udržování pořádku na pracovišti, dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci- posouzení reálných možností při profesní orientaci- exkurze do zahradnictví a do OU v Hlučíně

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Pracovní výchova		Ročník: 1. – 3.	
učební texty: /doporučené/		M.Kirilenková: Práce v domácnosti, Parta (Pv v 1. až 3.ročníku zvláštní školy M.Kirilenková: Dílenské práce, Parta, (Pv v 1. až 3.ročníku zvláštní školy M.Kirilenková: Pěstitelské práce, Parta, (Pv v 1. až 3.ročníku zvláštní školy)	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
SEBEOBSLUHA Žák by měl zvládnout základní hygienické a sebeobslužné činnosti	Žák by měl - být seznámen se základními hygienickými návyky - dodržovat základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti - zvládnout umývání rukou před jídlem, po použití toalety - udržovat sebe a své pracovní místo v čistotě	Osobní hygiena	Vu
- zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání	- zvládat svlékání a oblékání oděvu - skládat oděv a ukládat ho do skříňky - sezout si a about boty	Oděvy a obuv - pojmenování - svlékání a oblékání oděvů - skládání oděvů - obouvání	Vu
- udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí	- seznámit se se zásadami udržování pořádku na své lavici, ve třídě i ve svém okolí - udržovat pořádek ve svých věcech po skončení činnosti uklidit své pracovní místo	Úklid na pracovišti	
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Žák by měl třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev	- rozlišovat, třídít předměty podle velikosti a barev - rozlišovat, třídít předměty podle tvaru - rozlišovat materiály - papír, dřevo, textil, plast, sklo, kov	Práce s drobným materiálem	P
- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	- být seznámen s možnostmi práce s jednoduchými materiály a pomůckami - bezpečně pracovat s materiály a pomůckami s pomocí učitele - pracovat s jednoduchými pomůckami a nástroji	Drobný materiál (papír, textil, modelovací hmota ...) Pracovní pomůcky a nástroje (nůžky, hladítko, ...) Funkce a využití nástrojů (stříhání, navlékání, lepení...)	
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty	- provádět sběr a třídění přírodnin a vytvářet jednoduché výrobky	Práce s přírodním materiálem (žaludy, kaštany, šišky, listy)	

z tradičních i netradičních materiálů	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se zpracováním modelovací hmoty a keramické hlíny - roztrdit některé předměty podle vlastností 	Práce s netradičním materiálem (papír-textil, papír-karton, papír-dřevo)	
- pracovat podle slovního návodu	<ul style="list-style-type: none"> - pracovat podle slovního návodu učitele (postupnými kroky) s průběžnou ukázkou postupu práce - udržovat pořádek na pracovním místě - respektovat základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce 	Jednoduché pracovní operace (rozdělení práce do jednotlivých úkonů) a postupy	
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ Žák by měl zvládnout elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat sestavit jednoduchý stavebnicový model s pomocí učitele - skládat obrázky z dílů - sestavit model podle nákresu, předlohy - zvládnout demontáž modelu 	Konstrukční činnosti se stavebnicemi (sestavování jednoduchých modelů -puzzle, kostky s obrázky)	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE Žák by mě provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> - pozorovat práce na školní zahradě v průběhu celého roku - pozorovat práce na zahradě a na polích - pozorovat rostliny v sadech, parcích 	Pozorování přírody (v zahradě, sadech, parcích, na poli)	Vu 5.4. vztah člověka k prostředí (naše obec – 3. r.)
- pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se základními podmínkami pro pěstování rostlin - ošetřovat dle svých možností pokojové rostliny - seznámit se se školní zahradou - snažit se udržovat záhony bez plevele, kypřit, zalévat 	Pěstování pokojových květin (zalévání, utírání prachu, umývání misek). Pěstování ovoce a zeleniny	5.3 lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana životního prostředí – 3. r.)
- používat lehké zahradní náčiní	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se zahradním náčiním uloženým ve školní nářadovně - naučit se používat lehké nářadí - bezpečně zacházet s lehkým nářadím (přenos, práce) 	Zahradnické nářadí (hrábě, smeták, kopačka)	
PRÁCE V DOMÁCNOSTI Žák by měl upravit stůl pro jednoduché stolování	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s nádobím a jeho užitím - seznámit se se základy správného stolování - upravit stůl k běžným příležitostem 	Jednoduchá úprava stolu	
- připravit jednoduchý pokrm	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se základními potravinami a jejich skladováním - provést za pomoci učitele výběr a nákup potřebných potravin pro daný pokrm - provádět jednoduché práce pro přípravu pokrmu 	Výběr a nákup potravin. Příprava jednoduchého pokrmu (omývání zeleniny a ovoce, namazání chleba...)	

<ul style="list-style-type: none"> - chovat se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se základy společenského chování při stolování - osvojovat si zásady správného stolování - snažit se o dodržování základů správného stolování 	Pravidla správného stolování	
<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v základním vybavení kuchyně 	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen se základním vybavením kuchyně - rozlišovat nádobí a jeho využití - rozlišovat kuchyňské přístroje a jejich bezpečné využití 	Základní vybavení kuchyně	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládat drobné úklidové práce 	<ul style="list-style-type: none"> - provádět drobné úklidové práce a udržovat pracovní místo v pořádku - umýt, utřít a uložit použité nádobí - pokusit se uklidit prostor kuchyně včetně podlahy 	Drobné úklidové práce (umývání a utírání nádobí, zametání, utírání prachu, vytírání ...)	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Pracovní výchova		Ročník: 4. – 6.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
ŠEFOBSLUHA Žák by měl pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci	Žák by měl - umět pečovat sám o sebe a své věci - pečovat v rámci možností o svěřenou třídu a udržovat ji v pořádku - uklidit své pracoviště i třídu po pracovních činnostech - uklidit a uložit věci ve skříňce	Základní hygienické návyky, osobní hygiena, péče osobní věci	Vu
- zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi	- pečovat o čistotu svého oblečení - udržovat obuv v čistotě - zvládnout ukládání sezónního oblečení	Běžná údržba oděvu (kartáčování, praní drobných věcí) a obuvi (umývání bot, krémování) Čištění a ukládání, skládání oblečení	Vu
- dodržovat zásady účelného oblékání	- být seznámen s účelným oblékáním s ohledem na roční období - oblékat se podle počasí - naučit se oblékat podle vykonávaných činností	Oblékání - sezónní oblečení, pracovní a sportovní převlečení	Vu
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Žák by měl pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů	- seznámit se s postupy práce s různými materiály - pracovat s přírodním materiálem a vytvářet výrobky dle předlohy - vytvářet jednoduché předměty podle předloh a nákresů, šablon	Práce s drobným materiálem a jejich užití. Jednoduché pracovní operace a postupy	
- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic	- být seznamován s lidovými zvyky našich krajů a zapojit se do výroby tradičních výrobků - seznámit se s tradičními výrobky vztahující se k určitým svátkům - vytvářet předměty vlastní tvořivosti a kombinací materiálů	Lidové zvyky a tradice, řemesla, užití některých jednoduchých technik Zpracování vybraných materiálů	Vv
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k používanému materiálu	- seznámit se s pomůckami, nástroji a jejich bezpečným používáním - seznámit se s funkcí a užitím nástrojů a nářadí při práci se dřevem	Pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití	

	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen s užitím nástrojů pro práci s kovem 		
<p>- udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnost práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat hygienické a bezpečnostní pravidla při práci - připravit si pracovní místo pro určitý druh činností - měl uklízet i v průběhu činnosti a udržovat své místo v pořádku 	Organizace práce	Vu
<p><u>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ</u> Žák by měl provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sestavovat jednoduché prostorové modely z kartónových vystřihovánek dle předlohy - sestavovat a demontovat jednoduché modely z konstrukčních stavebnic dle návodu - volit vhodné umístění stavebnice na pracovním stole 	Stavebnice (plošné, prostorové), sestavování jednoduchých modelů	
<p>- pracovat podle slovního návodu, předlohy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracovat podle slovního návodu, cestou postupných kroků - pracovat podle předlohy s pomocí učitele - dodržovat základní pravidla bezpečnosti práce 	Práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy	
<p>- spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty</p>	<ul style="list-style-type: none"> - umět spojovat a rozpojovat různé součásti jednoduchých předmětů - dbát na ukládání stavebnicových dílů do určených krabic či kontejnerů - používat speciální pomůcky při montážní a demontážní práci 	Montáž a demontáž jednoduchých předmětů	
<p>- udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnost práce</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při montážních a demontážních činnostech - rozvrhnout si pracovní místo pro materiál a nářadí a udržovat pořádek - používat vhodné, bezpečné a nezávadné materiály - používat bezpečné pomůcky pro vykonávání daných činností 	Základní hygienická a bezpečnostní pravidla	Vu
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE Žák by měl znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s požadavky pro pěstování rostlin - seznámit se s podmínkami péče o pokojové rostliny - umět ošetřovat pokojové rostliny - seznámit se s výsadbou a přesazováním rostlin - podílet se na sklizni ovoce a zeleniny 	Podmínky pro pěstování rostlin	<p>5.3 lidské aktivity a problémy životního prostředí (6. r.)</p> <p>5.2. základní podmínky života (5. r.)</p>

- ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny	<ul style="list-style-type: none"> - zalévat, čistit listy, kypřit, plít a přihnojovat pokojové rostliny - seznámit se přesazováním pokojových rostlin - připravit za pomoci učitele záhon k setí či sázení zeleniny a květin - starat se o záhony kypřením, pletím, zaléváním 	Pěstování pokojových i venkovních rostlin	
- volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	<ul style="list-style-type: none"> - vybrat si správné nářadí pro danou práci na zahradě - bezpečně nářadí užívat - umět provádět běžnou údržbu pomůcek, nářadí a náčiní - ukládat použité a očištěné nářadí do školní nářadovny 	Zahradnické nářadí a pomůcky a jejich užívání	
- vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen s léčivými rostlinami ze školní zahrady - být seznámen s jedovatými rostlinami našeho okolí - být seznámen s možnostmi využití léčivých rostlin 	Péče o školní zahradu – zeleninové záhony, bylinkovou spirálu, okrasné rostliny	
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě	<ul style="list-style-type: none"> - osvojit si zásady bezpečnosti při práci na zahradě, ve skleníku - dodržovat hygienické zásady při práci - bezpečně užívat vhodné nářadí a náčiní při práci na zahradě 	Zásady bezpečné práce s rostlinami	
PRÁCE V DOMÁCNOSTI Žák by měl znát základní vybavení kuchyně	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se základním vybavením školní kuchyně - ukládat vybavení kuchyně po skončení práce na obvyklé místo - naučit se bezpečně používat kuchyňské nástroje 	Vybavení školní kuchyně, seznámení se spotřebiči Bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami	
- připravit jednoduché pohoštění	<ul style="list-style-type: none"> - provést za pomoci učitele nákup potravin dle předpisu pokrmu a správné skladování potravin - pomáhat s přípravou jednoduchého pokrmu studené kuchyně - seznámit se se správným stolováním pokrmů 	Příprava jednoduchého pokrmu – výroba pomazánky, namazání veky a její výzdoba, skladování potravin	
- uplatňovat zásady správné výživy	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se zásadami zdravé výživy - seznámit se s vhodnými kombinacemi jídel - pokusit se sestavit jednoduchý jídelníček dle zásad správné výživy 	Zdravý jídelníček	Vu

<p>- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamovat se s pravidly správného stolování a společenského chování - učit se dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování - učit se modelovými situacemi pravidla správného stolování a společenského chování 	<p>Pravidla správného stolování, Jednoduchá úprava stolu</p>	
<p>- zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s jednoduchými kuchyňskými nástroji a znát jejich účel - bezpečně pracovat s kuchyňskými nástroji - vhodně využívat kuchyňské nástroje pro dané činnosti 	<p>Práce s drobným kuchyňským náčiním Dodržování bezpečnosti při zacházení s kuchyňskými pomůckami</p>	
<p>- vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s možnostmi údržby bytu, třídy a čisticími prostředky - řídit se zásadami pro údržbu domácnosti - umět utírat prach, zametat podlahu - umět vysát podlahu 	<p>Drobné úklidové práce – utírání prachu, mytí nádobí, mytí podlahy, vysávání prachu</p>	
<p>- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat osobní hygienu - provádět drobné úklidové práce i v průběhu pracovní činnosti a po skončení práce - dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti 	<p>Hygiena a bezpečnost při práci v kuchyni</p>	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Pracovní výchova		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/		M.Kirilenková: Práce v domácnosti, Parta (Pv v 1. až 3.ročníku zvláštní školy) M.Kirilenková: Dílenské práce, Parta, (Pv v 1. až 3.ročníku zvláštní školy) M.Kirilenková: Pěstitelské práce, Parta, (Pv v 1. až 3.ročníku zvláštní školy)	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<u>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</u> <u>Žák by měl rozlišovat různé druhy materiálů</u>	- získat základní vědomosti o dřevu, plastech a kovech	Materiály, vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) Práce s různým materiálem	
- získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech	- pojmenovat základní pracovní nářadí pro opracování dřeva, plastů a kovů - seznámit se s vlastnostmi dřeva, kovů, plastů - poznat základní pracovní postupy při opracování dřeva, kovů, plastů	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	
- zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu	- používat vhodné nářadí a pomůcky odpovídající druhu dřeva, plastu, kovu - navrhnout vhodný postup pro práci	Jednoduché pracovní operace a postupy řemesla a tradice	Čt
- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech	- být seznámen s jednoduchými pracovními postupy a návody k zařízením, která se používají v domácnosti	Základní dovednosti ručních prací	
- vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky	- s pomocí učitele užívat odpovídající pracovní nástroje a pomůcky, správně s nimi zacházet - zvládnout práci se základním nářadím na opracování dřeva, kovu a plastu	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím	- dodržovat pracovní postupy - seznámit se s obecnými zásadami bezpečnosti hygieny, dodržovat je - ošetřit drobná poranění	Bezpečnost práce	
<u>PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ</u>	- s pomocí učitele sestavit prostorové	Práce s návodem, předlohou	

<u>Žák by měl sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model</u>	modely z kartónových vystřihovánek		
- zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi	- pokusit se s pomocí učitele sestavit model z konstrukční stavebnice	Stavebnice – konstrukční, elektrotechnické; sestavování modelů; montáž a demontáž	Vv
- provádět údržbu jednoduchých předmětů	- být seznámen s jednoduchými opravami v domácnosti	Zvládnout jednoduché opravy v domácnosti	
- održovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy	- s pomocí učitele užívat odpovídající pracovní pomůcky - dodržovat pracovní postupy - dbát na osobní hygienu - poskytnout první pomoc při zasažení el. proudem	Bezpečnost práce, hygiena	
<u>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</u> <u>Žák by měl volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin</u>	- seznámit se s postupy při pěstování vybraných druhů rostlin - zvládnout založení kompostu - seznámit se s hlavními zásadami pěstování a ošetřování ovocných stromů a keřů - pěstovat a ošetřovat okrasné rostliny	Základní podmínky pro pěstování, základní zpracování půdy , příprava záhonů, výsev, výsadba, ošetřování během vegetace, výživa rostlin, sklizení Způsob pěstování drobného ovoce Pěstování vybraných okrasných dřevin a květin v exteriéru - letničky, trvalky, okrasné keře	
- pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě	- pečovat o pokojové květiny - seznámit se s květinami vhodnými pro přímé sluneční světlo, polostín - seznámit se se způsoby aranžování květin	Péče o pokojové květiny - zalévat, kypřit půdu, utírat prach, přesazovat je, rozmnožovat řízkováním, šlahouny, hnojit Pokojové květiny , využití květin v interiéru Aranžování a jednoduchá vazba květin	Npř
- znát hlavní zásady pěstování zeleniny	- seznámit se s přímým výsevem kořenové zeleniny - rozpoznat osivo a sadbu, výpěstky běžných druhů zeleniny - podílet se na předpěstování košťálové zeleniny - vyzkoušet si pěstování plodové a luskové zeleniny - mít představu o podmínkách skladování a různých způsobech konzervování	Pěstování vybraných druhů zeleniny Zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů, skladování, konzervování	5.2. základní podmínky života (voda, ovzduší, půda – 8. r.)

- požívat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě	- používat odpovídající pracovní nářadí a správně s ním zacházet	Základní zpracování půdy	
- - znát běžné druhy ovoce	- rozeznat běžné druhy ovoce - získat představu o nutných podmínkách skladování a způsobech konzervování ovoce	Ovoce , druhy ovoce, skladování, konzervování	Npř
- seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin	- poznat vybrané léčivé rostliny a koření, seznámit se s jejich léčivými účinky - podílet se na péči o rostliny ve spirále na školní zahradě - seznámit se s nejběžnějšími jedovatými rostlinami a vědět o jejich nebezpečí	Léčivé rostliny, koření , pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, alergie	Npř
- vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	- seznámit se s podmínkami chovu drobných zvířat - Rozlišit zásady hygieny a bezpečnosti chovu	Chov zvířat v domácnosti , podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se zvířaty	Npř
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě	- dodržovat pracovní postupy - dbát na osobní hygienu při práci na zahradě - pracovat bezpečně - ošetřit drobná poranění		
PRÁCE V DOMÁCNOSTI Žák by měl zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	- provést úklid domácnosti - pečovat o oděvy: přišít knoflíky, zašít díru - ručně vyprat menší součásti oděvu, vyžehlit	Údržba a úklid v domácnosti - mytí a utírání nádobí, údržbu podlahovin: zametání, luxování, Údržba oděvů a textilií	
- používat vhodné prostředky při práci v domácnosti	- seznámit se s běžnými čistícími a pracími prostředky a vhodně s nimi zacházet - naučit se používat žehličku	Úklidové prostředky, postupy El. spotřebiče , ovládání, údržba	
- používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče	- vhodně používat kuchyňské nádobí a náčiní - ovládat zapínání a vypínání elektrického sporáku - seznámit se s bezpečnou obsluhou el. spotřebičů: průtokového ohřívače vody, šlehače - seznámit se s obsluhou horkovzdušné a mikrovlnné trouby, ledničky, žehličky	Kuchyňe , základní vybavení, bezpečnost a hygiena provozu El. spotřebiče, funkce a užití, ovládání, nebezpečí úrazu el.proudem	

<ul style="list-style-type: none"> - připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy 	<ul style="list-style-type: none"> - být informován o zásadách zdravé výživy - zvládnout přípravu teplých nápojů - orientovat se v různých druzích potravin a jejich použití - využívat informací o zásadách zdravé výživy - připravit jednoduché pokrmy studené kuchyně - seznámit se s kuchařskými knihami - připravit jednoduchý pokrm teplé kuchyně - sestavit jednoduchý jídelníček 	<p>Zásady zdravé výživy Základní postupy při přípravě nápojů potravin, skupiny potravin příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena</p> <p>Základní postupy při přípravě pokrmů Základní způsoby tepelné úpravy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat základní principy stolování obsluhy u stolu 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládnout sebeobsluhu u jídla - seznámit se se zásadami stolování - dodržovat základní principy stolování - prostříit stůl pro slavnostní příležitost s využitím květin 	<p>Bezpečnost a hygiena provozu</p> <p>Udržování pořádku a čistoty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečně zacházet s čistícími prostředky, elektrickými spotřebiči - dodržovat hygienická pravidla - dodržet hygienické podmínky a bezpečnost při zacházení s elektrospotřebiči 	<p>Bezpečnost při styku s čistícími prostředky Elektrické spotřebiče, bezpečnost provozu</p>	<p>5.4 vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví – 8. r.)</p>

I.5.10. SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ PÉČE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Speciálně pedagogická péče pomáhá mentálně postiženým žákům vyrovnat se s počínající školní docházkou, podpořit rozvoj psychomotoriky a odstranit handicap v tělesném či duševním vývoji.

Vzdělávací obsah Speciálně pedagogické péče je zařazen **v 1. období školní docházky**, úzce souvisí s jazykovou komunikací a tělesnou výchovou, prolíná se rovněž ostatními předměty.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vyučovacích předmětech **Logopedie** a **Zdravotní tělesná výchova**, které mají charakter předmětů povinně volitelných. Určujícím prvkem je samotný žák, jeho případný nedostatek, nerovnoměrnost ve vývoji.

Vyučovací předmět **Logopedie** rozvíjí všechny složky sdělování, napomáhá korekci řečových vad.

Vyučovací předmět **Zdravotní tělesná výchova** umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Cílem zdravotní tělesné výchovy je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků.

Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být preventivně zařazována a využívána v hodinách tělesné výchovy všech žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **chápaní psychických i sociálních změn spojených se začátkem školní docházky,**
- **poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností**
- **vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci**
- **vnímání úrovně řeči a vyjadřování, snaze o korekci řečových vad, zlepšení vyjadřovacích schopností,**
- **dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení,**
- **rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků a dovedností jim předcházet.**

I.5.10.1. Logopedie

Název předmětu	Logopedie
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Logopedie je předmětem speciálně pedagogické péče, který umožňuje nejen nápravu řeči, ale také rozvoj všech složek sdělování. Následně rozvíjí psychiku a osobnost dětí. Jejím cílem je včasná diagnostika a následná náprava vad řeči žáků.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován jako povinný či povinně volitelný v rozsahu 1 hodina týdně pro žáky s vadami řeči. Může být zařazen i jako předmět nepovinný v rozsahu 2 hodiny týdně a to u žáků s nedostatečnou úrovní řečových dovedností, která vyžaduje dlouhodobější péči logopeda.

V předmětu jsou realizovány především **kompetence k učení, komunikativní, k řešení problémů a pracovní.**

Realizovaná průřezová témata

Ve výuce logopedie je zařazeno průřezové téma:

Osobnostní a sociální výchova (zaměřuje se na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání)

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána může být i audiovizuální učebna a učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- vnímání a reprodukce jednoduchých sdělení- plnění jednoduchých úkolů, dbát při nich na správnou výslovnost- rozvíjení řeči pomocí příkladu, názoru a nápodoby- využívání alternativních či augmentativních forem komunikace (dle potřeb žáků)- uplatňování získaných dovedností v praktických situacích
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- zvládnutí jednoduché komunikace s učitelem a spolužáky- rozvíjení všech složek sdělování s následným rozvojem psychiky a osobnosti- aktivní rozvíjení slovní zásoby- posilování správného vyjadřování – kontrola a sebekontrola
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- posilování sociálního chování a sebeovládání- prezentace výsledku práce jako posílení svého sebevědomí- posilování skupinové práce různými formami spolupráce
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- překonávání problémů přiměřeně svým schopnostem- řešení známých a opakujících se situací na základě nápodoby- vedení žáků k využívání získaných informací v praxi- překonávání překážek – nenechat se odradit nezdarem
Občanské	<ul style="list-style-type: none">- využívání osvojených návyků a dovedností k zapojení do společnosti- dodržování základních pravidel chování (využívání ustanovení školního řádu)
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- rozvíjení mluvních dovedností, motivace k hraní si se svým hlasem a mluvidly- využívání získaných mluvních dovedností v praktickém životě- předkládání úkolů pro praktický výcvik- hodnocení práce ve skupině a sebehodnocení – evaluace a autoevaluace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Logopedie		Ročník: 1. – 3.	
učební texty: /doporučené/		Logopedie v praxi + PS (zelené příručky - Septima), Netradiční formy logopedické péče (šedá příručka – Septima), Jazyk a řeč (oranžová příručka – Montanex), Metodika reedukace (modrá příručka – Septima) Pro poslech : MC, CD	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- neuvedeny	Žák by měl - soustředit se na poslech - s pomocí učitele procvičovat fonematický sluch - rozlišovat a pojmenovat zvuky - s dopomocí učitele rozlišovat délky samohlásek	Zaměřeno na sluchové ústrojí: - rozvoj vnímání zvuků - hry na rozpoznávání určitých zvuků - poslech samohlásek (samostatně či v říkankách)	
	- nápodobou udržet nádechový a výdechový proud - naučit se, jak a kam nadechovat a vydechovat - regulovat vzduchový proud pomocí různých předmětů	Zaměřeno na dechové ústrojí: - dechová cvičení spojená s pohybem - dechová cvičení (foukání, dýchání do dlaní, nafukování tváří aj.) - dechová cvičení s pomůckami (papírové kuličky, peříčka, pěnový míček, zrcátko, píšťalka aj.)	1.1.3. seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebeovládání – 1. r.)
	- ovládat pohyblivost rtů, čelistí a jazyka s pomocí učitele správně vyslovovat a kombinovat jednotlivé samohlásky - procvičovat výslovnost jednotlivých samohlásek pomocí básniček a rytmizace	Zaměřeno na hlasové ústrojí: - procvičování motoriky mluvidel (cviky pro rozvíjení motoriky svalstva rtů, tváří, spodiny ústní, jazyka) - hlasová cvičení doplněná pohybem ruky, mimikou - artikulace samohlásek, básničky (A – Auto, E – Jede Eda, I – Kapr v kapradí, O – Sova, U – Ukaž, ukaž.), rytmizace	
	- procvičovat pohyb prstů (spojování prstů – palec + ukazováček, palec + prostředníček ad.) souběžně s hlasitým přednesem říkanky Tu je máma, tu je táta. . . . - provádět cvičení dlaní, rukou, solení, tvořit špetku aj. spolu s hlasitým mluvním projevem – říkanky, básničky, rozpočítadla, hry. . .	Zaměřeno na spolupráci: ústrojí zrakového – hlasového – pohybového - propojení pohybu ruky, zrakového vnímání a mluvního projevu během her a různých činností podporující spolupráci oka, ruky a hlasu	
	- vhodně hospodařit s dechem - dodržovat správnou polohu jazyka - procvičovat obratnost mluvidel - upevňovat správné návyky - procvičovat výslovnost jednotlivých hlásek - vhodně hospodařit s dechem - s pomocí učitele dodržovat správnou dynamiku řeči - nacvičovat pomalý rytmus řeči	Dyslalie – náprava artikulace - pohyblivost mluvidel - přesnost zrakového a sluchového vnímání - obratnost, rytmus - úprava výslovnosti - nácvik jednotlivých hlásek pomocí nápodoby, mluvního vzoru, logopedického zrcadla Breptavost – zrychlené tempo řeči - správná koordinace nádechu a výdechu	

	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně korigovat správné tempo řeči - upevňovat správné návyky při artikulaci hlásek, slabik, slov - snažit se o celkové zklidnění (pohybu i mluvy) - reagovat na své jméno, na jednoduché pokyny a pobídky - sdělovat svá přání a potřeby - nacvičovat pozdrav, poděkování verbálně i neverbálně, pomocí gest - v případě potřeby využívat metody alternativní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - automasáž mluvidel - dechová a rytmická cvičení (využití intonace a zapojení dynamiky) - nácvik pomalého rytmu a správného tempa řeči (básničky, rozpočítadla, rýmování aj.) - zpěv písní, pohybové hry <p>Práce s autistickými dětmi</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení komunikačních dovedností - u žáků s komunikačními problémy využívat metody alternativní komunikace (piktogramy, běžně používané symboly, dopravní symboly aj.), při větších problémech dorozumívání pomocí komunikačních tabulek vytvořených žákům „ na míru “ 	
--	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Logopedie		Ročník: 4. – 6.	
učební texty:		Logopedie v praxi + PS (zelené příručky - Septima), Netradiční formy logopedické péče (šedá příručka - Septima), Jazyk a řeč (oranžová příručka - Montanex), Metodika reedukace (modrá příručka - Septima) Pro poslech : MC, CD	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- neuvezeny	Žák by měl - vnímat a napodobovat zvuky - s pomocí učitele poznávat a vyčleňovat hlásky ve slovech, říkankách	Zaměřeno na sluchové ústrojí: - cvičení zaměřená na fonemické vnímání a fonemickou průpravu - sluchová cvičení k procvičování hlásek (kde slyšíš hlásku. . . , říkanky aj.)	
	- pod vedením učitele dokázat udržet nádechový a výdechový proud - snažit se o autokontrolu nádechu a výdechu regulovat vzduchový proud pomocí různých předmětů	Zaměřeno na dechové ústrojí: - nácvik nádechu a výdechu se správným držením těla - dechová cvičení vsedě, ve stoji - dechová cvičení s pomůckami (papírové kuličky, peříčka, pěnový míček, zrcátko, píšťalka aj.)	
	- ovládat pohyblivost rtů, tváří a jazyka s pomocí učitele správně vyslovovat a kombinovat jednotlivé hlásky - procvičovat jednotlivé hlásky pomocí básniček, písniček a her	Zaměřeno na hlasové ústrojí: - procvičování motoriky mluvidel (cviky pro rozvíjení motoriky svalstva rtů, tváří, spodiny ústní, jazyka) - hlasová cvičení doplněná pohybem ruky, mimikou - artikulace hlásek (zdobněliny, rozvoj slovní zásoby, rytmizace)	
	- upevňovat pohyb prstů (spojování prstů – palec + ukazováček, palec + prostředníček ad.) souběžně s hlasitým přednesem říkanky Tu je máma, tu je táta. . . . - snažit se o bezchybné propojení pohybu ruky s mluvním projevem pomocí her, říkadla, básniček aj.	Zaměřeno na spolupráci: ústrojí zrakového – hlasového – pohybového - propojení pohybu ruky, zrakového vnímání a mluvního projevu během her a různých činností podporující spolupráci oka, ruky a hlasu	
	- vhodně hospodařit s dechem - dodržovat správnou polohu jazyka - procvičovat obratnost mluvidel - upevňovat správné návyky - procvičovat jednotlivé hlásky - vhodně hospodařit s dechem - s pomocí učitele dodržovat správnou dynamiku řeči - nacvičovat pomalý rytmus řeči - vhodně korigovat správné tempo řeči - upevňovat správné návyky při artikulaci hlásek, slabik, slov - snažit se o celkové zklidnění (pohybu i mluvy)	Dyslalie – náprava artikulace - pohyblivost mluvidel - přesnost zrakového a sluchového vnímání - obratnost, rytmus - úprava výslovnosti - nácvik jednotlivých hlásek pomocí nápodoby, mluvního vzoru, logopedického zrcadla Breptavost – zrychlené tempo řeči - správná koordinace nádechu a výdechu - automasáž mluvidel - dechová a rytmická cvičení (využití intonace a zapojení dynamiky) - nácvik pomalého rytmu a správného tempa řeči (básničky, rozpočítadla, rýmování aj.)	

	<ul style="list-style-type: none"> - reagovat na své jméno, na jednoduché pokyny a pobídky - sdělovat svá přání a potřeby - nacvičovat pozdrav, poděkování verbálně i neverbálně, pomocí gest - v případě potřeby využívat metody alternativní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - zpěv písní, pohybové hry <p>Práce s autistickými dětmi</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení komunikačních dovedností - u žáků s komunikačními problémy využívat metody alternativní komunikace (piktogramy, běžně používané symboly, dopravní symboly aj.), při větších problémech dorozumívání pomocí komunikačních tabulek vytvořených žákům „ na míru “ 	
--	---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Logopedie		Ročník: 7. – 10.	
učební texty:		Logopedie v praxi + PS (Septima 1995), Netradiční formy logopedické péče (Septima 1993), Jazyk a řeč (Montanex 2002), Metodika reedukace (modrá příručka – Septima) Pro poslech: MC, CD	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
- neuvedeny	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímat a napodobovat hlasy - vnímat a napodobovat zvuky - s pomocí učitele určovat pořadí hlásek ve slovech 	<p>Zaměřeno na sluchové ústrojí:</p> <p>cvičení zaměřená na</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonematické vnímání - fonematickou analýzu - fonematickou průpravu 	
	<ul style="list-style-type: none"> - osvojit si správné řečové dýchání - procvičovat dechovou výdrž - využívat fáze dechové pauzy (zklidnění) 	<p>Zaměřeno na dechové ústrojí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procvičování nádechu a výdechu se správným držením těla - prodlužování a prohlubování dech. proudu - nácvik ekonomického dýchání 	
	<ul style="list-style-type: none"> - samostatně zvládat pohyblivost mluvních orgánů - procvičovat rozeznávání rezonančních dutin - přecházet spontánně na správnou výslovnost 	<p>Zaměřeno na hlasové ústrojí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - automasáž mluvidel - rozvoj motoriky a artikulačních orgánů - rozvoj hlasové zvučnosti, nosnosti, síly a barevnosti 	
	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně hospodařit s dechem - dodržovat správnou polohu jazyka - procvičovat obratnost mluvidel - upevňovat správné návyky - procvičovat jednotlivé hlásky - vhodně hospodařit s dechem - s pomocí učitele dodržovat správnou dynamiku řeči - nacvičovat pomalý rytmus řeči - vhodně korigovat správné tempo řeči - upevňovat správné návyky při artikulaci hlásek, slabik, slov - snažit se o celkové zklidnění (pohybu i mluvy) - reagovat na své jméno, na jednoduché pokyny a pobídky - sdělovat svá přání a potřeby - nacvičovat pozdrav, poděkování - verbálně i neverbálně, pomocí gest - v případě potřeby využívat metody alternativní komunikace 	<p>Dyslalie – náprava artikulace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyblivost mluvidel - přesnost zrakového a sluchového vnímání - obratnost, rytmus - úprava výslovnosti - nácvik jednotlivých hlásek pomocí nápodoby, mluvního vzoru, logopedického zrcadla <p>Breptavost – zrychlené tempo řeči</p> <ul style="list-style-type: none"> - správná koordinace nádechu a výdechu - automasáž mluvidel - dechová a rytmická cvičení (využití intonace a zapojení dynamiky) - nácvik pomalého rytmu a správného tempa řeči (básničky, rozpočítadla, rýmování aj.) - zpěv písní, pohybové hry <p>Práce s autistickými dětmi</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení komunikačních dovedností - u žáků s komunikačními problémy využívat metody alternativní komunikace <p>(piktogramy, běžně používané symboly, dopravní symboly aj.), při větších problémech dorozumívání pomocí komunikačních tabulek vytvořených žákům „ na míru “</p>	<p>1.1.3. seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebeovládání – 7. r.)</p>

I.5.10.2. Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Název předmětu	Zdravotní tělesná výchova
Období - stupeň	1. + 2. stupeň
Časová dotace	1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Zdravotní tělesná výchova je jednak předmětem speciálně pedagogické péče, jednak formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků se provádí na doporučení lékaře. Cílem je celkové zlepšení zdravotního stavu.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován jako povinný či povinně volitelný v rozsahu 1 hodina týdně. Na doporučení lékaře může být předmět zařazen jako nepovinný v rozsahu 2 hodiny týdně.

V předmětu jsou realizovány především kompetence k učení, k řešení problémů, sociální a personální, pracovní.

Kompetence k učení – získávání informací o lidském těle a jejich využívání při praktické činnosti - cvičení.

Kompetence k řešení problémů – jsou formovány hrami a klíčovými činnostmi.

Kompetence sociální a personální – jsou rozvíjeny především formou hrových činností, při nichž je kladen důraz na spolupráci, sebeovládání, zvýšení vnímavosti k druhým a vzájemnou pomoc.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v gymnastickém sále školy s využitím rozličného cvičebního náradí (karimatky, overbaly, činky, lavičky...). Za příhodného počasí je využíván rovněž venkovní prostor školního hřiště s průlezkami.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - předávání informací o lidském těle formou pojmenovávání jednotlivých částí - názorný příklad učitele, předvádění cviků, jejich kontrola - využití Tv jako nápravy vadného držení těla a zároveň prevence civilizačních chorob - motivace radostí, pohybem a hrou
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - popisování prováděných činností, pocitů – vedení ke správnému a srozumitelnému vyjadřování s učitelskou korekcí (podpora verbálního i neverbálního vyjadřování) - užívání základních tělovýchovných povelů
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení především formou skupinových her, při nichž je kladen důraz na spolupráci, sebeovládání, zvýšení vnímavosti k druhým a vzájemnou pomoc - využívání povzbuzení a kladné motivace k posílení sebevědomí žáka
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - využívání získaných dovedností při praktických činnostech – správná poloha při dýchání, držení těla při cvičení, sezení a psaní, práci překonávání přiměřených překážek
Občanské	<ul style="list-style-type: none"> - nenásilné směřování k zařazení pravidelných tělesných aktivit do běžného života osobním příkladem, rozhovorem, motivačními hrami
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - procvičování správného dýchání, polohy těla - postupný nácvik autokontroly - připomínání zásad bezpečnosti a hygieny - vysvětlování významu fyzické zdatnosti s výhledem na budoucí povolání, další život

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zdravotní tělesná výchova		Ročník: 1. – 3.	
učební texty: /doporučené/		Kolektiv autorů: Zdravotní tělesná výchova, Fortuna Kolektiv autorů: Netradičně v hodinách Tv na zvláštní škole, Septima Kolektiv autorů: Tělesná výchova na zvláštní škole, Septima P. S. Maheshwarananda: Jóga pro děti, 1. díl, Olomouc	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech	Žák by měl využívat v hodinách správnou obuv a oděv <ul style="list-style-type: none"> - zaujmout správný postoj, sed, leh - snažit se ho udržet správnou polohu během cvičení 	Vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV Zásady správného držení těla Výchozí cvičební polohy	
- zaujímat správné základní cvičební polohy	- zaujmout a udržet cvičební polohu dle instrukcí a vzoru učitele - rozlišovat jednoduché povely, reagovat na ně - regulovat dýchání dle pokynů učitele – správně používat nádech a výdech - reagovat na pocity bolesti, radosti z pohybu	Jednoduché povely Cvičební polohy (vleže, vsedě, vestoje) Zásady správného dýchání, správný dechový stereotyp Vnímání pocitů při cvičení, soustředění na cvičení	1.1.2. sebepoznání a sebepojetí (moje tělo – 1.r.)
- zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	- snažit rozlišit své zdravotní omezení a vnímat své možnosti při cvičení - snažit se o zvládnutí speciálních cvičení souvisejících s vlastním oslabením - dodržovat pravidla bezpečného chování - chovat se ohleduplně ke spolužákům - být schopen uklidnit organismus po ukončení činnosti - zapojit se do jednoduchých her a soutěží	Speciální cvičení <u>Oslabení podpůrně pohybového systému</u> (poruchy funkce svalových skupin, poruchy páteře, poruchy stavby dolních končetin) <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šjíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehén, zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech, spinální cvičení, posílení oslabených svalů šjíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu <u>Oslabení vnitřních orgánů</u> (oslabení oběhového a dýchacího systému, oslabení endokrinního systému, obezita, oslabení vnitřních orgánů) <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: protažení a posílení 	

		<p>svalstva – viz skupina A, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu, rovnovážná a koordinační cvičení</p> <p>Oslabení smyslových a nervových funkcí (oslabení zraku, sluchu, neuropsychická onemocnění)</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz skupina A, vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně cévního a dýchacího systému, rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů, sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu, orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci <p>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti – pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) – prevence - základní technika cvičení - relaxace - hrové činnosti 	
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zdravotní tělesná výchova		Ročník: 4. – 6.	
učební texty: /doporučené/		Kolektiv autorů: Zdravotní tělesná výchova, Fortuna Kolektiv autorů: Netradičně v hodinách Tv na zvláštní škole, Septima Kolektiv autorů: Tělesná výchova na zvláštní škole, Septima P. S. Maheshwarananda: Jóga pro děti, 1. díl, Olomouc	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládat základní techniku speciálních cvičení, korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele 	<ul style="list-style-type: none"> - využívat v hodinách správnou obuv a oděv - zvládnout cvičební polohu dle instrukcí a vzoru učitele - rozlišovat jednoduché povely, reagovat na ně - regulovat dýchání dle pokynů učitele – správně používat nádech a výdech - slovně reagovat na pocity bolesti, radosti z pohybu - rozlišit své zdravotní omezení a vnímat své možnosti při cvičení - zvládnout základní techniku cvičení dle instrukcí a vzoru učitele - snažit se o korekci cvičení dle pokynů učitele - dodržovat pravidla bezpečného chování - chovat se ohleduplně ke spolužákům - být schopen uklidnit organismus po ukončení činnosti - zapojit se do jednoduchých her a soutěží 	<p>Speciální cvičení <u>Oslabení podpůrně pohybového systému</u> (poruchy funkce svalových skupin, poruchy páteře, poruchy stavby dolních končetin)</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen, zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech, spinální cvičení, posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu <p><u>Oslabení vnitřních orgánů</u> (oslabení oběhového a dýchacího systému, oslabení endokrinního systému, obezita, oslabení vnitřních orgánů)</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva – viz skupina A, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu, rovnovážná a koordinační cvičení <p><u>Oslabení smyslových a nervových funkcí</u> (oslabení zraku, sluchu, neuropsychická onemocnění)</p> <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz skupina A, vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně cévního a dýchacího systému, rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů, sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu, orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci 	

		<p>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti – pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p> <ul style="list-style-type: none">- nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) – prevence- základní technika cvičení- relaxace- hrové činnosti	
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zdravotní tělesná výchova		Ročník: 7. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Kolektiv autorů: Zdravotní tělesná výchova, Fortuna Kolektiv autorů: Netradičně v hodinách Tv na zvláštní škole, Septima Kolektiv autorů: Tělesná výchova na zvláštní škole, Septima P. S. Maheshwarananda: Jóga pro děti, 1. díl, Olomouc	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení	<ul style="list-style-type: none"> - osvojit si základní pojmy prováděných činností - chápat význam denního režimu z hlediska zdravotního oslabení - cíleně se soustředit na cvičení - snažit se o vědomou kontrolu prováděného cvičení 	Základní terminologie Prevence a korekce oslabení <ul style="list-style-type: none"> - denní režim (z pohledu zdravotního oslabení) - soustředění na cvičení - nevhodná cvičení a činnosti 	1.1.2. sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě – 7.r.)
- zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení	<ul style="list-style-type: none"> - zvládnout cvičební polohy dle instrukcí a učitele - rozlišovat jednotlivé povely, reagovat na ně - regulovat dýchání dle pokynů učitele – správně používat dechový stereotyp - usilovat o optimální provedení jednotlivých cviků - osvojit si sestavu cviků zaměřených na korekci vlastního oslabení - rozlišit své zdravotní omezení a vnímat své možnosti při cvičení - dodržovat pravidla bezpečného chování - chovat se ohleduplně ke spolužákům - být schopen uklidnit organismus po ukončení činnosti - zapojit se do jednoduchých her a soutěží 	Speciální cvičení Oslabení podpůrně pohybového systému (poruchy funkce svalových skupin, poruchy páteře, poruchy stavby dolních končetin) <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehů, zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech, spinální cvičení, posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu Oslabení vnitřních orgánů (oslabení oběhového a dýchacího systému, oslabení endokrinního systému, obezita, oslabení vnitřních orgánů) <ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva – viz skupina A, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu, rovnovážná a koordinační cvičení Oslabení smyslových a nervových funkcí (oslabení zraku, sluchu, neuropsychická onemocnění)	

		<ul style="list-style-type: none"> - cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz skupina A, vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně cévního a dýchacího systému, rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů, sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu, orientaci v prostoru, zrakovou lokalizaci <p>Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti – pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) – prevence - základní technika cvičení - relaxace - hrové činnosti 	
--	--	--	--

II. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ S TĚŽKÝM MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami má jiný obsah a užívá odlišné metody práce. Je pro ně charakteristické *individualizované vyučování*, kdy vnitřní členění do tříd nevychází z věkových charakteristik žáků, ale z úrovně jejich individuálních schopností a potřeb, které jsou určující pro obsah vzdělávání.

Zároveň je vzdělávací program pro žáky s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami **plně prostupný se vzdělávacím programem pro žáky se středně těžkým mentálním postižením.**

Ve vzdělávání žáků s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami usilujeme v souladu s RVP o naplnění těchto cílů:

- vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy
- rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí
- vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony
- vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city
- rozvíjet žákovu pozornost, vnímavost a poznání

3.2. Výchovně vzdělávací strategie a kompetence

Klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích. Jsou členěny do souborů zaměřených na učení, na řešení problémů, na komunikaci, na pracovní činnosti a spolupráci. Mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro celoživotní učení a orientaci v praktickém životě. Na utváření klíčových kompetencí se podílejí všechny vzdělávací oblasti, které poskytují svým obsahem dostatek příležitostí k jejich naplňování.

Vzhledem k závažnému postižení kognitivních funkcí u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní. Elementárních klíčových kompetencí mohou žáci dosahovat pouze za přispění a dopomoci druhé osoby.

Na konci základního vzdělávání by měl žák dosáhnout této úrovně klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- pozná a rozlišuje základní piktogramy
- pozná tiskací písmena
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- používá učební pomůcky

Kompetence k řešení problémů:

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- chápe a plní jednoduché příkazy
- orientuje se v okolním prostředí
- orientuje se v časovém režimu dne
- překonává pocity strachu

Kompetence komunikativní:

- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- reaguje na své jméno
- reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

Kompetence sociální a personální:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec – dívka, muž – žena)
- navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- chová se zdrženlivě k neznámým osobám

Kompetence pracovní:

- zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- poznává a používá předměty denní potřeby
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech

Úroveň klíčových kompetencí je vodítkem pro všechny vyučovací předměty. Uvedené výstupy jsou optimální. U každého žáka je třeba zohlednit jeho specifické možnosti a schopnosti, což vystihuje podmiňovací způsob všech výstupů určených žákům s mentální retardací.

Výchovně vzdělávací strategie jsou společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Blíže jsou vymezovány na úrovni vyučovacích předmětů. V rámci vzdělávacího procesu (ve výuce i mimo ni) budou uplatňovány všemi pedagogy.

Používané výchovně vzdělávací strategie vzhledem k jednotlivým klíčovým kompetencím:

Kompetence k učení

Cíl: rozvíjet žakovu pozornost, vnímavost a poznání.

Způsoby práce:

- Rozvíjíme žakovu pozornost, vnímavost a úroveň klíčových kompetencí názorně, prostřednictvím individuálních činností, pozorování, hovorem o pozorovaném, prožíváním.
- Zařazujeme do výuky terapeutické a podpůrné metody /sociální učení, globální a barevné čtení.../, při jejichž výběru se učitel vždy řídí žakovou osobností.
- Individuálním přístupem k žákům jim dáváme možnost zažít úspěch a motivujeme je tak k potřebě projevit pozitivní city.
- Do výuky zařazujeme projektové vyučování – žák se seznamuje se základními pojmy z různých vzdělávacích oblastí.
- Soustředíme se na výchovnou složku výuky, ne jen na výkon.

Kompetence k řešení problémů

Cíl: rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony.

Způsoby práce:

- Jdeme příkladem – vyučující s rozumem, nadhledem řeší různé problémové situace ve třídě i škole.
- Při výuce využíváme příkladu, opakování a nápodoby.
- Na modelových příkladech v různých předmětech učíme žáky algoritmu řešení problému.
- Vedeme žáky k tomu, aby se nebáli svěřit se s problémem, aby uměli /verbálně či neverbálně /požádat o radu, přijmout ji a řídit se jí.
- Nabízíme žákům i rodičům řešení výchovných, vzdělávacích problémů ve spolupráci s třídním učitelem, výchovným poradcem, preventistou negativních jevů, vedením školy /na škole existuje plán pedagogicko-psychologického poradenství/.

Kompetence komunikativní

Cíl: vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností.

Způsoby práce:

- Učíme žáky umění naslouchat.
- Ve všech vyučovacích hodinách rozvíjíme komunikační dovednosti za využití systémů alternativní a augmentativní komunikace.
- Začleňujeme do vyučování muzikoterapeutické metody a formy práce.
- Učíme žáky používat jednoduchou formu písemné komunikace pomocí počítače, využití hůlkového písma.
- Podílíme se na tvorbě školního časopisu vytvořeného dětmi a určeného rodičům.
- Zveme rodiče do výuky a na nejrůznější akce školy s cílem, aby jejich děti uměly a nebály se projevat i před dospělými lidmi. Zároveň rodiče poznají své dítě v kolektivu a za jiných situací.

Kompetence sociální a personální

Cíl: vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu.

Způsoby práce:

- Názorně demonstrujeme vztahy v okolí a snažíme se umožnit orientaci žáků v nich.
- Vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování.
- Seznamujeme žáky i rodiče se školním řádem, zdokonalujeme jej z hlediska práv a povinností žáků, rodičů, učitelů a dalších pracovníků školy.
- Vychováváme žáky k pozitivnímu vztahu k lidem, k úctě a lásce k rodičům.
- Připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti.
- Vedeme žáky k poznání, že svými pracovními činnostmi ovlivňují kvalitu společné práce.

Kompetence pracovní

Cíl: vést žáky k osvojení základních hygienických návyků a činností týkajících se sebeobsluhy.

Způsoby práce:

- V celém výchovně vzdělávacím procesu rozvíjíme pohyblivost žáků a snažíme se o dosažení co nejvyšší míry samostatnosti.
- Umožňujeme žákům vyzkoušet si konkrétně různé manuální činnosti a s pomocí odpovědné osoby zvolit tu, kterou budou zvládat.
- Prakticky nacvičujeme základní hygienické návyky a činnosti týkající se sebeobsluhy.
- Do výuky zařazujeme projektové vyučování na nejrůznější témata.
- Využíváme možnosti a způsoby práce arteterapie a ergoterapie.

II.4. Učební plán

II.4.1. Vzdělávací období základního vzdělávání

Základní vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami se realizuje v průběhu desetileté školní docházky.

Vlastní obsah vzdělávání žáků s nejtěžšími formami zdravotního postižení tvoří sebeobsluha, hygiena a stravování. **Učivo je v pojetí našeho Školního vzdělávacího programu** chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů a představuje výčet témat, námětů a činností, které škola nabídne žákům k osvojování. Vzdělávací požadavky se přizpůsobují schopnostem a možnostem jednotlivých žáků.

Výuka jednotlivých žáků předpokládá konkrétní rozčlenění učiva v **individuálním vzdělávacím programu** vzhledem k úrovni žakových kompetencí a navštěvovanému ročníku. Podkladem pro rozpracování učiva je zhodnocení dosavadních pedagogických zkušeností učitelů školy.

II.4.2. Vzdělávací obsah základního vzdělávání

Vzdělávací obsah základního vzdělávání je rozdělen do pěti vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory, které jsou rozčleněny do vyučovacích předmětů.

Vzdělávací oblasti	Vyučovací obory	Vyučovací předměty
Člověk a komunikace	Rozumová výchova, Řečová výchova	Rozumová výchova (Rv), Řečová výchova (Řv)
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Smyslová výchova (Sv)
Umění a kultura	Hudební výchova, Výtvarná výchova	Hudební výchova (Hv), Výtvarná výchova (Vv)
Člověk a zdraví	Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova	Pohybová výchova (Pov), Zdravotní tělesná výchova (ZTv), Rehabilitační tělesná výchova (RTv)
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pracovní výchova (Pv)

II.4.3. Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vyuč. předmět	Ročník (počet hodin)						Ročník (počet hodin)				Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Výtvarná výchova	1+ 1	1+ 1	1+ 1	1+ 1	1+ 1	1+ 1	1+1	1+1	1+1	1+1	10+10
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Zdr. těl. výchova nebo Rehab. těl. výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	2	2	2	2	3	3	3	20
Speciálně pedagogická péče	Logopedie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Celkem		20	20	20	21	21	21	21	22	22	22	210
		Minimální čas.dot.	18	18	18	18	18	18	18	18	18	
		Maximální čas. dot.	24	24	24	24	24	24	24	24	24	

II.4.4. Poznámky k učebnímu plánu

V tabulaci učebního plánu jsou přehledně zachyceny vyučovací předměty, jimž se na naší škole vyučuje na daném stupni v jednotlivých ročnících.

Kurzívou jsou vyznačeny hodiny disponibilní časové dotace, které byly využity

- k zařazení předmětu speciálně pedagogické péče – logopedie
 - k výraznější profilaci školy prostřednictvím výtvarné výchovy
-
- **Výtvarná výchova** – jeden ze stěžejních předmětů – jeho hodinová dotace je od 1. ročníku posílena disponibilní časovou dotací, což umožňuje využití možností arteterapie.
 - **Pracovní výchova** – profilační předmět naší školy – zařazujeme zde ergoterapeutické metody práce.
 - **Logopedie, zdravotní tělesná výchova** – předměty speciálně pedagogické péče – zařazeny povinně v průběhu celé školní docházky, umožňují co největší rozvoj hybnosti a zároveň maximální individualizovaný rozvoj komunikačních dovedností. Mohou být zařazeny i jako předměty nepovinné.

Týdenní časová dotace pro jednotlivé žáky může být upravena podle individuálních potřeb a zdravotního stavu žáka.

II.5. Učební osnovy

II.5.1. ČLOVĚK A KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Umožňuje žákům najít a rozvíjet vhodnou formu komunikace s okolím. Prostředkem vzdělávání není psané slovo, je využívána mluvená řeč nebo různé formy augmentativní a alternativní komunikace, které vedou k osvojení dovedností dorozumívání se s okolím a vytváření pocitu jistoty a bezpečí.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Rozumová výchova a Řečová výchova**. Stejně názvy jsme použili i pro vyučovací předměty.

Obsah vzdělávacího oboru **Rozumová výchova** je rozdělen na TEMATICKÉ OKRUHY, které se vzájemně prolínají:

- *Rozvíjení poznávacích schopností*
- *Rozvíjení logického myšlení a paměti*
- *Rozvíjení grafických schopností*

Vzdělávací obor **Řečová výchova** zahrnuje tematický okruh Rozvíjení komunikačních dovedností, který je nástrojem funkčního dorozumívání žáků. Vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Rozvíjení řečových dovedností ovlivňuje rozvoj poznávacích, citových i volních vlastností žáků.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo nemožná a vzdělávání běžně užívanými metodami není možné, jsou určeny **Augmentativní a alternativní komunikační systémy**. Tyto systémy jim pomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se a komunikovat se svým okolím, vyjadřovat svoje pocity, přání a reagovat na podněty. Využití netradičních speciálních metod a technik umožňuje žákům přístup ke vzdělávání a jeho zvládnutí v rámci individuálních možností.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **rozvíjení rozumových schopností na optimální možnou úroveň,**
- **uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech,**
- **rozvíjení řečových schopností, popřípadě osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (např. sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody)**
- **osvojení základů orientace,**
- **rozvíjení poznávacích schopností,**
- **osvojení základů psaní hůlkového písma.**

II.5.1.1. Rozumová výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a komunikace
Název předmětu	Rozumová výchova
Období	1. – 10. ročník
Časová dotace	3 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Vzdělávací předmět Rozumová výchova je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Tento předmět se člení do třech tematických celků: Rozvíjení poznávacích schopností, Rozvíjení logického myšlení a Rozvíjení grafických schopností. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých okruhů vzájemně prolíná. V Rozumové výchově jde o snahu rozvíjet rozumové schopnosti žáků na optimální možné úrovni.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován od 1. ročníku do 10. ročníku. Rozumové výchově je věnována časová dotace 3 hodiny týdně. Výchovně vzdělávací obsah předmětu se snaží o rovnoměrné utváření a rozvoj všech klíčových kompetencí. Při výuce je kladen důraz především na utváření a rozvoj **kompetencí k učení, k řešení problémů**.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Od 6. ročníku je rovněž využívána audiovizuální učebna a učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - zapojování všech smyslů při práci s předměty - využívání alternativních metod /sociální učení, metoda dobrého startu../ - cvičení nápodobováním různých předvedených pohybů a činností používání obrázků a předmětů, manipulace s názornými pomůckami - osvojování si základních pojmů užívaných ve škole příkladem, nápodobou a procvičováním - rozvíjení elementárních způsobů práce s počítačem
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - poznávání a rozlišování základních znaků augmentativních či alternativních systémů komunikace - rozvíjení jednoduché komunikace s učitelem a spolužáky - posilování srozumitelného vyjadřování při komunikaci v hodině - vedení k požádání o pomoc /verbálně či neverbálně/
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - vedení žáků ke komunikaci s ostatními lidmi – verbálně i nonverbálně - posilování tolerance k odlišnostem spolužáků a přijímání rozdílů mezi žáky - rozvíjení vzájemné spolupráce s učiteli a spolužáky
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - začlenění cvičení nápodoby jako vzoru jednání - řešení problémových situací s pomocí naučených stereotypů a získaných zkušeností - naslouchání jednoduchým sdělením a reagování na ně podle svých možností - vytváření pozitivního vztahu k živé a neživé přírodě propojené vycházkami, návštěvami výstavek, ... - řazení činností dle časového režimu dne - odbourávání strachu prací ve známém prostředí, opakováním činnosti
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - cvičení sebeobsluhy a základů osobní hygieny - rozlišování a používání předmětů ve svém okolí - plnění jednoduchých úkolů podle naučeného pracovního postupu - vytváření základních pracovních návyků názorným příkladem, napodobováním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Rozumová výchova		1. – 10. ročník	
učební texty:			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ Žák by měl - pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat	Žák by měl - pozorovat se v zrcadle - rozlišovat části těla, obličeje - ukázat jednotlivé části těla, obličeje - pojmenovat části těla, obličeje	Části obličeje, těla	
- reagovat na oslovení jménem, znát své jméno	- reagovat na vlastní jméno - znát své jméno - reagovat na oslovení, zavolání	Vlastní osoba	
- znát členy své rodiny	- poznávat nejbližší členy rodiny - pojmenovat členy rodiny - pochopit a používat pojmy já - ty	Rodina maminka, tatínek, sourozenci Členové širší rodiny	
- poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem	- reagovat na jména spolužáků - reagovat na jména učitelů - pokusit se rozpoznat podle jména spolužáky a učitele	Vztahy ve škole spolužáci, učitelé	
- vnímat různé podněty a reagovat na ně	- seznámit se s předměty v nejbližším okolí - manipulovat s předměty - poznávat a pojmenovat předměty	Poznávání předmětů Psychomotorické hry	
- orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu, vnímat prostor	- rozlišit pojmy chlapec – dívka, pán - paní - seznámit se s prostředím třídy, školy - orientovat se ve třídě, ve škole - rozlišovat pojmy vztahujícímu se k režimu dne	Prostorová orientace třídy, školy, v okolí Časová orientace režim dne, orientace v čase	
- poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti	- poznávat předměty denní potřeby - seznámit se s účelem těchto předmětů - používat předměty denní potřeby - zvládat základní sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky	Poznávání předmětů, činností předměty denní potřeby, školní pomůcky Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky péče o zdraví	
- vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže	- reagovat na jednoduché pokyny a pobídky dej – ukaž – sedni si - poznávat běžně užívané symboly např. WC dívčí – chlapecké - rozlišovat a používat piktogramy při sdělení svých přání, potřeb	Vyjádření souhlasu či nesouhlasu Sociální čtení	
- řadit obrázky podle zadaných	- zvládat manipulaci s obrázky	Manipulační činnost	

kritérií	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat obrázky podle pokynů učitele - řadit obrázky podle děje 	doprovázená pojmenováním, komentářem	
ROZVÍJENÍ LOGICKÉHO MYSLENÍ A PAMĚTI - koncentrovat se na určitou činnost	<ul style="list-style-type: none"> - soustředit se krátkodobě na předmět, obrázek při manipulaci s ním - soustředit se na poslech mluveného slova, hudby - koncentrovat se při sledování médií 	Koncentrace pozornosti	
- rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s různými velikostmi a tvary předmětů - rozlišovat a třídit předměty podle velikosti a tvarů 	Rozlišování velikostí, tvarů dvojic obrázků, předmětů	
- zvládnout složení dějových obrázků	<ul style="list-style-type: none"> - porovnávat dvojice obrázků i předmětů - řadit obrázky podle pokynů učitele - řadit a skládat obrázky podle děje 	Skládání dějových obrázků vytváření asociací, zobecňování, konkretizace	
- orientovat se na stránce, na řádku	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat začátek stránky - rozpoznat konec stránky - ukazovat řádky zleva doprava 	Orientace na stránce, řádku	
- číst vybraná písmena a krátká slova	<ul style="list-style-type: none"> - číst samohlásky a souhlásky - spojovat samohlásky a souhlásky do slabik, popř. krátkých slov - nacvičovat čtení globální metodou 	Nácvik čtení	
- opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text, vyprávět podle obrázku	<ul style="list-style-type: none"> - rytmicky opakovat slova - zapamatovat si krátkou říkanku, básničku - reprodukovat krátký text podle dějových obrázků 	Rozvíjení paměti Reprodukce krátkého textu	
- přiřazovat číslice počtu prvků	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářet si představu o počtu hmatem a zrakem - seznámit se s posloupností číslic - přiřazovat číslice k danému počtu 	Vytváření a chápání kvantitativních vztahů všechno, nic, mnoho, málo Číslice	
ROZVÍJENÍ GRAFICKÝCH SCHOPNOSTÍ - uchopit a podržet podaný předmět	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat nácvik úchopu předmětu - udržet předmět v ruce - zvládat manipulaci se štětcem při spontánní malbě 	Jemná a hrubá motorika cvičení paže, lokte, zápěstí	
- uchopit a podržet tužku, štětec nebo jiné psací náčiní	<ul style="list-style-type: none"> - cvičit jemnou a hrubou motoriku - nacvičit si správný úchop tužky, psacího náčiní - dodržovat správný úchop a zvládat manipulaci s tužkou, s psacím náčiním a štětcem 	Jemná a hrubá motorika cvičení dlaní, prstů, tvoření špetky Uchopování předmětů	
- nakreslit různé druhy čar	<ul style="list-style-type: none"> - čmárat prstem např. do písku. do rýže - nacvičit si horní a dolní oblouk prstem, později tužkou - procvičit si svislé a šikmé čáry prstem, později tužkou 	Uvolňovací cvičení Nácvik psaní oblouky, čáry	
- poznat grafickou podobu písmen	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářet si představu o písmenu hmatem a 	Grafická podoba tiskacího písma	

	<ul style="list-style-type: none"> zrakem - seznámit se s tvarovými prvky písmen tiskací abecedy 		
- napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic	<ul style="list-style-type: none"> - pokoušet se psát hůlkovým písmem opisem - napsat své jméno - pokoušet se psát základní číslovky 	Písmena Číslice	
- poznat základní geometrické tvary	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se základními geometrickými tvary - rozpoznat základní geometrické tvary - skládat z geometrických tvarů jednoduché obrazce s pomocí učitele 	Rovinné útvary čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník	

II.5.1.2. Řečová výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a komunikace
Název předmětu	Řečová výchova
Období	1. – 10. ročník
Časová dotace	2 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Vzdělávací předmět řečová výchova je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a komunikace.

Cílem tohoto předmětu je rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností. Tento předmět také vede žáky k vnímání a chápání různých jazykových sdělení.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná, jsou určeny **Augmentativní a alternativní komunikační systémy**.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován v 1. – 10. ročníku a bude vyučován 2 hodiny týdně. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální**.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána může být rovněž učebna PC nebo audiovizuální učebna.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- využívání možností strukturovaného učení- vedení žáků ke srozumitelnému vyjadřování - verbálně i nonverbálně- zapojení žáků do poznávání a rozlišování základních znaků augmentativních či alternativních systémů komunikace
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- neustálá podpora vyjadřování pocitů a potřeb- zařazování dechových, artikulačních a hlasových cvičení- využití alternativních a augmentativních forem komunikace /VOKS, piktogramy, znak do řeči../- předkládání a užívání dostatečného množství zvukových a hlasových podnětů- využívání relaxačních chviliek
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků ke komunikaci s ostatními lidmi – verbálně i nonverbálně- využívání získané sebedůvěry k navazování kontaktů- podporování spolupráce se spolužáky a učiteli- zapojování do společných her
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- přiměřené reagování na pokyny učitele- získávání kladného vztahu ke spolužákům a učitelům- vedení žáků k pochopení jednoduchých příkazů
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- využívání řeči a zvukových prostředků řeči v praktickém životě- vedení ke srozumitelnému vyjádření pozdravu a poděkování verbálně či gesty- využití příkladu a nápodoby při plnění zadaného úkolu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Řečová výchova		Ročník: 1. – 10.
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - snažit se o koncentraci pozornosti na sluchové vjemy - rozlišovat směr a zdroj zvuku - rozpoznat podle hlasu známou a neznámou osobu - rozlišit podle hlasu známé dospělé osoby - vnímat odlišnou hlasovou intonaci 	<p>Rozvíjení fonemického sluchu Akustická diferenciac Sluchová cvičení</p>
<ul style="list-style-type: none"> - snažit se o správné dýchání 	<ul style="list-style-type: none"> - přiměřeně reagovat na pokyny učitele vzhledem ke kvalitě dýchání - snažit se o nácvik správného dýchání – nádech nosem a výdech ústy - dodržovat správné držení těla při dýchání 	<p>Nácvik správného dýchání Dechová cvičení – foukání, nafukování tváří, dýchání do dlaní Dechová cvičení s pomůckami – peříčka, bublifuk, papírové kuličky, svíčka aj.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádřit souhlas či nesouhlas 	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se správně chápat pojmy - sdělit svá přání a své potřeby - vyjádřit souhlas či nesouhlas ústně nebo náhradními prostředky 	<p>Oromotorika, cviky rtů a jazyka Procvičování mluvidel a fonační cvičení Dorozumívání verbální a neverbální /užití slov, gest, mimiky, piktogramů apod./</p>
<ul style="list-style-type: none"> - znát své jméno a reagovat na oslovení jménem 	<ul style="list-style-type: none"> - reagovat na své jméno, na oslovení slovně či náhradním způsobem - s pomocí učitele reprodukovat své jméno 	<p>Hlasová a artikulační cvičení Napodobování hlasů a zvuků Nácvik hlásek a slov</p>
<ul style="list-style-type: none"> - znát jména nejbližších osob a spolužáků 	<ul style="list-style-type: none"> - znát jména nejbližších osob a spolužáků - pokusit se o reprodukci jmen spolužáků 	<p>Rozvíjení fonemického sluchu Výslovnost, intonace, reprodukce</p>
<ul style="list-style-type: none"> - umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty 	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se pozdravit a poděkovat verbálně - projevít pozdrav a poděkování pomocí gest - vyjádřit pozdrav a poděkování formou augmentativní a alternativní komunikace 	<p>Rozvíjení slovní zásoby Kinetické hry zaměřené na motoriku</p>
<ul style="list-style-type: none"> - sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem 	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně využívat řeč a zvukové prostředky řeči - pokusit se o sdělení pocitů a potřeb verbálně, nápodobou - snažit se o srozumitelné vyjádření nonverbální formou 	<p>Systémy alternativní a augmentativní komunikace – systém Bliss, piktogramy, fotografie, Makaton aj. Spontánní a jednoduché tematické rozhovory Tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využívat komunikační počítačové hry 	<ul style="list-style-type: none"> - pokusit se s pomocí učitele zvládnout základní obsluhu PC - snažit se pracovat s myší a klávesnicí - vhodně využívat komunikační i zábavné programy 	<p>Počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace Rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky</p>

II.5.2. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí a utvářet si k němu citový vztah. Žáci si osvojují vhodné chování a jednání, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci, tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Cílevědomým vytvářením vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči rozvíjí jednotlivé smyslové analyzátoři a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů. Systematické procvičování je realizováno vždy v konkrétních situacích a prolíná všemi vzdělávacími obory.

Vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* se realizuje vzdělávacím oborem a následně vyučovacím předmětem Smyslová výchova.

Vzdělávací obsah je členěn do tematických okruhů:

- *Rozvíjení zrakového vnímání*
- *Rozvíjení sluchového vnímání*
- *Rozvíjení hmatového vnímání*
- *Prostorová a směrová orientace*
- *Rozvíjení čichového a chuťového vnímání*

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **uspokojování základních životních potřeb,**
- **upevňování hygienických a stravovacích návyků,**
- **orientaci v nejbližším okolí,**
- **vytváření základních schopností manipulace s předměty,**
- **poznávání a pojmenování základních barev,**
- **rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barev a zvuku,**
- **napodobování předváděných pohybů,**
- **napodobování a rozlišování různých zvuků,**
- **rozlišování a určování chuťových vlastností látek.**

II.5.2.1. Smyslová výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Název předmětu	Smyslová výchova
Období	1. – 10. ročník
Časová dotace	4 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

V předmětu Smyslová výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Smyslová výchova je realizována ve všech ročnících a má velmi úzkou vazbu ke všem předmětům. Prolíná všemi vzdělávacími obory a vytváří předpoklady pro zvládnutí jejich vzdělávacích obsahů. Smyslová výchova rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Cílevědomým vytvářením vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči, rozvíjí jednotlivé smyslové analyzátoři a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů.

Smyslová výchova rozvíjí zrakové, sluchové, chuťové a čichové vnímání, hmatové vnímání, vizuomotoriku a prostorovou orientaci prostřednictvím systematického procvičování v konkrétních situacích.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován od 1. ročníku do 10. ročníku a bude vyučován 4 hodiny týdně. V tomto předmětu budou rozvíjeny všechny kompetence - **kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální a pracovní.**

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána může být rovněž učebna PC nebo audiovizuální učebna.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - používání multisenzorického přístupu pokud možno u všech činností - vedení žáka k lepšímu porozumění jednoduchým pojmům / v případě neverbální komunikace znakům, symbolům a piktogramům/ - napodobování předváděných pohybů, činností a zvuků - používání obrázků a předmětů, manipulace s názornými pomůckami
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - používání komunikace či alternativní komunikace s vizuální podporou - vedení žáka k reakci na jednoduché pokyny, vyjádření souhlasu či nesouhlasu, vyjádření své potřeby - naslouchání jednoduchým sdělením a reagování na ně podle svých možností - vedení žáka k pochopení jednoduchých příkazů a jejich plnění - využití audiovizuální techniky k poslechové činnosti s cílem naučit se naslouchat
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - podporování vnímání jednotlivých částí těla a tím uvědomění si svého Já - posilování orientačních schopností v nejbližším okolí - využívání prvků dramatické výchovy a modelových situací
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - vedení žáka k orientaci v časovém režimu dne, popř. vytváření strukturovaného režimu dne v podobě jaká odpovídá stupni porozumění žáka - využívání zrakové podpory při komunikaci a tím vedení žáka k pochopení jednoduchých příkazů a jejich plnění
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - vedení žáka strukturou, procesním schématem, fyzickou pomocí nebo vysvětlováním k jednoduchým pracovním technikám při práci s různými materiály - posilování senzomotorických činností s cílem navozovat a rozvíjet různé úchopy - plnění práce podle naučeného pracovního postupu - rozvíjení manipulací a třídění předmětů denní potřeby k jejich poznávání a používání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Smyslová výchova		Ročník: 1. – 10.	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	
ROZVÍJENÍ ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ Žák by měl - uchopit předměty a manipulovat s nimi - rozlišovat tvary a barvy předmětů	Žák by měl - uchopit viděné předměty - manipulovat s předměty - najít schované předměty - rozeznat světlo a tmu - vnímat tvar, barvu a polohu předmětů - rozlišit tvary zrakem - kulatý, hranatý - třídit předměty podle barev	Cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů Rozlišování předmětů podle tvaru, a barev	
- poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti	- poznat a třídit zřetelně odlišné předměty (panenka, autíčko) - řadit předměty podle velikosti, rozlišovat pojmy malý - velký, dlouhý - krátký - přiřadit předmět k obrázkům - rozlišit plošné tvary (kolečko, čtverec, trojúhelník) - skládat předměty vedle sebe, na sebe, do krabic	Rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev a manipulace s nimi	
- třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty	- třídit obrázky podle obsahu (květina, ovoce, zvířata...) - poznávat změny a rozdíly na skutečných předmětech i na obrázcích - rozlišit dvě základní výrazné odlišné barvy na obrázcích a na skutečných předmětech	Třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech	
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky	- pozorovat se v zrcadle, identifikovat se s fotografií - poznávat členy rodiny - poznávat ostatní děti ve třídě	Poznávání osob - rodina, škola	
- rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu	- rozpoznat začátek vyučování (pomůcky, obrázky) - rozpoznat konec vyučování (rozloučení, pomůcky, obrázky) - rozlišit domácí aktivity	Denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů	
- napodobit předvedené pohyby	- zlepšit zrakové vnímání - sledovat pohybující se předměty a osoby v blízkém okolí - napodobit různé pohyby předváděné učitelem	Vnímání prostoru oběma očima, jedním okem	
ROZVÍJENÍ SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ Žák by měl	- reagovat na vlastní jméno, na oslovení, na zavolání	Rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity	

- reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání	- rozlišit a určit původ, směr, délku a intenzitu zvuku (tichý – hlasitý, zblízka – zdaleka, krátký-dlouhý) - snažit se o koncentraci pozornosti		
- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky	- soustředit se na zvuky - napodobit různé zvuky - rozlišit různé zvuky (libé – nelibé)	Nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků	
- poznat podle hlasu osoby svého nejbližšího okolí	- poznávat a rozlišovat zvuky s využitím zrakové podpory (zvonek, bubínek, mačkání papíru, klíče) - zvládat sluchová cvičení bez zrakové podpory (zvonek, telefon, cinkání lžičky v hrnečku, tleskání, klepání, pískání) - poznávat podle hlasu spolužáky a učitele	Sluchová cvičení s využitím zraku a bez využití zraku	
- poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky	- poznat hlasy zvířat a dalších zvuků podle zvukové nahrávky - rozlišit zvuky v přírodě (zpěv ptáků, hlasy zvířat, šumění větru, zvuk tekoucí vody)	Rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků apod.)	
- rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků	- rozlišit zvuky na ulici (auto, tramvaj, sanitka) - rozlišit zvuky ve škole, v domácnosti - nebát se nepříjemných zvuků	Sluchově motorická cvičení	
ROZVÍJENÍ HMATOVÉHO VNÍMÁNÍ Žák by měl - zvládat základní sebeobslužné dovednosti	- reagovat na hmat – dotykovou terapii - zvládat sebeobslužné dovednosti	Sebeobslužné dovednosti	
- poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů	- zvládat nácvik úchopu předmětů různé velikosti - poznat předměty dle velikosti, tvaru a povrchové úpravy - rozpoznávat při hladení jemné látky (samet, plyš, kožešinu)	Úchop předmětů různých tvarů, velikostí a z různých materiálů	
- třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru	- třídit předměty podle tvaru a velikosti na základě hmatu - třídit přírodniny (sypké, oblé) na základě hmatu - rozlišovat hmatem různost povrchu jednotlivých předmětů	Třídění předmětů – podle tvaru, velikosti, povrchu	
- poznat známé předměty podle hmatu	- poznat předměty hmatem s využitím a bez využití zraku - pracovat s bublifukem (chytání, vytváření pěny) - poznávat známé předměty podle hmatu	Rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty	
- rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)	- rozlišit vlastnosti předmětů: teplé - studené, měkké - tvrdé, suché - mokré, hladké - drsné, ostré - tupé, kulaté, hranaté, těžké – lehké zapojit se do her (např. s vodou)	Rozlišování fyzikálních vlastností předmětů	
PROSTOROVÁ A SMĚROVÁ ORIENTACE	- vnímat prostor, který zná - rozlišit a zvládat směrovou orientaci ve známém	Orientace ve známém prostoru	

Žák by měl - vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru	prostoru		
- orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí	- orientovat se ve třídě (okna, dveře, stolek, lavice...) - orientovat se ve škole (šatna, chodba, třída, WC...) - orientovat se v nejbližším okolí	Orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí, v prostoru	
- rozlišovat vpravo - vlevo	- rozlišovat vpravo - vlevo, pravá a levá ruka - rozlišit směry na - ve - do: na stole, do stolu, ve stole, na skříni, ve skříni, do skříně...	Rozlišovat pravá - levá	
- rozlišovat nahoře - dole, před - za, vedle	- orientovat se v prostoru (nahore, dole, vpředu, vzadu...) - zvládat a rozlišit umístění předmětů nad - pod: na začátku, na konci...	Umísťování předmětů podle pokynů	
- řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokyny	- plnit jednoduché příkazy: dej míč na stůl, pod stůl, polož panenku na židli, do vaničky, do kočárku apod.	Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru, řazení předmětů podle směrové orientace	
- rozeznat roční období podle základních znaků	- rozlišit podle základních znaků jednotlivá roční období - pracovat s obrázky jednotlivých ročních období - postřehnout změnu počasí během vycházky (vizuální stránka)	Příroda v ročních obdobích	
ROZVÍJENÍ ČICHOVÉHO A CHUŤOVÉHO VNÍMÁNÍ Žák by měl - rozlišit jednotlivé chutě	- reagovat na různé chutě - rozlišit různé chutě (sladký - kyselý, studený - teplý) - vyzkoušet potraviny tvrdé (mrkev, kostka cukru) x měkké (gum. bonbon, jahoda...)	Rozlišování základních chutí	
- poznat předměty čichem podle vůně	- pokusit se o správné dýchání (nádech nosem, výdech ústy) - rozlišit příjemné a nepříjemné vůně - poznat předměty čichem podle vůně (mýdlo, šampón, pero tornádo, fix)	Rozvoj čichové percepce, dýchání	
- rozlišit vůně a pachy	- poznávat předměty podle vůně - rozlišit různé pachy	Poznávat podle čichu: vůně, specifické vůně potravin, zápach, nelibé pachy	
- poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky	- rozlišit chutě potravin, nápojů - poznat čichem zkažené potraviny a nebezpečné látky - poznat čichem nepoživatelné nápoje	Rozlišování chutě potravin, ovoce, zeleniny, nápojů	

II.5.3. UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, posiluje jejich sebevědomí, rozvíjí estetické cítění tím, že dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností a zprostředkování zážitků prostřednictvím vlastní tvorby a recepce. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Zároveň má významný rehabilitační a relaxační charakter, napomáhá k rozvíjení smyslového vnímání, vlastní tvořivosti a vnímavosti.

Vzdělávací obsah je rozpracován ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Na naší škole vyučujeme stejnojmenné vyučovací předměty.

Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň se podporuje i rozvoj řečových dovedností. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti.

Výtvarná výchova rozvíjí především tvořivé schopnosti a dovednosti, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Výtvarná výchova pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém způsobu vidění světa. Vyučovací předmět výtvarná výchova je jedním z profilačních předmětů školy. Navozujeme v něm také činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci,**
- **napodobování a rozlišování různých nehudebních a hudebních zvuků,**
- **rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku,**
- **zvládání hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje,**
- **soustředění na poslech krátkých skladeb,**
- **rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření,**
- **vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy.**

II.5.3.1. Hudební výchova

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Název předmětu	Hudební výchova
Období - stupeň	1. - 10. ročník
Časová dotace	1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Cílem vzdělávacího předmětu Hudební výchova je vytvářet u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjet jejich hudebnost, podporovat schopnost hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň se podporuje i rozvoj řečových dovedností. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován v 1. - 10. ročníku. Bude vyučován 1 hodinu týdně. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální, pracovní.**

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána je také audiovizuální učebna a učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- užívání jednoduchých pojmů, znaků a symbolů – vedení k jejich osvojení- napodobování předváděných pohybů, činností a zvuků- podporování schopnosti napodobit předváděné činnosti (hra na tělo, manipulace s nástroji)
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- rozvíjení verbálních a nonverbálních forem komunikace- realizace dechových, rytmických a intonačních cvičení- využívání pohybových her k podpoře řečového a hudebního projevu- realizace poslechových činností – učení naslouchání, vedení žáků k vyjadřování vlastních pocitů, nálad
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- využívání dechových a pohybových cvičení k uvědomění si vlastní osoby- navazování a udržování kontaktu s okolím, vytváření pocitu bezpečí- vedení ke spolupráci mezi učitelem a svými spolužáky
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáka k řešení známé situace na základě nápodoby, opakování- dopomáhání k pochopení a plnění jednoduchých příkazů- překonávání negativních pocitů poslechem relaxační hudby- vedení žáka k orientaci v okolním prostředí poznáváním hlasů a zvuků
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- používání rytmických doprovodných nástrojů a předmětů s využitím nápodoby- posilování senzomotorických činností s cílem navozovat a rozvíjet různé úchopy- vedení k účelné manipulaci s rytmickými hudebními nástroji a předměty

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova		Ročník: 1. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Písnička I. (zelená) učebnice pro ZŠ; Ottovo nakladatelství Hv pro 1.-3.roč. spec. škol, Septima + MC + CD + VC + PC	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	
Žák by měl zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje	Žák by měl - pokusit se zazpívat jednoduché písně podle individuálních schopností - dle svých možností vyslovovat slova, slovní spojení, říkadla	Vokální činnosti - zpěv jednoduchých písní s hudebním doprovodem (Ovčáci, čtveráci; Pec nám spadla; Jedna, dvě,; Kočka leze dírou; Maličká su aj.) - nácvik správné výslovnosti textů písní a říkadel	
- zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii	- soustředit se na pravidelné dýchání - pokusit se o zvládnutí správného držení těla při dýchání - snažit se o správnou intonaci a melodii	- dechová cvičení - fonační a intonační cvičení (napodobování hlasů a zvuků) - melodická cvičení	
- doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje	- využívat Orffův instrumentář - používat hru na tělo - vnímat rytmus - dle individuálních schopností samostatně rytmizovat - pokusit se rytmizovat říkadla	Rytmická cvičení - vnímání rytmu - posilování smyslu pro rytmus - hra na rytmické nástroje Orffova instrumentáře (hůlky, bubínek, tamburína, triangel) - -hra na další dostupné předměty (vařečky, misky, pokličky apod.) - samostatná rytmizace - rytmizace říkadel	
- soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby	- soustředit se na poslech říkadel, krátkých písní a skladeb různého charakteru - vnímat relaxační hudbu - pokusit se o relaxaci za hudebního doprovodu	Poslechové činnosti - říkadel - lidových písní - krátkých skladeb určených dětem - relaxační hudby	
- rozlišovat zvuky hudebních nástrojů	- rozlišit zvuky - pokusit se poznat hudební nástroje podle zvuku	- poslech zvuku předmětů, hudebních nástrojů (zvonek, bubínek; hudební nástroj – klavír, housle, kytara)	

<p>- zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu</p>	<p>- zvládnout jednoduché pohybové hry podle individuálních předpokladů</p> <p>- snažit se v souladu s vlastními předpoklady předvést pohyb podle jednoduchých rytmických doprovodů</p>	<p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <p>- pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami</p> <p>- pohyb podle rytmického doprovodu (chůze, pohyb, klus, poskoky)</p> <p>- jednoduché tanečky, rytmická cvičení</p>	
--	---	---	--

II.5.3.2. Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast	Umění a kultura
Název předmětu	Výtvarná výchova
Období - stupeň	1. – 10. ročník
Časová dotace	2 hod týdně (využita disponibilní dotace)

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Úkolem výtvarné výchovy je vytvářet používáním vhodných výtvarných technik základy výtvarných dovedností s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možnostem mentálně retardovaných žáků. Materiální i technické vybavení školy umožňuje seznámit žáky se všemi pro žáka dostupnými výtvarnými technikami a postupy (kresba, malba, plastická a prostorová tvorba a netradiční výtvarné postupy). Zvýšená časová dotace výtvarné výchovy umožňuje také využití různých forem práce: individuální i kolektivní práci, vytváření krátkodobých i dlouhodobých projektů, práci v terénu. Takto realizovaná výtvarná výchova podporuje ve velké míře u dětí s mentálním defektem možnost spontánního projevu, naprostého uvolnění a prožití pocitu osobního úspěchu.

Časové vymezení předmětu a preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován po celou školní docházku v rozsahu 2 hodiny týdně (využita disponibilní dotace).

V tomto předmětu budou realizovány především kompetence **komunikativní, sociální a personální a pracovní**.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá v kmenových třídách a v keramické dílně, je rovněž využívána audiovizuální učebna.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí na naší škole:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- seznamování s termíny a symboly výtvarných technik- probouzení chutě a odvahy k vytváření výtvarných dílek vycházejících z vlastních pocitů a prožitků
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- vedení k výtvarné spolupráci- rozvíjení jednoduché komunikace mezi učitelem a žákem, mezi spolužáky (verbální i neverbální)- podpora vyjadřování pocitů a nálad výtvarnými prostředky
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- vedení k toleranci práce všech ostatních osob- respektování dohodnutých pravidel- využívání získané sebedůvěry při tvorbě
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- prezentování vlastních nápadů a jejich podpora- podpora přiměřeného reagování na pokyny učitele- překonávání překážek při činnosti
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- vedení k získání samostatné orientace v různých pracovních postupech a návodech- trpělivé zdůvodňování nutnosti koncentrace při práci a jejím dokončení- vytváření základních pracovních návyků názorným příkladem, napodobováním a opakováním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova		Ročník: 1. – 10.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojit si základy bezpečnosti při práci - dbát na hygienické požadavky při práci - udržovat pořádek na pracovišti - orientovat se v prostoru výtvarné dílny - získat základní dovednosti při práci s výtvarnými potřebami 	<ul style="list-style-type: none"> - základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru - uplatnění vlastního těla, manipulace s objekty - kresba různými nástroji, malba na různorodý materiál - prostorová tvorba a modelování (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmoty) - využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací - vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy - netradiční výtvarné techniky 	
<ul style="list-style-type: none"> - používat na elementární úrovni prostředky a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat základní návyky a postupy při výtvarné činnosti - využívat jednotlivé výtvarné potřeby vhodným a přiměřeným způsobem - při modelování pracovat s jednoduchými pracovními nástroji (dřívko, špejle, štětec) 		
<ul style="list-style-type: none"> - vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary 	<ul style="list-style-type: none"> - znát základní barvy a správně je pojmenovat - osvojovat si vlastnosti barvy a hrát si s ní (hustá a řídká barva, tmavá a světlá barva, rozpíjení, zapouštění a splývání barev) - poznávat základní vlastnosti plastických materiálů (plastelína, keramická hlína) - rytmicky řadit barevné plochy, tvary a otisky - rozvíjet svůj cit pro prostor 		
<ul style="list-style-type: none"> - vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity 	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí barev vyjadřovat vlastní prožitky - barevně vyjadřovat fantazijní představy - pozorovat přírodu i své nejbližší okolí a využívat pozorování přírody a lidské činnosti ve své vlastní tvorbě - vyhledávat a dotvářet přírodniny na základě fantazie - pracovat s modelovací hmotou a dávat jí tvar podle svých představ 		
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarně vyjádřit své emoce, pocity, nálady - rozvíjet prostorové vidění - snažit se konfrontovat představu se skutečností 		

II.5.4. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** učí žáky základním poznatkům, které mohou využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptabilitu. Umožňuje jim rozvíjení zdravotních předpokladů pohybových možností. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků.

Vzdělávací obsah oblasti *Člověk a zdraví* prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Realizuje se ve vzdělávacích oborech *Pohybová výchova a Zdravotní tělesná výchova*.

Vzdělávací obor **Pohybová výchova** a následně i stejnojmenný vyučovací předmět je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových dovedností, spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení. Vzdělávací obor Zdravotní tělesná výchova a následně vyučovací předmět **Zdravotní tělesná výchova** aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Zaměření musí odpovídat jejich fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifikce postižení.

U žáků s těžkým mentálním postižením, u kterých je vzhledem k závažnosti postižení výrazně omezená hybnost, se zařazuje jako alternativa ke Zdravotní tělesné výchově **Rehabilitační tělesná výchova**. Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení. Tento předmět dosud naše škola nenabízí – může být zařazen a jeho náplň rozpracována /dosavadní osnovy jsou orientační/ po konzultaci a pod supervizí odborného lékaře popř. fyzioterapeuta.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **uplatňování preventivních činností podporujících zdraví,**
- **dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení,**
- **zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonání únavy, fyzickému i psychickému uvolnění,**
- **rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností,**
- **poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení,**
- **odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin,**
- **vnímání prožitků z pohybové činnosti.**

II.5.4.1. Pohybová výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Název předmětu	Pohybová výchova
Období	1. - 10. ročník
Časová dotace	2 hodiny týdně – 1. – 10. ročník

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Vyučovací předmět Pohybová výchova je zaměřen na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím různých pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá také k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Rozšíření pohybových aktivit se předpokládá např. při tělovýchovných chvílích, o přestávkách, při vycházkách.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován od 1. ročníku do 10. ročníku. Pohybové výchově je věnována časová dotace 2 hodiny týdně. V tomto předmětu budou upřednostňovány a rozvíjeny **kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální.**

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v gymnastickém sále školy s využitím rozličného cvičebního náčiní a nářadí. Za příhodného počasí je využíván rovněž prostor venkovního hřiště s průlezkami.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- zařazování pojmů a symbolů, které odpovídají úrovni porozumění žáka (fotografická, předmětová, obrázková) do pohybových činností- vedení žáka k porozumění pojmům a znakům a jejich užívání (např. popis lidského těla, základní těl.názvosloví)- fyzické vedení a dopomoc žákovi při pohybové výchově- podporování žákových schopností napodobit předvedené pohyby a činnosti- úprava cvičebního náčiní podle individuálních potřeb a možností žáka- vedení k používání cvičebních pomůcek a nářadí, podporování manipulace i experimentování s nimi
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- zařazování činností vedoucích ke spontánní komunikaci s okolím- vedení žáka ke snaze dorozumívat se s ostatními verbálními i neverbálními formami komunikace (vyjadřování souhlasu či nesouhlasu, svých potřeb, pocitů a nálad)
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- podporování vnímání jednotlivých částí těla prostřednictvím cvičení- vedení žáka k uvědomění si své osoby prostřednictvím svého těla- využívání kladné motivace a povzbuzení k posílení sebevědomí žáka- dopomoc a vedení žáka při navazování kontaktu a adekvátním se dorozumívání s okolím- vedení žáka ke spolupráci s učiteli a spolužáky
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- dodržování dané struktury pohybové výchovy a tím vedení žáka k pochopení a řešení dané situace na základě nápodoby či opakování- dopomoc žákovi při chápání a plnění jednoduchých příkazů- fyzické vedení a dopomoc žákovi při orientaci se v okolním prostředí
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáka ke zvládnutí základních sebeobslužných dovedností (převlékání do cvičebního oblečení)- zapojování žáka do uklidu cvičebního náčiní a nářadí- dopomoc a vedení žáka při účelné manipulaci se cvičebním náčiním a nářadím

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Pohybová výchova		Ročník: 1. – 10.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	
Žák by měl získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	Žák by měl - mít radost z přiměřeného pohybu - snažit se v souladu s vlastními předpoklady pohybově se projevit - zapojit se s pomocí do pohybových aktivit	Pohybové hry a cvičení – motivační hry, pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní, průpravné hry Rytmické hry – chůze podle hudby Pohybové vyjádření písničky	
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost	- snažit se podle pokynů učitele nastoupit do hodiny pohybové výchovy - v souladu s vlastními předpoklady rozpoznat správné oblečení a obuv pro pohybové aktivity - snažit se s dopomocí převléci na hodinu pohybové výchovy	Osvojení pojmů souvisejících s pohybovou činností Sebeobslužné dovednosti Příprava náčiní a nářadí	
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti	- snažit se dle instrukcí učitele zaujmout výchozí polohu při cvičení - snažit se s dopomocí napodobit pohyb - snažit se reagovat na smluvené jednoduché signály a povely	Nácvik jednotlivých cviků a cvičebních poloh Sluchové motorické hry Motivační a napodobivé hry	
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	- snažit se podle individuálních předpokladů zvládnout základní pohybové činnosti - snažit se podle individuálních předpokladů zapojit do jednoduchých her a soutěží - plnit podle individuálních předpokladů jednoduché příkazy prostorové a směrové orientace	Základní manipulace s míčem a drobným náčiním (házení, kopání, chytání, koulení, kutálení po zemi, v sedu rozkročmo, házení do koše, o zem, o zeď, shazování kuželek) Lezení vpřed libovolným způsobem, prolézání, přelézání, lezení po kolenou, po břiše, po čtyřech, prolézání tunelem Chůze pomalá a rychlá, střídání tempa a směru, po špičkách, po patách apod., přes nízké překážky, po čáře, po schodech, po šikmé ploše Běh , běh na signál, běh k určenému cíli, se změnou směru Skoky, poskoky (snožmo, po špičkách, přes čáru) Stoj na jedné noze s oporou, bez opory	

		<p>Přetočení se ze zad na břicho a zpět, válení sudů</p> <p>Kolébka na zádech</p> <p>Cvičení na náradí: lavička(výstup, sestup, přelézání, chůze po délce lavičky, seskok snožmo s dopomocí)</p> <p>Bedna(přelézání jednoho až dvou dílů švédské bedny)</p> <p>Žebřiny(výstup na žebřiny)</p>	
- rozdíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh	<ul style="list-style-type: none"> - postupně provádět některé cviky a pohybové aktivity bez dopomoci - upevňovat si volní jednání pro zlepšení pohybových dovedností - snažit se pomáhat spolužákům 	<p>Turistika a pobyt v přírodě, vycházky</p> <p>Pohyb po nerovném terénu</p> <p>Překážková dráha, lavička(přelézání, vyhýbání se, překračování)</p> <p>Hry ve sněhu, koulování, sáňkování, házení sněhových koulí na cíl a do dálky</p> <p>Jízda na koloběžce</p>	
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu	<ul style="list-style-type: none"> - zvládnout po předvedení přípravu před zahájením konkrétní činnosti - být schopen uklidnit organismus po ukončení pohybové činnosti 	<p>Dechová cvičení, uvolňovací cviky</p> <p>Relaxační cvičení, prvky jógy</p>	

II.5.4.2. Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a zdraví
Název předmětu	Zdravotní tělesná výchova /Rehabilitační tělesná výchova/
Období - stupeň	1. – 10. ročník
Časová dotace	4 hodiny týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. Její zaměření vždy odpovídá fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem žáka. Je tedy vedena zcela individualizovaně, vychází z doporučení lékaře zdravotního stavu a specifiky postižení jednotlivých žáků.

Rehabilitační tělesná výchova je alternativou Zdravotní tělesné výchovy pro žáky, u kterých je závažným postižením výrazně omezená hybnost. Jejím úkolem je prostřednictvím pohybových aktivit přispívat k rozvíjení hybnosti žáků s nejtěžším postižením a současně tím rozvíjet i jejich rozumové schopnosti. Výuka je zařazena po konzultaci a pod supervizí odborného lékaře a může ji provádět pracovník se speciální kvalifikací. Tento předmět dosud naše škola nenabízí – může být zařazen a jeho náplň rozpracována /dosavadní osnovy jsou orientační/ po konzultaci a pod supervizí odborného lékaře popř. fyzioterapeuta.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován jako povinný po celou dobu školní docházky v rozsahu 4 hodiny týdně. Náplň výuky se prolíná i s Pohybovou výchovou. V předmětu jsou realizovány především **kompetence k učení, k řešení problémů, sociální a personální**.

Kompetence k učení – získávání informací o lidském těle a jejich využívání při praktické činnosti - cvičení.

Kompetence k řešení problémů – jsou formovány hrami a klidovými činnostmi.

Kompetence sociální a personální – jsou rozvíjeny především formou her, při nichž je kladen důraz na spolupráci, sebeovládání, zvýšení vnímavosti k druhým a vzájemné pomoci.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v gymnastickém sále školy s využitím rozličného cvičebního nářadí (karimatky, overbaly, činky, lavičky...). Za příhodného počasí je využíván rovněž venkovní prostor školního hřiště s průlezkami.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - předávání informací o lidském těle formou pojmenování jednotlivých částí - zařazování pojmů a symbolů, které odpovídají úrovni porozumění žáka - fyzické vedení a dopomoc žákovi, názorný příklad učitele, předvádění cviků, jejich kontrola - motivace radostí, pohybem a hrou - vedení k používání cvičebních pomůcek a nářadí, podporování manipulace i experimentování s nimi
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - zařazování činností vedoucích ke spontánní komunikaci s okolím (verbální či neverbální) - popisování prováděných činností, pocitů – vedení k srozumitelnému vyjadřování s učitelskou pomocí a korekcí
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - vedení žáka k uvědomění si své osoby prostřednictvím svého těla - využívání povzbuzení a kladné motivace k posílení sebevědomí žáka - dopomoc a vedení žáka při navazování kontaktu a adekvátnímu dorozumívání se s okolím - vedení žáka ke spolupráci s učiteli a spolužáky
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - využívání získaných dovedností při praktických činnostech – správná poloha při dýchání, držení těla při ležení a sezení - využívání nápodoby a opakování při řešení situací - vedení a dopomoc žákovi při korekci nedostatků a při orientaci v okolním prostředí
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - vedení ke zvládnutí sebeobslužných činností - dopomoc a vedení žáka k účelné manipulaci se cvičebním náčiním a nářadím - zapojování žáka do úklidu cvičebního náčiní a nářadí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zdravotní tělesná výchova		Ročník: 1. – 10.	
učební texty: /doporučené/		Kolektiv autorů: Zdravotní tělesná výchova, Fortuna P. S. Maheshwarananda: Jóga pro děti, 1. díl, Olomouc	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	
Žák by měl uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách	Žák by měl - rozlišit správnou obuv a oděv pro cvičení - zaujmout správný postoj, sed, leh - snažit se ho udržet správnou polohu během cvičení	Vhodné oblečení a obutí pro ZdrTv Zásady správného držení těla Výchozí cvičební polohy	
- zaujímat správné základní cvičební polohy	- zaujmout a udržet cvičební polohu dle instrukcí, vzoru a dopomoci učitele - regulovat dýchání dle pokynů učitele – správně používat nádech a výdech - reagovat na pocity bolesti, radosti z pohybu	Cvičební polohy (vleže, vsedě, vestoje) Zásady správného dýchání, správný dechový stereotyp Vnímání pocitů při cvičení	
- zvládat jednoduchá speciální cvičení	- snažit se vnímat své možnosti při cvičení - snažit se o zvládnutí speciálních cvičení - dodržovat pravidla bezpečného chování - být schopen uklidnit organismus po ukončení činnosti	Rozvíjení jemné motoriky /uvolňování horních končetin, procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí a zápěstí, nácvik různých druhů úchopu, manipulace s předměty, rozvoj cíleného pohybu rukou../ Rozvíjení hrubé motoriky /ležení a otáčení se na podložce, zvedání a otáčení hlavy, uvolňování končetin, lezení a plazení, stimulace pohybu v prostoru, procvičování sezení, samostatného stoje, správné chůze – po nakloněné rovině, po schodech., běh, poskoky/ Koordinace pohybů Relaxace – uvolňovací a relaxační cvičení	
- zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů	- rozlišovat jednoduché povely, reagovat na ně - zvládat základní prvky speciálních cvičení podle pokynů - zapojit se dle možností do jednoduchých her	Jednoduché povely Pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení Pohybové hry /s pomůckami, hudbou/	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Rehabilitační tělesná výchova		Ročník. 1. – 10.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata
Žák by měl získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	Žák by měl - reagovat na pocity bolesti, radosti z pohybu - získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	Vnímání pocitů při cvičení	
- rozvíjet motoriku a koordinaci poloh	- zaujmout a udržet cvičební polohu dle instrukcí, vzoru a dopomoci učitele - regulovat dýchání dle pokynů učitele – správně používat nádech a výdech - snažit se vnímat své možnosti při cvičení - snažit se o zvládnutí prvků speciálních cvičení - dodržovat pravidla bezpečného chování - být schopen uklidnit organismus po ukončení činnosti	Zásady správného dýchání, správný dechový stereotyp Polohování Rozvíjení jemné motoriky /uvolňování horních končetin, procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí a záprstí, nácvik různých druhů úchopu, manipulace s předměty, rozvoj cíleného pohybu rukou../ Rozvíjení hrubé motoriky /ležení a otáčení se na podložce, zvedání a otáčení hlavy, uvolňování končetin, lezení a plazení, stimulace pohybu v prostoru, procvičování sezení, samostatného stoje, správné chůze – po nakloněné rovině, po schodech..., běh, poskoky/ Koordinace pohybů Rovnovážná cvičení Manipulace s drobným náčiním Relaxace – uvolňovací a relaxační cvičení Masáže /zad, končetin, nohou/ Stabilizace sedu Uvolňování kontraktur Spec. cvičení dle Bohatha, cv. orofaciální oblasti, cv. s rehabilitačními míči, spec. židlí	
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost	- rozlišit správnou obuv a oděv pro cvičení - s pomocí učitele zvládnou přípravu na pohybovou činnost (osobní i přípravu pomůcek a náčiní) - zaujmout správný postoj, sed, leh - snažit se ho udržet správnou polohu během cvičení	Cvičební polohy (vleže, vsedě, vestoje)	

<ul style="list-style-type: none"> - reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat jednoduché povely, reagovat na ně - zvládat základní prvky speciálních cvičení podle pokynů - zapojit se dle možností do jednoduchých her 	<p>Jednoduché povely Pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifitě postižení Pohybové hry /s pomůckami, hudbou/</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - snažit se o samostatný pohyb 	<ul style="list-style-type: none"> - snažit se rozvíjet samostatný pohyb - pokoušet se o chůzi samostatnou či s dopomocí 	<p>Stimulace pohybu v prostoru Rozvíjení aktivního pohybu Nácvik chůze s oporou, s dopomocí, samostatný pohyb</p>	

II.5.5. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí také v základním vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Zahrnuje pracovní činnosti, které vedou žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Cíleně se zaměřuje na rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy a systematicky je ovlivňuje. Současně dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku v rámci vyučovacího předmětu **Pracovní výchova**.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na tematické okruhy

- *Sebeobsluha*
- *Práce s drobným materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstitelské práce*
- *Práce v domácnosti*

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V rámci výuky se žáci seznamují s konkrétními jednoduchými pracovními činnostmi. Způsob realizace závisí na schopnostech jednotlivých žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou,**
- **rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností,**
- **vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci,**
- **osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím,**
- **získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče,**
- **porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům,**
- **poznání pracovních činností, které napomáhají k vytváření možných zálib,**
- **dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.**

II.5.5.1. Pracovní výchova

Vzdělávací oblast	Člověk a svět práce
Název předmětu	Pracovní výchova
Období - stupeň	1. – 10. ročník
Časová dotace	1.,2.,3.ročník – 1 hod. týdně, 4.,5.,6.,7.ročník – 2 hod. týdně, ,8.,9.,10. ročník - 3 hod. týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Cílem pracovní výchovy je v rámci možností žáků získat základní hygienické a sebeobslužné návyky. Výuka přispívá k rozvoji motoriky, získávání manuální zručnosti a vytváření pracovních dovedností. Dále přispívá k vnímání radostných prožitků z pracovních činností a k osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím. Učí porozumět jednoduchých pracovním postupům a dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován během celé školní docházky. V 1.-3.ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně, ve 4. - 7.ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně, v 8. – 10. ročníku v rozsahu 3 hodin týdně..

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do 5 tématických okruhů – Sebeobsluha (sebeobslužné činnosti), Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce a Práce v domácnosti

V tomto předmětu je vytvářena a rozvíjena především **kompetence pracovní**.

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá v kmenové třídě i v odborných učebnách - učebna pěstitelských prací, skleník, dílna pro práci se dřevem a kovem, keramická dílna, cvičná kuchyně), školní pozemek a rovněž audiovizuální učebna a učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none"> - zařazování pojmů a symbolů, které odpovídají žákovu porozumění - umožňování prožití úspěchu pomocí individualizace - napodobování a procvičování jednoduchých činností - vedení k užívání jednoduchých pracovních pomůcek
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> - zařazování činností podněcujících spontánní komunikaci s okolím (verbální či neverbální) - popisování prováděných činností, pocitů – vedení ke srozumitelnému vyjadřování s učitelovou pomocí a korekcí
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> - podpora poznávání svého okolí a adekvátního navazování kontaktů - vedení žáků ke spolupráci s učiteli a spolužáky - posilování tolerance k odlišnostem spolužáků a přijímání rozdílů mezi žáky
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> - začlenění cvičení nápodoby jako vzoru jednání - vedení žáků k výběru vhodných pracovních nástrojů a nářadí - pozorování okolí a snaha o napodobování činností - vedení k pochopení jednoduchých příkazů
Pracovní	<ul style="list-style-type: none"> - vedení žáků k zvládnutí nejjednodušších úkonů sebeobsluhy a základů osobní hygieny - poznávání a používání předmětů denní spotřeby - využívání jednoduchých pracovních technik při práci s materiály - vedení k podílení se na jednoduchých praktických činnostech - vedení k udržování pořádku na pracovišti, dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Pracovní výchova		Ročník: 1. – 10.	
učební texty: /doporučené/			
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	
SEBEOBSLUHA Žák by měl zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)	Žák by měl <ul style="list-style-type: none"> - být seznámen se základními hygienickými návyky a sebeobslužnými činnostmi - snažit se o dodržování základních hygienických návyků a sebeobslužných činností - zvládnout umývání rukou před jídlem, po použití toalety - zvládat svlékání a oblékání oděvu - skládat oděv a ukládat ho do skříňky - zout si a obout boty 	Osobní hygiena Svlékání a oblékání oděvu. Oblékání jednotlivých částí oděvu. Skládání a ukládání. Obouvání, zouvání a šněrování bot.	
- dodržovat klid a čistotu při stravování	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s pravidly chování u stolování - snažit se o dodržování základů správného stolování - zvládnout umývání rukou před jídlem - nevykřikovat u jídla, v případě potřeby požádat o pomoc - udržovat pořádek na stole v době jídla 	Stolování a stravování. Hygienické návyky. Čistota při stravování.	
- umět používat příbor	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat a rozlišit jednotlivé části příboru - nacvičit uchopení lžice (nože, vidličky) - používat příbor a ubrousek 	Nácvik samostatného stolování. Používání příboru.	
- udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se zásadami udržování pořádku na své lavici, ve třídě i ve svém okolí - udržovat pořádek ve svých věcech - po skončení činnosti dle svých možností uklidit pracovní místo 	Hygienické návyky, spolupráce při hygieně. Funkce a požívání hygienických pomůcek.	
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Žák by měl - zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen s možnostmi práce s jednoduchými materiály a pomůckami - bezpečně dle svých možností pracovat s materiály a pomůckami s pomocí učitele - pracovat s jednoduchými pomůckami a nástroji 	Vlastnosti materiálu a jeho užití – modelovací hmota, papír a karton, přírodniny (využití pomůcek dle individuálních schopností dítěte)	

- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- provádět sběr a třídění přírodnin a vytvářet jednoduché výrobky - seznámit se se zpracováním modelovací hmoty a keramické hlíny	Jednoduché pracovní postupy a techniky. Lidové zvyky, tradice	
- pracovat podle slovního návodu	- vnímat rozlišovat jednotlivé pokyny - pracovat podle slovního návodu učitele (postupnými kroky) s průběžnou ukázkou postupu práce - udržovat pořádek na pracovním místě - respektovat základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce	Jednoduché pracovní postupy a techniky	
- udržovat pracovní místo v čistotě	- být seznámen se se zásadami udržování pořádku na své lavici, ve třídě - dle svých možností naučit se udržovat pracovní místo v čistotě	Pracovní pomůcky	
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ Žák by měl zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi a konstruktivními hrami	- dokázat sestavit jednoduchý stavebnicový model s pomocí učitele - skládat obrázky z dílů - sestavit model podle nákresu, předlohy - zvládnout demontáž modelu	Konstrukční činnosti se stavebnicemi (sestavování jednoduchých modelů -puzzle, kostky s obrázky) Manipulace s jednoduchými předměty	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE Žák by měl provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	- pozorovat přírodu v různých ročních obdobích na zahradě - pozorovat práce na zahradě a na polích v průběhu celého roku - pozorovat rostliny v sadech, parcích	Pozorování přírody (v zahradě, sadech, parcích, na poli)	
- pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny	- seznámit se základními podmínkami pro pěstování rostlin - ošetřovat dle svých možností pokojové rostliny - seznámit se se školní zahradou a skleníkem - snažit se pracovat na školní zahradě, ve skleníku	Základní podmínky pro pěstování pokojových květin (zalévání, utírání prachu, umývání misek). Pěstování rostlin v bytě i na zahradě. Pěstování ovoce a zeleniny	
- používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní	- pojmenovat a rozlišit zahradní náčiní uložené ve školní nářadovně - naučit se používat lehké nářadí - bezpečně zacházet s lehkým nářadím (přenos, práce)	Zahradnické nářadí (hrábě, smeták, kopačka)	

<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se zásadami hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě - učit se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě - bezpečně zacházet s lehkým nářadím (přenos, práce) 	Bezpečnost práce	
<p><u>PRÁCE V DOMÁCNOSTI</u> <u>Žák by měl provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen s drobnými domácími pracemi a úklidem - dle svých možností zkusit provádět drobné domácí práce – základní úklid - dle svých možností zkusit provádět mytí nádobí, mytí podlahy 	Základní úklid – utírání prachu, utření stolu, zametání. Mytí nádobí, podlahy.	
<ul style="list-style-type: none"> - prostřít stůl pro běžné stolování 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se s nádobím a jeho užitím - seznámit se se základy správného stolování - upravit dle svých možností stůl k běžným příležitostem 	Nácvik samostatného stolování.	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládnout nákup a uložení základních potravin 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se základními potravinami a jejich skladováním - provést za pomoci učitele výběr a nákup potřebných potravin pro daný pokrm 	Pravidla správného stolování	
<ul style="list-style-type: none"> - připravit jednoduchý pokrm podle pokynů 	<ul style="list-style-type: none"> - být seznámen se základním vybavením kuchyně – nádobím a jeho využitím - pomoci při přípravě jednoduchého pokrmu – (ozdoba chleba, namazání krajíce) 	Základní vybavení kuchyně Nákup a skladování potravin. Příprava jednoduchého pokrmu (omývání zeleniny a ovoce, namazání chleba...)	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit se se zásadami hygieny a bezpečnosti práce při práci v domácnosti - učit se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci v domácnosti - umýt, utřít a uložit použité nádobí - pokusit se uklidit prostor kuchyně včetně podlahy 	Drobné úklidové práce (umývání a utírání nádobí, zametání, utírání prachu, vytírání ...) Zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti.	

II.5.6. SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ PÉČE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Speciálně pedagogická péče pomáhá mentálně postiženým žákům vyrovnat se s počínající školní docházkou, podpořit rozvoj psychomotoriky a odstranit handicap v tělesném či duševním vývoji.

Vzdělávací obsah Speciálně pedagogické péče úzce souvisí s jazykovou komunikací a tělesnou výchovou, prolíná se rovněž ostatními předměty.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vyučovacích předmětech **Logopedie** a **Zdravotní tělesná výchova**. Určujícím prvkem je samotný žák, jeho případný nedostatek, nerovnoměrnost ve vývoji.

Vyučovací předmět **Logopedie** rozvíjí všechny složky sdělování, využívá systémů alternativní a augmentativní komunikace.

Vyučovací předmět **Zdravotní tělesná výchova** umožňuje žákům rozvíjet pohyblivost, aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení. Cílem zdravotní tělesné výchovy je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že **vede žáka k:**

- **rozvíjení komunikačních dovedností, zlepšení vyjadřovacích schopností,**
- **rozvíjení pohyblivosti žáků, dosažení co nejvyšší možné míry samostatného pohybu,**
- **vnímání prožitků z pohybové činnosti, které vedou k aktivitě a pohybové seberealizaci**
- **vytváření potřeby projevovat pozitivní city,**
- **rozvíjení schopnosti spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony.**

II.5.6.1. Logopedie

Název předmětu	Logopedie
Období	1. – 10. ročník
Časová dotace	1 hodina týdně

Obecná charakteristika předmětu, jeho obsahové vymezení

Logopedie je předmětem speciálně pedagogické péče, který umožňuje nejen nápravu řeči, ale vede žáky k rozvíjení dorozumívání verbální nebo nonverbální formou komunikace. Rovněž vede žáky k vyjadřování svých pocitů, potřeb a nálad opět s využitím systémů augmentativní a alternativní komunikace.

Časové vymezení předmětu, preferované klíčové kompetence

Předmět je realizován jako povinný v rozsahu 1 hodina týdně pro žáky s vadami řeči a u žáků s nedostatečnou úrovní řečových dovedností, která vyžaduje dlouhodobější péči logopeda.

V předmětu jsou realizovány především **kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální.**

Místo realizace daného předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě. Využívána může být i audiovizuální učebna a učebna PC.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v daném předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
K učení	<ul style="list-style-type: none">- individualizace výuky komunikačních dovedností- rozvíjení řeči pomocí příkladu, názoru a hlavně pomocí nápodoby- využívání logopedických pomůcek- vedení žáků k poznávání a využívání základních znaků augmentativní a alternativní komunikace
Komunikativní	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků k poznávání a dorozumívání mezi blízkými osobami pomocí verbální či nonverbální formy komunikace- hledání možných způsobů a podpory komunikace s okolím /alternativní a augmentativní formy/- aktivní rozvíjení vyjadřování pocitů, potřeb a nálad různými formami verbální a nonverbální komunikace
Sociální a personální	<ul style="list-style-type: none">- pobízení žáků k navazování kontaktů s okolím- uplatňování získaných komunikačních dovedností v praktickém životě- posilování běžného dorozumívání s blízkými osobami pomocí různých systémů komunikace
K řešení problémů	<ul style="list-style-type: none">- překonávání problémů přiměřeně schopnostem- řešení známých a opakujících se situací na základě nápodoby- překonávání překážek – nenechat se odradit nezdarem
Pracovní	<ul style="list-style-type: none">- vedení žáků k rozvíjení mluvních dovedností- plnění zadaného úkolu pomocí nápodoby- vedení žáků k vyjádření pozdravu a poděkování verbálně či gesty- hodnocení práce žáka a sebehodnocení – evaluace a autoevaluace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Logopedie			
učební texty:		Logopedie v praxi + PS (Septima 1995), Netradiční formy logopedické péče (Septima 1993), Jazyk a řeč (Montanex 2002) Pro poslech : MC, CD Pomůcky pro náhradní komunikaci, PC	
Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	
- neuvedeny	Žák by měl <ul style="list-style-type: none"> - soustředit se na poslech zvuků, hlasů - s pomocí učitele poznávat a rozlišovat zvuky, hlasy - rozlišovat zvuky, tóny a prvky lidské řeči 	Zaměřeno na sluchové vnímání : <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj sluchové percepce - nácvik sluchového soustředění - sluchová diferenciacce 	
	<ul style="list-style-type: none"> - dodržovat správné držení těla při dýchání - nápodobou udržet nádechový a výdechový proud - provádět dýchání vsedě, vleže či ve stoji - s pomocí učitele regulovat vzduchový proud pomocí různých předmětů 	Zaměřeno na dechová cvičení: <ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení - dechová cvičení spojená s pohybem - dechová cvičení s pomůckami (papírové kuličky, peříčka, větrník, bublifuk, píšťalka, svíčka aj.) 	
	<ul style="list-style-type: none"> - nápodobou ovládat pohyblivost mluvních orgánů (rty, jazyk, tváře) - s pomocí učitele správně vyslovovat a procvičovat jednotlivé hlásky, slabiky - vhodně korigovat správné tempo a rytmus řeči - s pomocí učitele přecházet spontánně na správnou výslovnost - snažit se o celkové zklidnění mluvy, dodržovat správnou dynamiku řeči 	Zaměřeno na hlasové ústrojí: <ul style="list-style-type: none"> - automasáž mluvidel - cviky pro rozvíjení motoriky svalstva art. org. - hlasová a artikulační cvičení - nácvik pomalého rytmu a správného tempa řeči - odstranění vad řeči dle možností pomocí nápodoby, mluvního vzoru a logopedického zrcadla (dyslalie, breptavost aj.) 	
	<ul style="list-style-type: none"> - reagovat na své jméno, na jednoduché pokyny - vhodně využívat pomůcky ke komunikaci - provádět cvičení prstů a dlaní - správně manipulovat se symboly, fotografiemi, obrázky a dalšími pomůckami - s pomocí učitele využívat programy na PC 	Práce s s dětmi – s těžkým postižením mluvidel, komunikačními problémy, autistickými, sluchově postiženými aj. <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení komunikačních dovedností - u žáků s komunikačními problémy využívat náhradní nebo podpůrné komunikační systémy: Augmentativní systém <ul style="list-style-type: none"> - doplňuje řeč, která je méně srozumitelná nebo omezená Alternativní systém <ul style="list-style-type: none"> dynamický – gesta, znaky, prstová abeceda, Makaton statický – symboly, fotografie, obrázkový systém (Bliss, Piktogramy aj.), počítačové programy 	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení žáků vychází z **§ 51 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb.** a upravuje je Vyhl. 489/2006 Sb. v platném znění.

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu. **Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu**, tj. co se naučil, zvládl, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak postupovat dále. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky **motivující**.

Hodnocení vychází z plnění či neplnění školních výstupů. Pedagog při hodnocení zohledňuje druh a stupeň postižení, zdravotní stav, individuální a věkové zvláštnosti žáka a přihlíží ke kvalitě jeho výchovného prostředí. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka.

Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci a zákonní zástupci dětí byli o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka včas informováni.

Hodnocení rozlišujeme – **průběžné** /během školního roku/ a **celkové** /pololetní/.

Průběžné hodnocení – uplatňuje se při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka – uskutečňuje se v průběhu vyučování po vykonané činnosti /slovní hodnocení, záznam v žákovské knížce/.

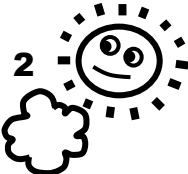
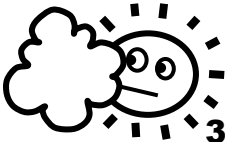

Celkové hodnocení - o pololetí se vydává žákovi **vysvědčení**; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení. **Při celkovém hodnocení je žák základní školy speciální hodnocen širším slovním hodnocením.**

V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi **výstupní hodnocení** o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených Školním vzdělávacím programem.

6.1.2. Kritéria hodnocení

Východiskem pro hodnocení /průběžné i celkové/ **je zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů** /v rámci individuálních možností dítěte/. V průběhu jednotlivých období bude žák hodnocen dle částečného splnění výstupu. Kritériem bude samostatnost a přístup k práci. Na konci vzdělávacího období budou směrodatné školní výstupy za celé období.

Pedagog se vzhledem k jednotlivým výstupům vyjadřuje pomocí formulací zachycených v tabulce pro přibližné určení:

Klasifikační stupeň	Symbol / pro užití v ŽK/	Slovní vyjádření
1		Školní výstup samostatně zvládá.
2		Školní výstup zvládá s drobnými nedostatky nebo s částečnou dopomocí.
3		Školní výstup zvládá pouze s pomocí.
4		Školní úkol i s pomocí plní velmi obtížně.
5		Školní výstup nezvládá ani s pomocí.

Podkladem hodnocení je **analýza** výsledků různých aktivit žáka se zaměřením na manuální zručnost, úroveň sebeobsluhy, samostatnost a sociální vyspělost.

Formy ověřování školních výstupů:

- **pozorování výkonu žáka v průběhu vyučování,**
- **beseda, pohovor,**
- **prověřování vědomostí, dovedností a návyků** (praktické, pohybové, verbální i neverbální, grafické, písemné),
- **jednoduché modelové úkoly** /doplňovačky, rébusy, křížovky../,
- **úprava písemností, samostatné aktivity a domácí úkoly,**
- **výtvarné či jiné ztvárnění,**
- **výroba pomůcek, modelů...**

Učitel volí takové formy a metody prověřování, které odpovídají schopnostem žáků a na něž nemá porucha negativní vliv.

Širší slovní hodnocení se vždy snaží postihnout individuální pokrok každého žáka. **Výsledky vzdělávání žáka** v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) *prospěl(a)*
- b) *neprospěl(a)*.

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) *pracoval(a) úspěšně*
- b) *pracoval(a)*.

Stupně hodnocení chování:

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) *1 – velmi dobré*
- b) *2 – uspokojivé*
- c) *3 – neuspokojivé*.

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. **Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád).**

V odůvodněných případech (na doporučení školského poradenského zařízení) **lze chování žáka neklasifikovat.**

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Kritéria pro klasifikaci chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák respektuje ustanovení školního řádu a osvojil si základní pravidla společenského chování, která dodržuje ve škole i na veřejnosti. Projevuje dobrý vztah k učitelům i spolužákům.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se dopustil závažného přestupku nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu a pravidlům společenského soužití ve škole i na veřejnosti. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopouští závažných přestupků proti školnímu řádu, nerespektuje pravidla společenského soužití a porušuje právní normy. Přes udělení opatření k posílení kázně pokračuje v asociálním chování a nemá snahu své chyby napravit.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených Školním řádem.

Výchovná opatření:

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě **udělit pochvalu** nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy **udělit pochvalu** nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) *napomenutí třídního učitele*
- b) *důtku třídního učitele*
- c) *důtku ředitele školy*.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

6.1.3. Výstupní hodnocení:

Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření **o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené vzdělávacím programem pro základní školu speciální.**

Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

- a) možnostech žáka a jeho nadání,
- b) předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka,
- c) chování žáka v průběhu povinné školní docházky,
- d) dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi **na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku.**

6.2. Sebehodnocení:

Žáci jsou k sebehodnocení vedeni již od počátku školní docházky. Učí se vyjadřovat svůj názor **především ústně** při řízených pohovorech a besedách. Učitelé používají pro sebehodnocení **systém značek pro jednotlivé předměty** na samostatném pracovním listě /předmětu apod./, čímž získá třídní učitel zpětnou vazbu. V závěru školní docházky je možno provést hodnocení a sebehodnocení žáků v jednotlivých vyučovacích předmětech formou vyplnění **jednoduchých dotazníků** před ukončením pololetí školního roku.

6.3. Ověřování klíčových kompetencí:

Ověřování klíčových kompetencí probíhá ve 3., 6., a 10. ročníku ve druhém pololetí školního roku. Pro žáky jsou ředitelstvím školy připraveny **speciální projektové dny**, při nichž je sledováno ve spolupráci s třídním učitelem naplňování klíčových kompetencí u jednotlivých žáků v daném ročníku. **Výsledky pozorování jsou zpracovány, vyhodnoceny a pomáhají při další práci s jednotlivci i kolektivem.** Ověřování klíčových kompetencí probíhá rovněž během projektových dnů celé školy. Pomocnou metodou jsou také **výsledky pracovního vyučování a výtvarné výchovy** – stěžejních předmětů školy.

6.4. Autoevaluace školy

Naše vlastní hodnocení práce (**autoevaluace**) probíhá v souladu s platnou Vyhláškou č. 15/2005 Sb. v platném znění **ve tříletých cyklech.**

Cílem autoevaluace je provést analýzu a následovně hodnocení stávajícího stavu a úrovně všech sledovaných oblastí vzdělávání a výchovy mentálně postižených žáků. Dále stanovit opatření a úkoly pro následující období a tím se pokusit o zkvalitnění výuky a vytvoření takového výchovně vzdělávacího prostředí, které umožní žákům školy větší možnosti pracovního uplatnění a samostatného plnohodnotného života.

Hodnocení celkové práce je zaměřeno na:

- **cíle stanovené školním vzdělávacím programem,**
- **posouzení naplnění cílů** ve vztahu k rámcovému vzdělávacímu programu,
- **individuální vzdělávací potřeby žáků,**
- **posouzení oblastí s dobrými výsledky, pojmenování rezerv, nedostatků.**

Hlavní oblasti autoevaluace školy jsou:

- **podmínky vzdělávání** – materiální a technické, ekonomické, personální, vzdělávací (žáci, rodiče),
- **průběh vzdělávání** – vzdělávací programy, kvalita pedagogické práce, školní klima, konkrétní aktivity,
- **výstupy** – výsledky vzdělávání, uplatnění žáků, dosažená kvalita řídicí a personální práce, DVPP.

6.4.1. Harmonogram evaluačních činností

Oblasti autoevaluace	Podmínky vzdělávání	Průběh vzdělávání	Výstupy
Cíle	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zlepšení materiálních a technických podmínek ke vzdělávání ▪ udržení počtu tříd, ▪ zajištění individuálních potřeb žáků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plnění cílů ŠVP ▪ vytváření pozitivního klimatu ve škole ▪ zvyšování kvality pedagogické práce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalita výsledků vzdělávání ▪ umístění vycházejících žáků ▪ kvalita řídicí a personální práce ▪ zapojení v DVPP
Kritéria	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostatek finančních zdrojů na zabezpečení školy ▪ počet tříd ▪ pokrytí individuálních potřeb žáků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ plnění ŠVP odpovídající individuálním možnostem žáků ▪ spokojený žák ▪ spokojený rodič ▪ spokojený učitel 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ naplněné klíčové kompetence ▪ zapojení vycházejících žáků do středního vzdělávání ▪ stabilita pedagogického sboru ▪ pozitivní výsledky kontrol ▪ odborný růst pedagogů ▪ využití DVPP ve výuce
Nástroje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ finanční rozvaha ▪ pozorování ▪ rozhovor ▪ statistika ▪ naplněnost školy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hospitace ▪ kontrolní činnost ▪ pozorování ▪ projektová výuka ▪ rozhovory s žáky, pedagogy i rodiči ▪ dotazníky ▪ rozbory žák. prací 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ projektové dny ▪ kontrolní činnost ▪ pozorování ▪ rozhovor ▪ statistika
Časový harmonogram	průběžně	průběžně	<ul style="list-style-type: none"> ▪ průběžně, ▪ 2. pololetí školního roku